

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 25 d.
(OR. fr, en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0211(COD)

10509/22
ADD 1

CLIMA 304
ENV 640
ENER 322
TRANS 426
AGRI 281
COMPET 522
ECOFIN 650
CODEC 966

PRANEŠIMAS

---

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 10875/21 + ADD 1 - COM(2021) 551 final

Dalykas: Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinys
Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757

– Bendras požiūris

Rengiantis 2022 m. birželio 28 d. Aplinkos tarybos posėdžiui delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis tekstas dalyke nurodyta tema.

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757¹

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

---

¹ Pakeitimai, padaryti ankstesnėje pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinio teksto redakcijoje, pažymėti **paryškintuoju šriftu ir pabraukti**, išbrauktas tekstas pažymėtas ženklu „[...]“. Ankstesni pakeitimai yra pabraukti.

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴kadangi:

- (1) 2015 m. gruodžio mėn. pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) priimtas Paryžiaus susitarimas (toliau – Paryžiaus susitarimas)⁵ įsigaliojo 2016 m. lapkričio mėn. Jo šalys susitarė užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;
- (2) spręsti su klimatu ir aplinka susijusias problemas ir pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus – tai pagrindiniai uždaviniai, išdėstyti 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos priimtame komunikate „Europos žaliasis kursas“⁶;
- (3) Europos žaliasis kursas apima išsamų viena kitą papildančių priemonių ir iniciatyvų rinkinį, kuriuo siekiama iki 2050 m. neutralizuoti ES poveikį klimatui ir nustatoma nauja augimo strategija, kuria siekiama pertvarkyti Sąjungą į teisingą ir klestinčią visuomenę, pasižyminčią modernia, efektyviai išteklius naudojančia ir konkurencinga ekonomika, kurios augimas bus atsietas nuo išteklių naudojimo. Juo taip pat siekiama apsaugoti, tausoti ir didinti Sąjungos gamtinį kapitalą ir apsaugoti piliečių sveikatą ir gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio. Tuo pačiu metu ši pertvarka skirtingai veikia moteris ir vyrus ir daro ypatingą poveikį kai kurioms nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, pavyzdžiui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir rasinių ar etninių mažumų atstovams. Todėl turi būti užtikrinta, kad pertvarka būtų teisinga ir įtrauki ir nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje;

---

⁴ Su tam tikromis tikslinėmis išimtimis konstatuojamosios dalys nebuvo pritaikytos.

⁵ Paryžiaus susitarimas (OL L 282, 2016 10 19, p. 4).

⁶ COM(2019) 640 final.

- (4) atsižvelgiant į labai stiprų COVID-19 pandemijos poveikį Sąjungos piliečių sveikatai, gyvenimo bei darbo sąlygoms ir gerovei, Europos žaliojo kurso būtinybė ir svarba dar labiau padidėjo ir tai parodė, jog mūsų visuomenė ir mūsų ekonomika turi tapti atsparesnės išorės sukrėtimams ir turi būti imamasi ankstyvų veiksmų siekiant užkirsti jiems kelią ar juos sumažinti. Europos piliečiai ir toliau pareiškia griežtas nuomones, kad tai, visų pirma, pasakytina apie klimato kaitą⁷;
- (5) Sąjunga įsipareigojo iki 2030 m. sumažinti visos Sąjungos ekonomikos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiais, 2020 m. gruodžio 17 d. UNFCCC sekretoriatui pateikusi atnaujintus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus⁸;
- (6) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119⁹ Sąjunga savo teisėje įtvirtino tikslą iki 2050 m. pasiekti visos ekonomikos poveikio klimatui neutralumą. Tame reglamente taip pat nustatytas privalomas Sąjungos įsipareigojimas iki 2030 m. ES viduje išmetamą grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (išmetamą ŠESD kiekį atskaičius absorbentais pašalintą jų kiekį) sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m.;
- (7) visi ekonomikos sektoriai turi prisidėti prie to, kad būtų sumažintas tų išmetamų teršalų kiekis. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB¹⁰ nustatytos ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) užmojų skatinti ekonomiškai efektyviai ir veiksmingai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį reikėtų didinti atsižvelgiant į įsipareigojimą iki 2030 m. sumažinti visos ekonomikos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;

---

⁷ Specialusis „Eurobarometro“ tyrimas Nr. 513 dėl klimato kaitos, 2021 m. (https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en).

⁸ https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/EU_NDC_Submission_December%202020.pdf

⁹ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

¹⁰ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

(8) ES ATLPS turėtų skatinti gamybą naudojant įrenginius, kuriais iš dalies ar visiškai sumažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Todėl Direktyvos 2003/87/EB I priede pateiktą kai kurių kategorijų veiklos aprašymą reikėtų iš dalies pakeisti siekiant užtikrinti, kad į ES ATLPS taikymo sritį būtų įtraukti įrenginiai, kuriais vykdoma I priede nurodyta veikla ir kurie atitinka su ta pačia veikla susijusią pajėgumų ribą, tačiau neišmeta jokių šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir taip užtikrinti vienodų sąlygų taikymą atitinkamų sektorių įrenginiams. Be to, nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymas už produkto gamybą turėtų būti nepriklausomas nuo gamybos proceso pobūdžio. Taigi būtina pakeisti su tam tikrais santykiniais taršos rodikliais susijusių produktų bei procesų ir išmetamo teršalų kiekio apibrėžtį siekiant užtikrinti vienodas sąlygas naujoms ir esamoms technologijoms. Taip pat būtina atsieti perdirbimo gamyklų ir vandenilio santykinį taršos rodiklių verčių atnaujinimą, kad būtų atsižvelgta į didėjančią vandenilio gamybos svarbą už perdirbimo gamyklų sektoriaus ribų;

(8a) pakeitus produktus, procesus ir išmetamuosius teršalus, kuriems taikomi kai kurie santykiniai taršos rodikliai, būtina užtikrinti, kad gamintojai negautų dvigubos kompensacijos už tuos pačius išmetamus teršalų kiekius, tiek gaudami nemokamų apyvartinių taršos leidimų, tiek netiesioginių išlaidų kompensaciją, ir taip atitinkamai pakoreguoti finansines priemones, skirtas netiesioginėms išlaidoms, kurios perkeliamos į elektros energijos kainas, kompensuoti;

(9) Tarybos direktyva 96/61/EB¹¹ buvo panaikinta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/EB¹². Reikėtų atitinkamai atnaujinti nuorodas į Direktyvą 96/61/EB Direktyvos 2003/87/EB 2 straipsnyje ir IV priede. Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai mažinti visos ekonomikos išmetamą teršalų kiekį, valstybės narės turėtų turėti galimybę imtis veiksmų, kad sumažintų į ES ATLPS taikymo sritį įtrauktą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį vykdydamos kitą politiką, nesusijusią su išmetamo teršalų kiekio ribomis, priimtomis pagal Direktyvą 2010/75/ES;

---

¹¹ 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 257, 1996 10 10, p. 26).

¹² [2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų \(taršos integruotos prevencijos ir kontrolės\) \(OL L 334, 2010 12 17, p. 17\).](#)

- (10) komunikate „Kuriame sveiką planetą visiems“¹³ Komisija ragina Europoje iki 2050 m. pasiekti nulinę taršą sumažinant oro, gėlo vandens, jūrų ir dirvožemio taršą iki lygių, kurie nebebūtų žalingi sveikatai ir gamtos ekosistemoms. Priemonės, kurių imamasi pagal Direktyvą 2010/75/ES – pagrindinę į orą, vandenį ir dirvožemį išmetamo teršalų kiekio reguliavimo priemonę – neretai padės sumažinti ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 8 straipsnį valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Direktyvoje 2003/87/EB nustatyti leidimų reikalavimai derėtų su Direktyvos 2010/75/ES reikalavimais;
- (11) pripažįstant, kad įdiegus naujas novatoriškas technologijas neretai pavyks sumažinti ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir teršalų kiekį, svarbu užtikrinti sinergiją tarp politikos sričių, kuriose sumažinamas ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir teršalų kiekis, visų pirma pagal Direktyvą 2010/75/ES, ir peržiūrėti jų veiksmingumą šiuo požiūriu;
- (12) elektros energijos gamybos įrenginių apibrėžtis buvo naudojama siekiant nustatyti didžiausią pramonei nemokamai paskirstomų apyvartinių taršos leidimų skaičių 2013–2020 m., bet dėl to imta laikytis kitokio požiūrio į kogeneracines jėgaines nei į pramonės įrenginius. Siekiant paskatinti didelio naudingumo kogeneracijos naudojimą ir užtikrinti, kad būtų taikomos vienodos sąlygos visiems įrenginiams, kuriems šilumos gamybai ir centralizuotam šilumos tiekimui suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, reikėtų išbraukti visas nuorodas į elektros energijos gamybos įrenginius Direktyvoje 2003/87/EB . Be to, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/331¹⁴ nustatomas visų pramonės procesų tinkamumas gauti nemokamų apyvartinių taršos leidimų. Taigi Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalies nuostatos dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo paseno ir jas reikėtų išbraukti;

---

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM/2021/400 final).

¹⁴ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 59, 2019 2 27, p. 8).

- (13) šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurios nėra tiesiogiai išleidžiamos į atmosferą, ES ATLPS turėtų būti laikomi išmetamu teršalų kiekiu ir dėl tokio išmetamo teršalų kiekio apyvartinių taršos leidimų reikėtų atsisakyti, nebent jie būtų saugomi saugykloje pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB¹⁵ arba būtų nuolat chemiškai surišti produkte ir įprastai naudojant į atmosferą nepatektų. Komisiją reikėtų įgalioti priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nustatytos sąlygos, kada šiltnamio efektą sukeliančias dujas reikia laikyti nuolat chemiškai surištomis produkte, kad įprastai naudojant į atmosferą nepatektų, įskaitant anglies dioksido absorbavimo sertifikato gavimą, kai tinkama, atsižvelgiant į anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo reguliavimo pakeitimus;
- (14) tarptautinė jūrų transporto veikla, kurią sudaro reisai tarp dviejų skirtingų valstybių narių jurisdikcijai priklausančių uostų arba tarp valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir jokios valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio uosto, buvo vienintelė transporto rūšis, neįtraukta į ankstesnius Sąjungos įsipareigojimus sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Išmetamas teršalų kiekis, susijęs su kuru, parduodamu Sąjungoje reisams, kurie prasideda vienoje valstybėje narėje ir baigiasi kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nuo 1990 m. padidėjo 36 %. Tas išmetamas teršalų kiekis sudaro beveik 90 % viso Sąjungos laivybos sektoriuje išmetamo teršalų kiekio, nes išmetamas teršalų kiekis, susijęs su kuru, parduodamu Sąjungoje reisams, kurie prasideda ir baigiasi toje pačioje valstybėje narėje, nuo 1990 m. sumažėjo 26 %. Pagal įprastos veiklos scenarijų prognozuojama, kad tarptautinės jūrų transporto veiklos metu išmetamas teršalų kiekis 2015–2030 m. padidės 14 %, o 2015–2050 m. – 34 %. Jeigu su jūrų transporto veikla siejamas klimato kaitos poveikis didės, kaip prognozuojama, tai labai pakenktų kituose sektoriuose pasiekiamam sumažinimui kovojant su klimato kaita;

---

¹⁵ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

- (15) 2013 m. Komisija priėmė strategiją, kaip laipsniškai integruoti jūrų transporto išmetamą teršalų kiekį į Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo politiką. Sąjunga padarė pirmą žingsnį šia kryptimi ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/757¹⁶ sukūrė jūrų transporto išmetamo teršalų kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą, po to numatoma nustatyti jūrų sektoriui skirtus mažinimo tikslus ir taikyti rinkos priemonę. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/410¹⁷ nustatytą teisės aktų leidėjų įsipareigojimą Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) arba Sąjungos veiksmai turėtų būti pradėti 2023 m., įskaitant priemonės, kuria užtikrinama, kad sektorius deramai prisidėtų prie pastangų, reikalingų Paryžiaus susitarime sutartiems tikslams pasiekti, priėmimo ir įgyvendinimo parengiamąjį darbą, taip pat tinkamus visų suinteresuotųjų subjektų atliktus svarstymus;
- (16) pagal Direktyvą (ES) 2018/410 Komisija turėtų teikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai apie TJO padarytą pažangą siekiant plataus užmojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir dėl papildomų priemonių siekiant užtikrinti, kad jūrų transporto sektorius tinkamai prisidėtų prie pastangų, kurios būtinos, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarimu sutarti tikslai. TJO kontekste vykdomos pastangos siekiant apriboti jūrų sektoriuje pasauliniu mastu išmetamą teršalų kiekį ir jos turėtų būti skatinamos, be kita ko, sparčiai įgyvendinant 2018 m. priimtą Pradinę IMO laivų išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategiją, kurioje taip pat nurodomos galimos rinkos priemonės, kuriomis skatinama mažinti tarptautinės laivybos sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį. Tačiau, nors per TJO jau pasiekta pažanga vertintina palankiai, šių priemonių iki šiol [...] nepakako Paryžiaus susitarimo tikslams pasiekti;

---

¹⁶ 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 123, 2015 5 19, p. 55).

¹⁷ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) Nr. 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

(17) Europos žaliojo kurso komunikate Komisija pareiškė ketinanti imtis papildomų priemonių, kad sumažintų jūrų transporto sektoriuje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pasitelkdama įvairias priemones, suteikiančias galimybę Sąjungai pasiekti savo išmetamo teršalų kiekio mažinimo tikslus. Atsižvelgiant į tai, Direktyvą 2003/87/EB reikėtų iš dalies pakeisti į ES ATLPS įtraukiant jūrų transporto sektorių ir taip užtikrinti, kad šis sektorius prisidėtų prie padidintų Sąjungos klimato politikos tikslų, taip pat prie Paryžiaus susitarimo tikslų, pagal kuriuos reikalaujama, kad išsivysčiusios šalys imtųsi iniciatyvos siekiant visai ekonomikai nustatytų išmetamo teršalų kiekio mažinimo tikslų, o besivystančios šalys raginamos ilgainiui pereiti prie visai ekonomikai nustatytų išmetamo teršalų kiekio mažinimo ar ribojimo tikslų¹⁸. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2021 m. sausio mėn. imantis pasaulinių rinkos veikslių tarptautinės aviacijos už Europos ribų išmetamas teršalų kiekis turėtų būti apribotas, nors nesiimama jokių veikslių jūrų transporto išmetamam teršalų kiekiui apriboti arba įkainoti, tikslinga į ES ATLPS įtraukti dalį teršalų kiekio, išmetamo vykdant reišus tarp valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir trečiosios valstybės jurisdikcijai priklausančio uosto, trečiajai valstybei turint galimybę spręsti dėl tinkamų veikslių dėl likusios išmetamo teršalų kiekio dalies. Taigi į ES ATLPS įtraukiant jūrų transporto sektorių reikėtų atitinkamai įtraukti pusę teršalų kiekio, išmetamo laivams vykdant reišus į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą iš jokios valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio uosto, pusę teršalų kiekio, išmetamo laivams vykdant reišus iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į jokios valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančią uostą, teršalų kiekį, išmetamą laivams vykdant reišus į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto, ir teršalų kiekį, išmetamą prie valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto priplaukos. Pažymėta, kad tokiu būdu galima praktiškai išspręsti bendrų, bet diferencijuotų įsipareigojimų ir gebėjimų klausimą, kurį ilgą laiką bandė išspręsti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) šalys. Įtraukus dalį teršalų kiekio, išmetamo vykdant atvykstančius ir išvykstančius reišus tarp Sąjungos ir trečiųjų valstybių, užtikrinamas ES ATLPS veiksmingumas, visų pirma padidinant priemonės aplinkosauginį poveikį, palyginti su geografine aprėptimi, kai reišai vykdomi tik ES viduje, kartu apribojant įplaukimų į uostą siekiant apeiti reikalavimus riziką ir perkrovimo veiklos perkėlimo už Sąjungos ribų riziką.

---

¹⁸ Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 4 dalis.

Siekiant užtikrinti, kad sektorius būtų sklandžiai įtrauktas į ES ATLPS, reikėtų laipsniškai didinti laivybos bendrovių apyvartinių taršos leidimų atsisakymą dėl viso patikrinto išmetamo teršalų kiekio, apie kurį bus pranešta 2024–2026 m. Siekiant apsaugoti sistemos aplinkosauginį naudingumą, jeigu per tuos metus jūrų transporto sektoriuje bus atsisakoma mažiau apyvartinių taršos leidimų dėl patikrinto išmetamo teršalų kiekio, kiekvienais metais nustačius patikrinto išmetamo teršalų kiekio ir atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus skirtumą, atitinkamas apyvartinių taršos leidimų skaičius turėtų būti panaikintas. Nuo 2027 m. laivybos bendrovės turėtų atsisakyti tiek apyvartinių taršos leidimų, kiek atitinka visą jų patikrintą išmetamą teršalų kiekį, apie kurį buvo pranešta ankstesniais metais;

(17a) išplėtus Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį į ją įtraukiant jūrų transportą, pasikeis laivybos veiklos sąnaudos. Tai turės įtakos visoms Sąjungos dalims, nes į Sąjungos uostus ir iš jų jūrų transportu gabenamų prekių kilmės arba paskirties vieta yra skirtingose valstybėse narėse, įskaitant žemynines valstybes nares. Todėl leidimų, kuriuos valstybės narės turės parduoti aukcionuose, paskirstymas iš esmės neturėtų pasikeisti dėl to, kad bus įtraukta jūrinė veikla ir visos valstybės narės. Tačiau poveikis valstybėms narėms bus nevienodas. Šio išplėtimo poveikį labiausiai patirs visų pirma valstybės narės, kurių priklausomybė nuo laivybos yra labai didelė. Dėl ES ATLPS taikymo ir jūrų transportui, didesnį poveikį patirs valstybės narės, kurių jūrų sektorius yra didelis, palyginti su jų santykinu dydžiu. Todėl tikslinga toms valstybėms narėms teikti papildomą pagalbą skiriant papildomų apyvartinių taršos leidimų siekiant padėti mažinti jūrinės veiklos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir patiriamas administracines išlaidas. Pagalba turėtų būti pradėdama teikti laipsniškai, kartu nustatant įpareigojimą atsisakyti leidimų, ir taip turėtų būti daromas didesnis poveikis toms valstybėms narėms. Direktyvos 2003/87/EB peržiūros kontekste Komisija turėtų apsvarstyti šios papildomos pagalbos aktualumą, visų pirma atsižvelgdama į laivybos bendrovių, už kurias yra atsakingos skirtingos valstybės narės, veiklos raidą;

- (17b) ledo klasės laivynų atnaujinimui ir novatoriškų technologijų, kuriomis mažinamas iš tokių laivų išmetamas teršalų kiekis, plėtojimui prireiks laiko ir reikės finansinės paramos. Šiuo metu dėl konstrukcijos, sudarančios sąlygas ledo klasės laivams plaukti žiemos sąlygomis, jie sunaudoja daugiau kuro ir išmeta daugiau teršalų nei panašaus dydžio laivai, sukonstruoti plaukti tik atvirose vandenyse. Todėl pagal šią direktyvą turėtų būti įgyvendinamas vėliavos atžvilgiu neutralus metodas, kad iki 2030 m. gruodžio 31 d. būtų galima sumažinti leidimų, kurių laivybos bendrovės turi atsisakyti savo laivų ledo klasės pagrindu, skaičių;
- (17c) salos nuo jūrų transporto priklauso labiau nei kiti regionai, o susisiekimas su jomis priklauso nuo jūrų jungčių. Siekiant padėti mažiau gyventojų turinčioms saloms išlaikyti susisiekimą, įtraukus jūrinę veiklą į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį tikslinga numatyti galimybę laikinai nukrypti nuo toje direktyvoje nustatyto įpareigojimo atsisakyti leidimų jūrų transporto veiklos atžvilgiu, kai salose gyvena mažiau nei 50 000 gyventojų;
- (17d) valstybės narės turėtų turėti galimybę prašyti, kad dviejų valstybių narių tarpvalstybinėms viešųjų paslaugų sutartims arba tarpvalstybiniams viešųjų paslaugų įpareigojimams būtų laikinai netaikomi tam tikri įpareigojimai pagal Direktyvą 2003/87/EB. Ši galimybė turėtų būti taikoma tik jungtims tarp valstybės narės, neturinčios sausumos sienos su kita valstybe nare, ir geografiškai arčiausiai esančios valstybės narės, pavyzdžiui, jūrų jungčiai tarp Kipro ir Graikijos, kurios nebuvo daugiau kaip du dešimtmečius. Šia laikina nukrypti leidžiančia nuostata prisidedama prie aiškaus poreikio teikti bendrojo intereso paslaugą ir užtikrinti jungtis, taip pat ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą;

- (17e) atsižvelgiant į atokiausių Sąjungos regionų ypatumus ir nuolatinius suvaržymus, kaip pripažįstama Sutarties 349 straipsnyje, ir į didelę jų priklausomybę nuo jūrų transporto, ypač daug dėmesio reikėtų skirti tam, kad būtų išsaugotas jų prieinamumas ir veiksmingos jungtys jūrų transportu. Todėl reikėtų numatyti laikiną nukrypti nuo tam tikrų įpareigojimų pagal Direktyvą 2003/87/EB leidžiančią nuostatą, taikomą teršalams, išmetamiems vykdant jūrų transporto veiklą tarp uosto, esančio valstybės narės atokiausiame regione, ir uosto, esančio toje pačioje valstybėje narėje, įskaitant tame pačiame atokiausiame regione ir kitame tos pačios valstybės narės atokiausiame regione esančius uostus;
- (18) Direktyvos 2003/87/EB nuostatos dėl jūrų transporto veiklos turėtų būti nuolat peržiūrimos atsižvelgiant į būsimus tarptautinius pokyčius ir pastangas, dedamas siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų, be kita ko, 2028 m. atliekant antrąjį bendros pažangos įvertinimą, [...] ir jei Tarptautinė jūrų organizacija priimtų pasaulinę rinkos priemonę, skirtą sumažinti jūrų transporto išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kad būtų atsižvelgta į tokią pažangą, visų pirma jei priemonė bus pakankamai plataus užmojo ir patikima. [...] Šiuo tikslu Komisija turėtų nedelsdama [...] iki antrojo bendros pažangos įvertinimo 2028 m., taigi ne vėliau kaip 2028 m. rugsėjo 30 d., pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje Komisija turėtų išnagrinėti tą priemonę, kiek tai susiję su jos užmojais, atsižvelgdama į Paryžiaus susitarimo tikslus ir jos bendrą aplinkosauginį naudingumą. Joje taip pat turėtų būti išnagrinėti visi klausimai, susiję su galimu šios direktyvos sambūviu arba suderinimu su ta priemone [...]. Kai tinkama, prie ataskaitos turėtų būti pridėtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiama ši direktyva, suderintas su Sąjungos visos ekonomikos įsipareigojimais dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, siekiant išsaugoti Sąjungos klimato politikos aplinkosauginį naudingumą ir veiksmingumą, užtikrinant tinkamą Tarptautinės jūrų organizacijos priimtos pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimą, kartu atsižvelgiant į poreikį užtikrinti ES ATLPS ir pasaulinės rinkos priemonės suderinamumą ir išvengti bet kokios dėl to atsirandančios didelės dvigubos naštos;

- (18a) Direktyvą 2003/87/EB pradėjus taikyti ir jūrų laivybos veiklai padidės laivybos išlaidos, o dėl pasaulinės priemonės nebuvimo kyla rizika, kad reikalavimai bus apeinami. Iplaukimai į už Sąjungos ribų esančius uostus siekiant apeiti reikalavimus ne tik sumažins su jūrų veikla susijusių išlaidų dėl išmetamųjų teršalų integravimo naudą aplinkai, bet ir gali būti išmetama daugiau teršalų dėl papildomo atstumo, nuplaukiamo siekiant išvengti Direktyvos 2003/87/EB taikymo. Todėl į iplaukimo uosto sąvoką tikslinga neįtraukti tam tikrų sustojimų ne Sąjungos uostuose. Ta išimtis turėtų būti taikoma netoli Sąjungos esantiems uostams, kuriuose reikalavimų apėjimo rizika yra didžiausia. 300 jūrmylių riba būtų proporcingas atsakas į elgesį, kuriuo siekiama apeiti reikalavimus, derinant papildomą našta ir reikalavimų apėjimo riziką. Be to, į iplaukimo uosto sąvoką turėtų būti neįtraukti tik tie konteinervežiai ir uostai, kurių pagrindinė veikla yra konteinerių perkrovimas. Tokių siuntų atveju reikalavimų apėjimo rizika, jei nebus imtasi rizikos mažinimo priemonių, taip pat apima uosto centro perkėlimą į uostus už Sąjungos ribų, taigi, taip dar labiau padidėja reikalavimų apėjimo poveikis. Siekiant užtikrinti priemonės proporcingumą ir vienodas sąlygas, reikėtų atsižvelgti į trečiosiose valstybėse taikomas priemones, kurių poveikis prilygsta Direktyvos 2003/87/EB poveikiui;
- (19) Komisija turėtų peržiūrėti Direktyvos 2003/87/EB veikimą, kiek tai susiję su jūrų transporto veikla, atsižvelgdama į patirtį ją taikant, įskaitant elgesio, kuriuo siekiama apeiti reikalavimus, išsiaiškinimą, kad jam būtų užkirstas kelias ankstyvame etape, [...] ir tada turėtų pasiūlyti priemones jos veiksmingumui užtikrinti;
- (19a) CO₂ teršalai sudaro didžiausią laivybos sektoriuje išmetamą teršalų kiekį. Įtraukti papildomų jūrų transporto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį į ATLPS [...] nuo pat laivybos sektoriaus įtraukimo dar per anksti dėl praktinių administracinių priežasčių, tačiau tikėtina, kad kitas nei CO₂ išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ilgainiui didės, pradėjus projektuoti laivus, varomus suskystintomis gamtinėmis dujomis ar kitų šaltinių energija, todėl jų įtraukimas į ATLPS ateityje būtų naudingas aplinkosauginiam naudingumui ir gerosios praktikos skatinimui. Todėl [...] į Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reglamentą turėtų būti įtrauktas išmetamas metano ir azoto suboksidų kiekis. Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti ataskaitą, kurioje ji turėtų išnagrinėti papildomų jūrų transporto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio įtraukimo į šią direktyvą įgyvendinamumą ir ekonominį efektyvumą;

(19b) laivai, kurių bendroji talpa yra mažesnė nei 5 000, išmeta nedidelį visame laivybos sektoriuje išmetamą teršalų kiekį, tačiau šį kiekį išmeta didelis laivų skaičius. Šiuos laivus [...] įtraukti į ATLPS nuo pat laivybos sektoriaus įtraukimo dar per anksti dėl praktinių administracinių priežasčių, tačiau juos įtraukus ateityje padidėtų ATLPS veiksmingumas ir galimai būtų apribotas elgesys, kuriuo siekiama apeiti reikalavimus, naudojant laivus, kurių bendroji talpa yra mažesnė nei 5 000. Todėl ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti ataskaitą, kurioje ji turėtų išnagrinėti laivų, kurių bendroji talpa yra mažesnė nei 5 000, išmetamo teršalų kiekio įtraukimo į šią direktyvą įgyvendinamumą ir ekonominį efektyvumą;

(20) už ES ATLPS laikymąsi atsakingas asmuo ar organizacija turėtų būti laivybos bendrovė, apibrėžta kaip laivų savininkė, arba bet kokia kita organizacija ar asmuo, kaip antai valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas, perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir perimdamas atsakomybę sutikęs perimti visas pareigas ir atsakomybę pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą. Ši apibrėžtis pagrįsta sąvokos „bendrovė“ apibrėžtimi Reglamento (ES) 2015/757 3 straipsnio d punkte ir 2016 m. TJO sukurta pasauline duomenų rinkimo sistema. [...]

(20a) laivo išmetamas teršalų kiekis priklauso, *inter alia*, nuo laivo energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių imasi laivo savininkas, ir nuo kuro, vežamo kroviniu, maršruto ir laivo greičio, kurį gali kontroliuoti kitas subjektas nei laivo savininkas. Derybų dėl sutarties metu iš esmės pastarieji aspektai nebūtų žinomi, todėl būtų neaišku, koks bus galutinis laivo, kuriam taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetamas teršalų kiekis. Tačiau, išlaidų dėl išmetamo anglies dioksido neperkeliant laivą eksploatuojančiam subjektui, paskatos įgyvendinti kuro naudojimo efektyvumo priemones būtų ribotos. Todėl laikantis principo „teršėjas moka“ laivybos bendrovė pagal nacionalinę teisę turėtų turėti teisę reikalauti, kad subjektas, tiesiogiai atsakingas už sprendimus, turinčius įtakos laivo išmetamo CO₂ kiekiui, kompensuotų išlaidas, susijusias su leidimų atsisakymu. Nors tokiam kompensavimo mechanizmui galėtų būti taikomas sutartinis susitarimas, valstybės narės, siekdamos sumažinti administracines išlaidas, neturėtų būti įpareigos užtikrinti ar kontroliuoti tokių sutarčių egzistavimą, o vietoj to nacionalinėje teisėje turėtų numatyti laivybos bendrovės teisę į kompensaciją ir atitinkamą teisę kreiptis į teismą, kad teisė į kompensaciją būtų įgyvendinta. Dėl tų pačių priežasčių ši teisė, įskaitant bet kokią galimą konfliktą dėl kompensacijos tarp laivybos bendrovės ir laivą eksploatuojančio subjekto, turėtų nedaryti poveikio laivybos bendrovės įsipareigojimams administruojančiajai institucijai ar vykdymo užtikrinimo priemonėms, kurių gali prireikti imtis tokios bendrovės atžvilgiu siekiant užtikrinti visišką Direktyvos 2003/87/EB laikymąsi;

- (21) siekiant sumažinti laivybos bendrovėms tenkančią administracinę naštą, už kiekvieną laivybos bendrovę turėtų būti atsakinga viena valstybė narė. Komisija turėtų paskelbti laivybos bendrovių, vykdančių į ES ATLPS taikymo sritį patenkančią jūrinę veiklą, pradinį sąrašą, kuriame būtų nurodyta su kiekviena laivybos bendrove susijusi administruojančioji institucija. Sąrašas turėtų būti atnaujinamas bent kas dvejus metus, kad prireikus laivybos bendrovės būtų priskiriamos kitai administruojančiajai institucijai. Valstybėje narėje užregistruotas laivybos bendroves administruojanti institucija turėtų būti ta valstybė narė. Trečiojoje valstybėje užregistruotas laivybos bendroves administruojanti institucija turėtų būti valstybė narė, kurioje, kaip apskaičiuota, laivybos bendrovės laivai per pastaruosius ketverius stebėsenos metus daugiausia įplaukė į uostus vykdant reišus, patenkančius į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį. Trečiojoje valstybėje užregistruotas laivybos bendroves, kurios per pastaruosius ketverius stebėsenos metus nevykdė nė vieno į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį patenkančio reiso, administruojančioji institucija turėtų būti valstybė narė, iš kurios laivybos bendrovės laivas atvyko arba pradėjo pirmąjį į tos direktyvos taikymo sritį patenkančią reišą. Kas dvejus metus Komisija turėtų skelbti ir atnaujinti laivybos bendrovių, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, sąrašą ir jame atitinkamai nurodyti kiekvieną laivybos bendrovę administruojančią instituciją. Siekdamas užtikrinti vienodą požiūrį į laivybos bendroves, valstybės narės turėtų laikytis suderintų laivybos bendrovių, už kurias jos atsako, administravimo taisyklių pagal Komisijos nustatytas išsamias taisykles;
- (22) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų administruojamos laivybos bendrovės laikytųsi Direktyvos 2003/87/EB reikalavimų. Jeigu laivybos bendrovė nesilaiko tų reikalavimų ir kitomis vykdymo užtikrinimo priemonėmis, kurių imasi administruojančioji institucija, nepavyksta užtikrinti, kad būtų laikomasi šių reikalavimų, valstybės narės turėtų veikti solidariai. Kraštutiniu atveju valstybės narės turėtų turėti galimybę atsisakyti įleisti laivus, už kuriuos atsako atitinkama laivybos bendrovė, išskyrus valstybę narę, su kurios vėliava plaukioja laivas ir kuri turėtų turėti galimybę tą laivą sulaikyti;

- (23) laivybos bendrovės turėtų vykdyti stebėseną ir pateikti bendrovės lygmens suvestinius jūrų transporto veiklos srityje išmetamo teršalų kiekio duomenis pagal Reglamente (ES) 2015/757 nustatytas taisykles. Ataskaitas dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamo teršalų kiekio duomenų reikėtų patikrinti pagal tame reglamente nustatytas taisykles. Atlikdamas patikrinimus bendrovės lygmeniu tikrintojas neturėtų tikrinti laivo lygmens išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos ir to reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos, nes jos jau buvo patikrintos laivo lygmeniu;
- (24) remdamasi patirtimi atliekant panašias užduotis, susijusias su aplinkos apsauga, Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA) arba kita atitinkama organizacija turėtų atitinkamai ir savo įgaliojimų srityje padėti Komisijai ir administruojančiosioms institucijoms įgyvendinti Direktyvą 2003/87/EB. Turėdama patirties įgyvendinant Reglamentą (ES) 2015/757 ir IT priemonių, EMSA galėtų padėti administruojančiosioms institucijoms, visų pirma, vykdant į šios direktyvos taikymo sritį patenkančioje jūrinės veiklos srityje išmetamo teršalų kiekio stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą, padėdama keistis informacija arba rengdama gaires ir kriterijus; Komisija, padėdama Europos jūrų saugumo agentūros, turėtų stengtis parengti tinkamas stebėsenos priemones ir gaires, skirtas palengvinti ir koordinuoti tikrinimo ir vykdymo užtikrinimo veiklą, susijusią su šios direktyvos taikymu jūrų transportui. Tiek, kiek tai praktiškai įmanoma, siekiant geriau užtikrinti patikimą šios direktyvos vykdymą, tokios priemonės turėtų būti prieinamos valstybėms narėms ir tikrintojams;
- (25) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2392¹⁹ buvo iš dalies pakeista Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalis, kad visi veiklos vykdytojai galėtų naudotis visais suteiktais apyvartiniais taršos leidimais. Reikėtų atitinkamai suderinti reikalavimą, kad leidimuose išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas būtų nustatytas įpareigojimas atsisakyti leidimų pagal tos direktyvos 6 straipsnio 2 dalies e punktą;

---

¹⁹ [2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 2017/2392, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, siekiant išlaikyti dabartinius jos taikymo aviacijos veiklai apribojimus ir pasirengti nuo 2021 m. įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę \(OL L 350, 2017 12 29, p. 7\).](#)

- (26) norint pasiekti 2030 m. Sąjungos išmetamo teršalų kiekio mažinimo tikslą teršalų kiekį, išmetamą į ES ATLPS įtrauktuose sektoriuose, reikės sumažinti 61 %, palyginti su 2005 m. Norint sukurti reikiamą ilgalaikį anglies dioksido kainos signalą ir skatinti tokio masto iškastinio kuro naudojimo sumažinimą, reikia sumažinti ES masto ES ATLPS apyvartinių taršos leidimų skaičių. Tuo tikslu reikėtų padidinti linijinį mažinimo koeficientą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad įtraukiamas jūrų transporto išmetamas teršalų kiekis. Pastarąjį reikėtų nustatyti pagal teršalų kiekį, išmetamą vykdant jūrų transporto veiklą, apie kurią Sąjungoje buvo pranešta 2018 ir 2019 m. pagal Reglamentą (ES) 2015/757, nuo 2021 m. atliekant korekciją taikant linijinį mažinimo koeficientą;
- (27) atsižvelgiant į tai, kad šia direktyva nuspėjamo, aplinkosauginio veiksmingumo ir paprastumo sumetimais iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB dėl įgyvendinimo laikotarpio, kuris jau prasidėjo 2021 m. sausio 1 d., staigesnis ES ATLPS linijinis sumažinimas 2021–2030 m. turėtų būti tiesioji, kad iki 2030 m. būtų pasiektas tikslas ES ATLPS išmetamą teršalų kiekį sumažinti 61 %; tai būtų tinkamas tarpinis žingsnis siekiant 2050 m. Sąjungos mastu užtikrinti neutralų visos ekonomikos poveikį klimatui. Kadangi linijinis mažinimo koeficientas gali būti taikomas tik nuo kitų metų po šios direktyvos įsigaliojimo, atlikus vienkartinį apyvartinių taršos leidimų skaičiaus sumažinimą turėtų sumažėti bendras apyvartinių taršos leidimų skaičius, kad atitiktų tą kasmetinio sumažinimo nuo 2021 m. lygį;
- (28) norint pasiekti didesnę klimato politikos tikslą ES reikės nemažai viešųjų išteklių, taip pat nacionalinių biudžetų lėšų, skirtų su klimato kaita susijusiai pertvarkai. Siekiant papildyti ir sustiprinti reikšmingas su klimatu susijusias ES biudžeto išlaidas, visas aukcionų pajamas, neįtrauktas į Sąjungos biudžetą, išskyrus pajamas, naudojamą netiesioginėms išlaidoms dėl išmetamo anglies dioksido kompensuoti, reikėtų panaudoti su klimatu susijusiems tikslams. Tai apima naudojimą finansinės paramos tikslais sprendžiant mažesnes ir vidutines pajamas gaunančių namų ūkių socialinius klausimus sumažinant iškraipiančius mokesčius;

- (28a) be to, siekiant pašalinti pertvarkos skirstomąjį ir socialinį poveikį mažas pajamas gaunančiose valstybėse narėse, papildomą 2,5 % Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičiaus dalį nuo [direktyvos įsigaliojimo metai] iki 2030 m. reikėtų panaudoti energetikos pertvarkai finansuoti valstybėse narėse, kuriose bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui 2016–2018 m. neviršijo [...] **75** % Sąjungos vidurkio, pasitelkiant Direktyvos 2003/87/EB 10d straipsnyje nurodytą Modernizavimo fondą;
- (30) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) [.../...] ²⁰ sukurtas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas yra nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo alternatyva siekiant sumažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką. Kadangi sektoriams ir pasektoriams, taikoma ši priemonė, jiems neturėtų būti skiriami nemokami apyvartiniai taršos leidimai. Tačiau reikalingas pereinamasis laikotarpis, per kurį būtų laipsniškai atsisakyta nemokamų apyvartinių taršos leidimų, kad gamintojai, importuotojai ir prekyautojai galėtų prisitaikyti prie naujosios tvarkos. Nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymą reikėtų mažinti PADKM sektoriams skirtiems nemokamiems apyvartiniams taršos leidimams taikant koeficientą, kol laipsniškai pradedamas naudoti PADKM. Ši procentinė dalis (PADKM koeficientas) per pereinamąjį laikotarpį nuo [PADKM reglamento] įsigaliojimo metų iki 2025 m. [...] turėtų sudaryti 100 % ir turėtų būti kasmet nuo 2026 m. iki 2028 m. sumažinama 5 procentiniais punktais, kasmet nuo 2029 m. iki 2032 m. – 10 procentinių punktu, o nuo 2033 m. – 15 procentinių punktu, kol bus pasiektas 0 % lygis, ir taip nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymas bus nutrauktas dešimtaisiais metais. Sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems taikomas PADKM, reikėtų atitinkamai pritaikyti atitinkamus deleguotuosius aktus dėl nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo. Nemokamus apyvartinius taršos leidimus, kurie pagal šį skaičiavimą nebebus skiriami PADKM sektoriams (PADKM paklausa), reikia parduoti aukcionuose ir kaupti pajamas Inovacijų fonde, kad būtų remiamos inovacijos mažo anglies dioksido kiekio technologijų, anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo (CCU), anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo (CCS), atsinaujinančiosios energijos ir energijos saugojimo srityse taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti PADKM sektorių projektams. Kad būtų laikomasi ne PADKM sektoriams paskirstytinų nemokamų apyvartinių taršos leidimų dalies, galutinį skaičių, kurį reikia atimti iš nemokamai paskirstytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus ir parduoti aukcionuose, reikėtų apskaičiuoti remiantis dalimi, kurią PADKM paklausa sudaro, palyginti su visų nemokamus apyvartinius taršos leidimus gaunančių sektorių nemokamų apyvartinių taršos leidimų poreikiais;

---

²⁰ [prašom įrašyti išsamią OL nuorodą]

- (31) siekiant geriau atspindėti technologinę pažangą ir pakoreguoti atitinkamas santykinų taršos rodiklių vertes atsižvelgiant į atitinkamą paskirstymo laikotarpį, kartu užtikrinant išmetamo teršalų kiekio mažinimo paskatas ir tinkamai kompensuojant inovacijas, didžiausią santykinų taršos rodiklių verčių koregavimo koeficientą reikėtų padidinti nuo 1,6 % iki 2,5 % per metus. 2026–2030 m. laikotarpiu santykinų taršos rodiklių vertės turėtų būti pakoreguotos tokiu pačiu būdu ir būtų pasiekta 4–50 % pažanga, palyginti su vertėmis, taikytinomis 2013–2020 m. laikotarpiu;
- (32) išsamus požiūris į inovacijas yra būtinas norint pasiekti Europos žaliąjį kursą. ES lygmeniu būtinos mokslinių tyrimų ir inovacijų pastangos yra remiamos, be kita ko, įgyvendinant programą „Europos horizontas“, kurioje numatytas didelis finansavimas ir naujos priemonės sektoriams, kuriems taikoma ATLPS. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatos netrukdytų inovacijoms ir kad jos būtų technologiniu požiūriu neutralios;
- (33) Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 8 dalyje nurodyto Inovacijų fondo taikymo sritį reikėtų išplėsti siekiant remti inovacijas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų, susijusių su kuro suvartojimu pastatų ir kelių transporto sektoriuose, srityje. Be to, Inovacijų fondas turėtų būti naudojamas siekiant remti investicijas į jūrų transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, įskaitant investicijas į tvarius alternatyviuosius degalus, kaip antai iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gaminamą vandenilį ir amoniaką, taip pat netaršias varomasias technologijas, kaip antai vėjo technologijas. [...] Siekiant užtikrinti pakankamą inovacijų finansavimą pagal šią išplėstą taikymo sritį, Inovacijų fondą reikėtų papildyti 50 mln. apyvartinių taršos leidimų, kurių dalį sudaro apyvartiniai taršos leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima parduoti aukcionuose, ir dalį – leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima paskirstyti nemokamai, dabartinėmis Inovacijų fondo finansavimo iš visų šaltinių dalimis;

(34) pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 2019/1122²¹ 10 straipsnį, jeigu orlaivių naudotojai nebevykdo į ES ATLPS įtrauktų skrydžių, jų sąskaitų statusas tampa „pašalinta“ ir iš tų sąskaitų nebegalima inicijuoti procesų. Siekiant išsaugoti sistemos aplinkosauginį naudingumą, apyvartinius taršos leidimus, kurie nebuvo paskirstyti uždarytiems orlaivių naudotojams, reikėtų panaudoti tais atvejais, kai tie naudotojai atsisako nepakankamai leidimų, o likusius apyvartinius taršos leidimus reikėtų panaudoti kovos su klimato kaita veiksams paspartinti juos perkeliant į Inovacijų fondą;

(34a) Komisijos techninė pagalba, orientuota į valstybes nares, kurios iki šiol pateikė nedaug projektų arba jų visai nepateikė, padėtų pasiekti, kad visose valstybėse narėse būtų pateikta daug projektų paraiškų dėl finansavimo iš Inovacijų fondo. Šia pagalba, be kita ko, turėtų būti remiama veikla, kuria siekiama gerinti pasiūlymų dėl projektų minėtose valstybėse narėse kokybę, pavyzdžiui, dalijantis informacija, įgyta patirtimi bei geriausia praktika ir skatinant nacionalinių informacijos centrų veiklą. Kitos priemonės, kuriomis siekiama to paties tikslo, būtų informuotumo apie finansavimo galimybes didinimas ir tų valstybių narių pajėgumų nustatyti ir remti galimus projektų pareiškėjus didinimas. Taip pat reikėtų skatinti valstybių narių projektų partnerystes ir potencialių pareiškėjų ryšių užmezgimą, visų pirma didelio masto projektų atveju;

(34b) siekdama pagerinti valstybių narių vaidmenį valdant Inovacijų fondą ir padidinti skaidrumą, Komisija Klimato kaitos komitetui turėtų pateikti Inovacijų fondo veiklos įgyvendinimo ataskaitą, kurioje būtų pateikta projektų, kuriems skirta parama, numatomo poveikio analizė pagal sektorius ir valstybes nares. Šioje ataskaitoje turėtų būti pateikiama informacija apie pažangą siekiant veiksmingos, kokybe grindžiamos geografinės aprėpties visoje Sąjungoje ir prireikus prie jos turėtų būti pridedama galimų taisomųjų priemonių analizė. Gavusi pareiškėjų sutikimą, Komisija turėtų informuoti valstybes nares apie paraiškas dėl projektų jų atitinkamose teritorijose finansavimo Inovacijų fondo lėšomis ir turėtų pateikti joms išsamią informaciją apie tas paraiškas, kad valstybėms narėms būtų lengviau koordinuoti paramą projektams;

---

²¹ [2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas \(ES\) 2019/1122, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB nuostatos dėl Sąjungos registro veikimo \(OL L 177, 2019 7 2, p. 3\).](#)

- (35) sutartys dėl anglies dioksido kainų skirtumų (CCD) yra svarbus elementas, kad pramonėje būtų mažinamas išmetamas teršalų kiekis; jos suteikia galimybę garantuoti investuotojams į novatoriškas klimatui nekenksmingas technologijas kainą už išmetamo CO₂ kiekio mažinimą viršijant mažinimą pagal dabartinius ES ATLPS kainų lygius. Reikėtų išplėsti priemones, kad Inovacijų fondo lėšomis būtų galima remti projektus pasitelkiant konkurencinės kainos konkursus, kaip antai sutartis dėl anglies dioksido kainų skirtumų. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl tikslių tokio pobūdžio paramos taisyklių;
- (36) jeigu įrenginio veikla laikinai sustabdoma, nemokamai paskirstomų apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas pagal veiklos lygį, apie kurį kasmet pranešama privaloma tvarka. Be to, kompetentingos institucijos gali sustabdyti ATL suteikimą įrenginiams, kurių eksploatacija buvo nutraukta, kol nebus įrodymų, kad jų eksploatacija bus atnaujinta. Taigi laikino veiklos sustabdymo atveju iš veiklos vykdytojų nebeturėtų būti reikalaujama įrodyti kompetentingai institucijai, kad gamyba jų įrenginiuose bus atnaujinta per nustatytą pagrįstą laikotarpį;
- (37) koreguojant nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, suteikiamą stacionariems įrenginiams pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 2 dalį, gali prireikti skirti papildomus nemokamus apyvartinius taršos leidimus arba grąžinti perteklinius apyvartinius taršos leidimus. Naujiems rinkos dalyviams skirtus apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 7 dalį reikėtų panaudoti šiais tikslais;

- (38) Modernizavimo fondo taikymo sritį reikėtų suderinti su naujausiais Sąjungos klimato politikos tikslais reikalaujant, kad investicijos atitiktų Europos žaliojo kurso tikslus ir Reglamentą (ES) 2021/1119, ir nutraukiant paramą visoms su iškastiniu kuru susijusioms investicijoms, išskyrus atvejus, susijusius su apyvartiniais taršos leidimais, kurie pagal 10d straipsnio 4 dalį buvo savanoriškai perduoti Modernizavimo fondui. Be to, paramą iškastiniam kurui ir toliau turėtų būti galima gauti iš pajamų, gautų iš 10 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytų apyvartinių taršos leidimų, tam tikromis sąlygomis, visų pirma tais atvejais, kai veikla laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria pagal Reglamentą (ES) 2020/852, ir kiek tai susiję su iki 2029 m. aukcionuose parduotais apyvartiniais taršos leidimais, kad būtų užtikrintas suderinamumas su tuo reglamentu ir pagal jį priimtomis priemonėmis. Be to, Modernizavimo fondo procentinę dalį, kurią reikia skirti prioritetinėms investicijoms, reikėtų padidinti iki 80 %; energijos vartojimo efektyvumas kaip prioritetinė sritis turėtų būti orientuotas į paklausą, be kita ko, pramonės, transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų srityse; į prioritetinių investicijų taikymo sritį reikėtų įtraukti šilumos ir vėsumos tiekimą iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos, taip pat paramą namų ūkiams, skirtą energijos nepritekliaus problemai spręsti, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse. Siekiant padidinti skaidrumą ir geriau įvertinti Modernizavimo fondo poveikį, Investicijų komitetas turėtų kasmet Klimato kaitos komitetui teikti ataskaitas apie investicijų vertinimo patirtį, visų pirma susijusią su išmetamo teršalų kiekio mažinimu ir mažinimo išlaidomis;

- (39) Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066²² nustatytos biomasės išmetamo teršalų kiekio stebėsenos taisyklės, atitinkančios Sąjungos atsinaujinančiosios energijos teisės aktuose nustatytas biomasės naudojimo taisykles. Kadangi teisės aktuose vis išsamiau nustatomi biomasės tvarumo kriterijai pagal naujausias taisykles, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001²³, įgyvendinimo įgaliojimų suteikimą pagal Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnio 1 dalį reikėtų aiškiai išplėsti, kad būtų galima priimti būtinus pataisymus siekiant pagal ES ATLPS taikyti biomasės, įskaitant biokurą, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, tvarumo kriterijus. Be to, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kaip apskaityti su netaršios biomasės ir netaršia nelaikomos biomasės mišiniu siejamą išmetamųjų teršalų kaupimą;
- (40) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis kuras ir perdirbtos anglies kuras gali būti svarbūs siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sumažinti yra sunku. Jeigu perdirbtos anglies kuras ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis kuras gaminami iš surinkto anglies dioksido vykdant į šią direktyvą įtrauktą veiklą, išmetamas teršalų kiekis turėtų būti apskaitomas prie tos veiklos. Siekiant užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras ir perdirbtos anglies kuras prisidėtų prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, ir išvengti prisidedančio kuro dvigubo skaičiavimo, tikslinga aiškiai išplėsti 14 straipsnio 1 dalyje nustatytus įgaliojimus, kad Komisija galėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nustatyti reikiami pataisymai, kaip atsižvelgti į vėliau išmetamą anglies dioksidą ir išvengti dvigubo skaičiavimo, siekiant užtikrinti, kad būtų taikomos tinkamos paskatos, taip pat atsižvelgiant tokio kuro tvarkymą pagal Direktyvą (ES) 2018/2001;

---

²² 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir iš dalies keičiantis Komisijos reglamentą (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1).

²³ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

(41) kadangi taip pat tikimasi, kad anglies dioksidas bus gabenamas kitomis priemonėmis, ne vamzdynais, o, pavyzdžiui, laivais ir sunkvežimiais, Direktyvos 2003/87/EB I priede numatyta šiltnamio efektą sukeliančių dujų gabenimo saugojimo tikslais aprėpti reikėtų išplėsti apimant visas transporto priemones, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos, neatsižvelgiant į tai, ar transporto priemonei taikoma ES ATLPS. Jeigu transporto išmetamas teršalų kiekis taip pat priskiriamas kitai veiklai pagal Direktyvą 2003/87/EB, išmetamą teršalų kiekį reikėtų apskaičiuoti prie tos kitos veiklos, kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo;

(42) į ES ATLPS neįtraukus įrenginių, kuriuose naudojama tik biomasė, susidarė situacijų, kai įrenginiai, kuriuose deginama daug biomasės, gavo nenumatyto pelno, nes gavo nemokamų apyvartinių taršos leidimų gerokai daugiau nei faktiškai išmetė teršalų. Taigi reikėtų nustatyti netaršios biomasės deginimo ribinę vertę, kurią viršijantys įrenginiai neįtraukiami į ES ATLPS. [...]. Nustačius ribą bus užtikrinta daugiau tikrumo dėl to, kurie įrenginiai patenka į ATLPS taikymo sritį, ir bus sudarytos sąlygos tolygiau paskirstyti nemokamus apyvartinius taršos leidimus visų pirma sektoriams, kuriuose kyla didesnė anglies dioksido nutekėjimo rizika. Turėtų būti nustatyta 95 % riba, kad būtų užtikrinta privalumų ir trūkumų susijusių su įrenginiais, kuriems ir toliau bus taikoma ES ATLPS, pusiausvyra. Todėl įrenginių, kurių fizinis pajėgumas deginti iškastinį kūrą tebeegzistuoja, atveju neturėtų būti skatinama grįžti prie tokio kuro naudojimo. Nustatant 95 % ribą užtikrinama, kad jei įrenginyje iškastinis kuras naudojamas tam, kad jam būtų toliau taikoma ATLPS siekiant gauti nemokamų apyvartinių taršos leidimų, su to iškastinio kuro naudojimu susijusios išlaidos dėl išmetamo anglies dioksido bus pakankamai didelės, kad atgrasytų nuo iškastinio kuro naudojimo. Ta riba taip pat bus užtikrinta, kad įrenginiams, kuriuose naudojamas didelis iškastinio kuro kiekis, ir toliau būtų taikomi ES ATLPS stebėsenos pareigos, taip išvengiant galimo esamų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo pareigų apėjimo. Tuo pat metu tokių įrenginių, kuriuose sudeginama mažesnė nulinės normos biomasės dalis, atveju taikant lankstų mechanizmą turėtų būti toliau skatinama toliau mažinti iškastinio kuro deginimą, jiems toliau taikant ATLPS tol, kol juose sunaudojamos tvarios biomasės kiekis bus toks didelis, kad jų įtraukimas į ATLPS nebebus pagrįstas. Be to, ankstesnė patirtis parodė, kad neįtraukus įrenginių, kuriuose naudojama tik biomasė – ir tai iš esmės yra 100 % riba, išskyrus iškastinio kuro deginimą įjungimo ir išjungimo etapais– reikia atlikti pakartotinį vertinimą ir tiksliau nustatyti apibrėžtį. Nustačius 95 % ribą leidžiama deginti iškastinį kūrą įjungimo ir išjungimo etapais;

- (42a) siekdamos skatinti mažo anglies dioksido kiekio technologijų diegimą, valstybės narės užtikrina operatoriams galimybę, kad jiems ir toliau būtų taikoma ES ATLPS iki 11 straipsnio 1 dalyje nurodyto atitinkamo penkerių metų laikotarpio pabaigos, jei buvo pakeistas įrenginio gamybos procesas, kad būtų sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, ir tas įrenginys nebeatitinka 20 MW bendros vardinės šiluminės galios ribos;
- (42b) Direktyvoje 2018/410 nustatytas ir Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2019/1842 įgyvendintas dinaminis paskirstymas pagerino nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo veiksmingumą ir paskatas, tačiau padidino administracinio darbo kiekį ir istorinę vasario 28 dieną – nemokamų apyvartinių taršos leidimų išdavimo dieną – padarė neveiksmingą. Siekiant geriau atsižvelgti į dinaminį paskirstymą, svarbu pakoreguoti reikalavimų laikymosi ciklą;
- (42c) siekiant toliau skatinti investicijas, kurių reikia siekiant sumažinti centralizuoto šilumos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro, ir atsižvelgti į socialinius aspektus, susijusius su didelėmis energijos kainomis ir dideliu centralizuoto šilumos tiekimo įrenginių taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumu valstybėse narėse, kuriose, palyginti su ekonomikos dydžiu, centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje išmetama labai daug teršalų, tokių valstybių narių centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiams turėtų būti suteikta papildomų nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų, o papildoma nemokamų apyvartinių taršos leidimų vertė turėtų būti investuojama siekiant iki 2030 m. gerokai sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį. Siekiant užtikrinti, kad šis kiekis būtų sumažintas, papildomi pereinamojo laikotarpio nemokami apyvartiniai taršos leidimai turėtų būti skiriami su sąlyga, kad bus padarytos investicijos ir pasiektas išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimas, kaip nustatyta poveikio klimatui neutralumo planuose, kuriuos savo įrenginių atžvilgiu turi parengti veiklos vykdytojai;

- (43) Komisijos komunikate „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis“²⁴ akcentuojamas ypatingas uždavinys sumažinti išmetamą teršalų kiekį kelių transporto ir pastatų sektoriuose. Taigi Komisija paskelbė, kad toliau plečiant apyvartinių taršos leidimų prekybą būtų galima įtraukti kelių transporto ir pastatų sektoriuose išmetamą teršalų kiekį. Apyvartinių taršos leidimų prekybą šiuose dviejuose naujuose sektoriuose reikėtų pradėti apyvartinių taršos leidimų prekybą vykdant atskirai, bet lygiagrečiai. Tai padėtų išvengti stacionariems įrenginiams ir aviacijai skirtos gerai veikiančios apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos trikdymo. Naujoji sistema kuriama kartu parengiant papildomą politiką ir priemones, kuriomis apsaugoma nuo netinkamo kainų poveikio, formuojami rinkos dalyvių lūkesčiai ir siekiama sukurti anglies dioksido kainų signalą visai ekonomikai. Iš ankstesnės patirties matyti, kad kuriant naująją rinką reikia sukurti veiksmingą stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą. Siekiant užtikrinti sinergiją ir suderinamumą su esama Sąjungos infrastruktūra ES ATLPS, į kurią įtraukiamas stacionarių įrenginių ir aviacijos sektoriuose išmetamas teršalų kiekis, tikslinga pradėti kelių transporto ir pastatų sektoriams skirtą apyvartinių taršos leidimų prekybą iš dalies pakeitus Direktyvą 2003/87/EB;
- (44) siekiant sukurti reikiamą įgyvendinimo sistemą ir numatyti pagrįstą laikotarpį 2030 m. tikslui pasiekti, apyvartinių taršos leidimų prekyba dviejuose naujuose sektoriuose turėtų prasidėti 2025 m. Pirmaisiais metais reguliuojamos įmonės turėtų turėti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir pateikti savo išmetamo teršalų kiekio duomenis už 2024 [...]–2026 m. Apyvartinių taršos leidimų suteikimas ir reikalavimų laikymosi prievolės tokiems subjektams turėtų galioti nuo [...] 2027 m. Tokia tvarka apyvartinių taršos leidimų prekybą šiuose sektoriuose bus galima pradėti tvarkingai ir veiksmingai. Taip būtų galima taip pat užtikrinti priemones, siekiant užtikrinti socialiai teisingą ES apyvartinių taršos leidimų prekybos pradžią šiuose dviejuose sektoriuose, siekiant sumažinti anglies dioksido kainos poveikį pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir transporto naudotojams;

---

²⁴ COM(2020) 562 final.

- (45) dėl labai didelio mažųjų teršėjų skaičiaus pastatų ir kelių transporto sektoriuose neįmanoma vykdyti reguliavimą subjektų, tiesiogiai išmetančių šiltnamio efektą sukeliančias dujas, lygmeniu, kaip yra stacionarių įrenginių ir aviacijos atveju. Todėl techninio įgyvendinamumo ir administracinio veiksmingumo sumetimais būtų tikslingiau vykdyti reguliavimą toliau tiekimo grandinėje. Vykdam naująją apyvartinių taršos leidimų prekybą reikalavimų laikymosi prievolė turėtų būti pradėdama taikyti, kai pastatų ir kelių transporto sektoriuose deginimui naudojamas kuras išleidžiamas vartoti, įskaitant atvejus, kai kelių transporto sektoriuje šiltnamio efektą sukeliančios dujos deginamos geologinio saugojimo tikslais. Siekiant išvengti dvigubo įtraukimo, nereikėtų įtraukti kuro, naudojamo kitai veiklai pagal Direktyvos 2003/87/EB I priedą, išleidimo vartoti;
- (46) reguliuojamos įmonės dviejuose naujuose sektoriuose ir reguliavimo lygis turėtų būti nustatyti remiantis Tarybos direktyvoje (ES) 2020/262²⁵ įtvirtinta akcizo mokesčių sistema, ją tinkamai pritaikius, nes toje direktyvoje jau sukurta patvari kontrolės sistema, taikoma visiems vartoti išleisto kuro kiekiams, siekiant mokėti akcizo mokesčius. Galutiniams kuro naudotojams tuose sektoriuose neturėtų būti taikomos prievolės pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- (47) reguliuojamoms įmonėms, kurioms pastatų ir kelių transporto sektoriuose vykdoma apyvartinių taršos leidimų prekyba, turėtų būti taikomi panašūs leidimų išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas reikalavimai, kaip stacionarių įrenginių operatoriams. Reikia nustatyti taisykles dėl prašymų suteikti leidimą, leidimų suteikimo sąlygų, turinio ir peržiūros, taip pat dėl visų su reguliuojama įmone susijusių pakeitimų. Norint, kad naujoji sistema pradėtų veikti tvarkingai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad reguliuojamos įmonės, kurioms vykdoma naujoji apyvartinių taršos leidimų prekyba, turėtų galiojanti leidimą nuo sistemos veikimo pradžios 2025 m.;

---

²⁵ 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka (OL L 58, 2020 2 27, p. 4).

- (48) bendras apyvartinių taršos leidimų, įtrauktų į naująją apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, skaičius turėtų pagal linijinę trajektoriją pasiekti 2030 m. išmetamo teršalų kiekio sumažinimo tikslą, atsižvelgiant į ekonomiškai efektyvų pastatų ir kelių transporto sektorių indėlį į tikslą iki 2030 m. sumažinti išmetamą teršalų kiekį 43 %, palyginti su 2005 m. Bendrą apyvartinių taršos leidimų skaičių pirmą kartą reikėtų nustatyti [...] 2027 m., laikantis trajektorijos nuo 2024 m. pradedant nuo 2024 m. išmetamo teršalų kiekio ribų vertės (1 109 304 000 CO₂t), apskaičiuotos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/842²⁶ 4 straipsnio 2 dalį, remiantis 2016–2018 m. šiuose sektoriuose išmetamo teršalų kiekio atskaitos verte. Atitinkamai linijinis mažinimo koeficientas turėtų būti 5,15 %. Nuo 2028 m. bendras apyvartinių taršos leidimų skaičius turėtų būti nustatomas remiantis 2024, 2025 ir 2026 m. vidutiniu pranešamu išmetamu teršalų kiekiu ir turėtų būti kasmet sumažinamas ta pačia absoliučia dalimi, kaip nustatyta nuo 2024 m., sudarančią 5,43 % linijinio mažinimo koeficiento, palyginti su panašia pirmiau apibrėžtos trajektorijos verte 2025 m. Jeigu tas išmetamas teršalų kiekis yra gerokai didesnis nei ši trajektorijos vertė ir jeigu toks skirtumas susidarė ne dėl mažų išmetamo teršalų kiekio matavimo metodikų skirtumų, linijinį mažinimo koeficientą reikėtų pakoreguoti, kad 2030 m. išmetamas teršalų kiekis būtų sumažintas tiek, kiek reikia;
- (49) apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcionuose yra paprasčiausias ir ekonomiškai efektyviausias būdas paskirstyti apyvartinius taršos leidimus, kartu išvengiant nenumatyto pelno. Ir pastatų, ir kelių transporto sektorius patiria palyginti nedidelį konkurencinį spaudimą iš už Sąjungos ribų arba visai jo nepatiria ir juose nekyla anglies dioksido nutekėjimo rizika. Taigi pastatų ir kelių transporto sektoriuose apyvartinius taršos leidimus reikėtų paskirstyti tik aukcionuose nemokamai nesuteikiant jokių leidimų;

---

²⁶ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

- (50) siekiant užtikrinti sklandžią apyvartinių taršos leidimų prekybos pradžią pastatų ir kelių transporto sektoriuose ir atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamoms įmonėms reikia riboti riziką arba pirkti apyvartinius taršos leidimus iš anksto, kad sumažintų kainų ir likvidumo riziką, ankstyvuose etapuose aukcionuose reikėtų parduoti daugiau apyvartinių taršos leidimų. Taigi [...] 2027 m. aukcionuose parduodamų leidimų skaičius turėtų būti 30 % didesnis nei bendras [...] 2027 m. apyvartinių taršos leidimų skaičius. Šis skaičius būtų pakankamas likvidumui užtikrinti ir jeigu išmetamas teršalų kiekis būtų sumažintas, kaip reikalaujama, ir jeigu išmetamą teršalų kiekį pavyktų sumažinti tik laipsniškai. Išsamios taisyklės dėl tokio aukcionuose parduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus sutelkimo pradiniuose etapuose turėtų būti nustatytos deleguotuoju aktu, susijusiu su pardavimu aukcionuose ir priimtu pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 4 dalį;
- (51) aukcionams skirtų dalių paskirstymo taisyklės yra labai svarbios bet kokioms aukcionų pajamoms, kurios kaupsis valstybėse narėse, ypač atsižvelgiant į poreikį didinti valstybių narių gebėjimus sumažinti anglies dioksido kainų signalo socialinį poveikį pastatų ir kelių transporto sektoriuose. Neatsižvelgiant į tai, kad šiems dviem sektoriams būdingos labai skirtingos charakteristikos, tikslinga nustatyti bendrą paskirstymo taisyklę, panašią į stacionariems įrenginiams taikytiną taisyklę. Pagrindinė apyvartinių taršos leidimų dalis turėtų būti paskirstoma visoms valstybėms narėms remiantis vidutiniu apyvartinių taršos leidimų paskirstymu dalyvaujančiuose sektoriuose 2016–2018 m.;

(52) kelių transporto ir pastatų sektoriuose nustatant anglies dioksido kainą reikėtų kartu įgyvendinti veiksmingas socialines kompensacines priemones, ypač atsižvelgiant į esamus energijos nepritekliaus lygius. Maždaug 34 mln. europiečių, kaip pranešama, 2018 m. negalėjo tinkamai apšildyti savo namų, o 2019 m. ES masto apklausoje tai, kad negali sau leisti pakankamai apšildyti namų, minėjo 6,9 % Sąjungos gyventojų²⁷. Siekiant numatyti veiksmingą socialinę ir paskirstymo kompensaciją, valstybės narės turėtų [...] skirti aukcionų pajamas su klimatu ir energetika susijusiems tikslams, jau nustatytiems esamoje apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, **įskaitant išlaidas, patirtas administruojant apyvartinių taršos leidimų prekybą pagal Direktyvą 2003/87/EB**, bet taip pat priemonėms, nustatytoms konkrečiai siekiant spręsti atitinkamus susirūpinimą keliančius klausimus naujuose kelių transporto ir pastatų sektoriuose, įskaitant susijusias politikos priemones pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES²⁸. Retais atvejais, kai negalima atmesti dvigubo išmetamųjų teršalų kiekio skaičiavimo pagal galiojančią ATLPS ir naują kelių transporto ir pastatų sektorių sistemą galimybės, valstybės narės turėtų naudoti tokias pajamas, kad kompensuotų neišvengiamą dvigubą skaičiavimą pagal Sąjungos teisę, todėl, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Aukcionų pajamas reikėtų naudoti ir socialiniams klausimams spręsti vykdant apyvartinių taršos leidimų prekybą naujuose sektoriuose, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiesiems namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir transporto naudotojams. Taigi naujas Socialinis klimato fondas teiks valstybėms narėms skirtą finansavimą, kad paremtų Europos piliečius, kurie patyrė didžiausią poveikį arba kuriems kyla energijos ar judumo nepritekliaus pavojus. Šiuo fondu bus skatinamas teisingumas ir solidarumas tarp valstybių narių ir jų viduje, kartu per pereinamąjį laikotarpį sumažinant energijos ir judumo nepritekliaus pavojų. Jis bus grindžiamas esamais solidarumo mechanizmais ir juos papildys. [Naujojo fondo ištekliai iš principo sudarys 25 % tikėtinų naujosios apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamų 2026–2032 m. ir bus įgyvendinami remiantis socialiniais klimato planais, kuriuos valstybės narės turėtų pateikti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 20.../...²⁹.] Be to, kiekviena valstybė narė turėtų naudoti savo aukcionų pajamas, *inter alia*, savo socialinių klimato planų išlaidų daliai finansuoti;

²⁷ 2018 m. duomenys. Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01].

²⁸ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1–56).

²⁹ [Irašyti nuorodą į reglamentą, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas].

- (53) ataskaitų teikimą dėl aukcionų pajamų naudojimą reikėtų suderinti su dabartiniu ataskaitų teikimu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999³⁰;
- (54) inovacijos ir naujų mažo anglies dioksido kiekio technologijų kūrimas pastatų ir kelių transporto sektoriuose yra labai svarbūs siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų šių sektorių indėlį į numatomą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą. Taigi 150 mln. apyvartinių taršos leidimų prekiaujant apyvartiniais taršos leidimais pastatų ir kelių transporto sektoriuose taip pat turėtų būti skirta Inovacijų fondui, siekiant skatinti ekonomiškai efektyvų išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą;
- (55) reguliuojamos įmonės, dalyvaujančios pastatų ir kelių transporto sektorių apyvartinių taršos leidimų prekyboje, turėtų atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už patikrintą išmetamą teršalų kiekį, atitinkantį jų vartoti išleidžiamo kuro kiekį. Pirmą kartą apyvartinių taršos leidimų už patikrintą išmetamą teršalų kiekį jos turėtų atsisakyti [...] 2027 m. Siekiant kuo labiau sumažinti administracinę naštą, pastatų ir kelių transporto sektorių apyvartinių taršos leidimų prekybai reikėtų taikyti tam tikras taisykles, kurios yra taikomos esamai apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemai stacionarių įrenginių ir aviacijos sektoriuose, atitinkamai jas pritaikius. Tai, pavyzdžiui, taisyklės dėl apyvartinių taršos leidimų perkėlimo, atsisakymo ir panaikinimo, taip pat taisyklės dėl apyvartinių taršos leidimų galiojimo, nuobaudų, kompetentingų institucijų ir valstybių narių ataskaitų teikimo prievolių;

---

³⁰ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1–77).

(55a) kai kurios valstybės narės jau yra nustačiusios nacionalinius anglies dioksido mokesčius, kurie taikomi kelių transporto ir pastatų sektoriams. Todėl iki 2030 m. pabaigos turėtų būti nustatyta laikina nukrypti leidžianti nuostata. Siekiant užtikrinti Direktyvos 2003/87/EB tikslus ir naujos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos darną, galimybė taikyti tą nukrypti leidžiančią nuostatą turėtų būti suteikta tik tais atvejais, kai nacionalinis mokesčio tarifas yra didesnis už vidutinę atitinkamų metų aukciono kainą, ir taikoma tik tokį mokestį mokančių reguliuojamų įmonių atsisakymo įpareigojimui. Siekiant užtikrinti sistemos stabilumą ir skaidrumą, apie nacionalinį mokestį, įskaitant atitinkamus mokesčio tarifus, Komisijai turėtų būti pranešta šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpio pabaigoje. Nukrypti leidžianti nuostata neturėtų daryti poveikio Socialinio klimato fondo išorės asignuotoms pajamoms arba nuosaviems ištekliams, pagrįstiems pajamomis iš ATLPS kelių transporto ir pastatų sektoriuose, jei jie nustatyti pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą;

(56) kad apyvartinių taršos leidimų prekyba pastatų ir kelių transporto sektoriuose būtų veiksminga, turėtų būti galima stebėti išmetamą teršalų kiekį gana užtikrintai ir patiriant pagrįstas išlaidas. Išmetamą teršalų kiekį reikėtų priskirti reguliuojamoms įmonėms remiantis vartoti išleistu kuro kiekiu, kartu taikant išmetamųjų teršalų faktorių. Reguluojamos įmonės turėtų turėti galimybę patikimai ir tiksliai nustatyti ir atskirti sektorius, kuriuose kuras išleidžiamas vartoti, taip pat galutinius kuro naudotojus, kad būtų išvengta nepageidaujamo poveikio, kaip antai dvigubos naštos. Kad būtų pakankamai duomenų bendram 2028–2030 m. apyvartinių taršos leidimų skaičiui nustatyti, reguliuojamos įmonės, turinčios leidimų sistemos veikimo pradžioje 2025 m., turėtų pateikti savo 2024 m. susijusius ankstesnius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis;

(57) tikslinga nustatyti priemones, kuriomis būtų pašalinama galima pernelyg didelio kainų didėjimo rizika, kuri, būdama ypač didelė apyvartinių taršos leidimų prekybos pastatų ir kelių transporto sektoriuose pradžioje, gali sumažinti namų ūkių ir asmenų norą investuoti į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą. Šios priemonės turėtų papildyti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2015/1814³¹ sukurto rinkos stabilumo rezervo, kuris pradėjo veikti 2019 m., apsaugos priemones. Nors rinka ir toliau diktuos anglies dioksido kainą, apsaugos priemonės bus taikomos automatiškai, remiantis taisyklėmis, o apyvartiniai taršos leidimai bus perkelti iš rinkos stabilumo rezervo tik jeigu tenkinamos konkrečios aktyvinimo sąlygos, grindžiamos vidutine apyvartinių taršos leidimų kaina. Šis papildomas mechanizmas taip pat aktyviai reaguos, siekiant sumažinti pernelyg didelį nepastovumą dėl kitų veiksnių, nesusijusių su pagrindinių rinkos sąlygų pokyčiais. Priemonės reikėtų pritaikyti prie skirtingų pernelyg didelio kainų padidėjimo lygių, dėl kurių skirsis ir intervencijos laipsnis. Komisija turėtų atidžiai stebėti aktyvinimo sąlygas ir skubiai priimti priemones, kai sąlygos tenkinamos. Tai nedaro poveikio bet kokioms papildomoms priemonėms, kurias valstybės narės gali priimti, kad pašalintų neigiamą socialinį poveikį;

---

³¹ 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (OL L 264, 2015 10 9, p. 1).

- (58) Komisija turėtų stebėti, kaip vyksta apyvartinių taršos leidimų prekyba pastatų ir kelių transporto sektoriuose, įskaitant kainų konvergencijos laipsnį esamoje ATLPS, ir prireikus pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai atlikti peržiūrą siekiant padidinti apyvartinių taršos leidimų prekybos veiksmingumą ir pagerinti jos administravimą bei praktinį taikymą tuose sektoriuose, remiantis įgytomis žiniomis ir didesne kainų konvergencija. Komisija turėtų būti įpareigota pateikti pirmąją ataskaitą šiais klausimais ne vėliau kaip iki 2028 m. sausio 1 d.;
- (59) siekiant užtikrinti vienodas Direktyvos 2003/87/EB 3gd straipsnio 3 dalies, 12 straipsnio 3b dalies ir 14 straipsnio 1 dalies įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Siekiant užtikrinti sinergiją su esama reglamentavimo sistema, įgyvendinimo įgaliojimų perdavimą pagal tos direktyvos 14 ir 15 straipsnius reikėtų išplėsti siekiant aprėpti kelių transporto ir pastatų sektorius. Tais įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³²;

---

³² 2011 m. vasario 16 d. Reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (60) siekiant priimti ne teisėkūros procedūra priimamus bendrojo pobūdžio aktus, skirtus papildyti ar iš dalies pakeisti neesminius teisės akto elementus, įgaliojimai priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį dėl tos direktyvos 10 straipsnio 4 dalies ir 10a straipsnio 8 dalies turėtų būti suteikti Komisijai. Be to, siekiant užtikrinti sinergiją su esama reglamentavimo sistema, įgaliojimų perdavimą pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 4 dalį ir 10a straipsnio 8 dalį reikėtų išplėsti siekiant aprėpti kelių transporto ir pastatų sektorius. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose; pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų³³ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (61) gerai veikianči, pertvarkyta ES ATLPS su priemone, skirta rinkos stabilumui užtikrinti, yra viena iš svarbiausių Sąjungos priemonių jos sutartam 2030 m. tikslui pasiekti ir įsipareigojimams pagal Paryžiaus susitarimą įgyvendinti. Rinkos stabilumo rezervu siekiama panaikinti apyvartinių taršos leidimų pasiūlos ir paklausos disbalansą rinkoje. Sprendimo (ES) 2015/1814 3 straipsnyje numatyta, kad rezervas turi būti peržiūrimas kas trejus metus nuo jo veikimo pradžios ir atliekant kiekvieną peržiūrą visų pirma apsvarstomas procentinis dydis, pagal kurį nustatomas apyvartinių taršos leidimų, perkeltinų į rinkos stabilumo rezervą, skaičius, riba, taikoma bendram apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiui, pagal kurią nustatoma į rezervą perkeltina apyvartinių taršos leidimų dalis, ir apyvartinių taršos leidimų, planuojamų paimti iš rezervo, skaičius;

---

³³ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- (62) atsižvelgiant į poreikį duoti patikimesnį investavimo signalą, kad ekonomiškai efektyviu būdu būtų mažinamas išmetamas teršalų kiekis, ir siekiant sustiprinti ES ATLPS, reikėtų iš dalies pakeisti Sprendimą (ES) 2015/1814, kad būtų padidinta procentinė norma, taikoma nustatant kasmet į rinkos stabilumo rezervą perkeltinų apyvartinių taršos leidimų skaičių. Be to, esant mažesniems bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus lygiams, perkeliama dalis turėtų būti lygi bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus ir ribos, pagal kurią nustatoma perkeliama apyvartinių taršos leidimų dalis, skirtumui. Taip būtų išvengta didelės neapibrėžties dėl aukcionuose parduotinių skaičių, kai bendras apyvartoje esančių ATL skaičius yra arti ribos, ir kartu užtikrinta, kad perteklius pasiektų skaičių diapazoną, kuriame laikoma, kad anglies dioksido rinkos veikimas yra subalansuotas;
- (63) be to, siekiant užtikrinti, kad rinkos stabilumo rezerve liekantis apyvartinių taršos leidimų skaičius po pripažinimo negaliojančiais būtų nuspėjamas, apyvartinių taršos leidimų pripažinimo negaliojančiais rezerve nebeturėtų priklausyti nuo ankstesnių metų aukcionuose parduotų skaičių. Todėl nustatytinas rezerve esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius turėtų būti 400 mln. apyvartinių taršos leidimų, tai atitinka apatinę bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus vertės ribą;
- (64) iš prie šios direktyvos pasiūlymo pateikto poveikio vertinimo analizės taip pat matyti, kad grynoji paklausa aviacijos sektoriuje turėtų būti įtraukiama į bendrą apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičių. Be to, kadangi aviacijos sričiai skirti apyvartiniai taršos leidimai gali būti naudojami taip pat, kaip bendrieji apyvartiniai taršos leidimai, įtraukus aviaciją į rezervą jis taptų tikslesnė ir atitinkamai geresnė priemonė užtikrinti rinkos stabilumą. Apskaičiuojant bendrą apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičių reikėtų įtraukti aviacijos sektoriuje išmetamą teršalų skaičių ir apyvartinius taršos leidimus, išduotus aviacijos sektoriui nuo kitų metų po šios direktyvos įsigaliojimo;
- (65) siekiant patikslinti bendro apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus apskaičiavimą, Sprendime (ES) 2015/1814 reikėtų nurodyti, kad į apyvartinių taršos leidimų pasiūlą įtraukiami tik apyvartiniai taršos leidimai, kurie buvo išleisti ir nebuvo perkelti į rinkos stabilumo rezervą. Be to, pagal formulę rinkos stabilumo rezerve esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus nebereikėtų atimti iš apyvartinių taršos leidimų pasiūlos. Toks pakeitimas neturėtų reikšmingo poveikio bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus apskaičiavimo rezultatui, įskaitant ankstesnius bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus skaičiavimus arba rezervą;

- (66) siekiant sumažinti pasiūla ir paklausos disbalanso riziką, siejamą su apyvartinių taršos leidimų prekybos pradžia pastatų ir kelių transporto sektoriuose, taip pat užtikrinti, kad ji būtų atsparesnė rinkos sukrėtimams, šiems naujiems sektoriams turėtų būti taikoms taisyklėmis grindžiamas rinkos stabilumo rezervo mechanizmas. Kad rezervas tinkamai veiktų nuo pat sistemos veikimo pradžios, į jį pačioje pradžioje reikėtų perkelti 600 mln. apyvartinių taršos leidimų, kad kelių transporto ir pastatų sektoriuose vyktų apyvartinių taršos leidimų prekyba. Pirminėms apatinei ir viršutinei riboms, lemiančioms apyvartinių taršos leidimų perkėlimą į rezervą arba iš jo, turėtų būti taikoma bendroji peržiūros nuostata. Kiti elementai, kaip antai bendro apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus arba iš rezervo ar į jį perkeltų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus paskelbimas, turėtų atitikti kituose sektoriuose galiojančias rezervo taisykles;
- (67) reikia iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2015/757 siekiant atsižvelgti į jūrų transporto sektoriaus įtraukimą į ES ATLPS. Reglamentą (ES) 2015/757 reikėtų iš dalies pakeisti siekiant įpareigoti bendroves teikti bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis ir teikti tvirtinti atsakingai administruojančiajai institucijai patikrintus stebėsenos planus ir bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis. Siekiant užtikrinti administravimo ir vykdymo užtikrinimo darną, už šio reglamento laikymąsi atsakingas subjektas turėtų būti tas pats subjektas, kuris yra atsakingas už Direktyvos 2003/87/EB laikymąsi. Be to, Komisiją reikėtų įgalinti priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami išmetamųjų teršalų [...] kiekio stebėsenos metodai ir stebėsenos taisyklės, taip pat bet kokia kita svarbi informacija, nustatyta Reglamente (ES) 2015/757, siekiant užtikrinti veiksmingą ES ATLPS veikimą administraciniu lygmeniu ir papildyti Reglamentą (ES) 2015/757 taisyklėmis dėl administruojančiųjų institucijų suteikiamo stebėsenos planų ir jų pakeitimų patvirtinimo, taisyklėmis dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir pateikimo ir taisyklėmis dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų tikrinimo bei dėl tikrinimo ataskaitos paskelbimo dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų. Pagal Reglamentą (ES) 2015/757 stebimi, pateikiami ir tikrinami duomenys taip pat gali būti naudojami siekiant laikytis kitų Sąjungos teisės aktų, pagal kuriuos reikalaujama stebėti, teikti ir tikrinti to paties laivo informaciją;

(67a) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. skatinti ekonomiškai efektyviai ir veiksmingai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, proporcingai šiam visos ekonomikos mastu nustatytam grynojo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo iki 2030 m. tikslui taikant išplėstą ir iš dalies pakeistą visos Sąjungos rinkos mechanizmą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti³⁴.

(68) todėl Direktyva 2003/87/EB, Sprendimas (ES) 2015/1814 ir Reglamentas (ES) 2015/757 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2003/87/EB pakeitimai

Direktyva 2003/87/EB iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Ši direktyva taikoma I ir III prieduose išvardytų rūšių veiklai ir II priede išvardytoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms. Kai pakeičiami įrenginio, į ES ATLPS taikymo sritį įtraukto todėl, kad jame veikia didesnės nei 20 MW bendros nominaliosios šiluminės galios kuro deginimo įrenginiai, vykdomi gamybos procesai, kad būtų sumažintas jo išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, ir jis nebeatitinka tos ribos, valstybė narė užtikrina operatoriui galimybę [...], kad jam po gamybos proceso pakeitimo ir toliau būtų taikoma ES ATLPS iki 11 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyto atitinkamo penkerių metų laikotarpio pabaigos. Atitinkama valstybė narė praneša Komisijai apie pakeitimus, palyginti su pagal 11 straipsnio 1 dalį Komisijai pateiktu sąrašu.

---

³⁴ Standartinė konstatuojamoji dalis dėl subsidiarumo ir proporcingumo.

2. Ši direktyva taikoma nedarant poveikio jokiems Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES nustatytiems reikalavimams(*).“

(*) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) išmetamieji teršalai (emisijos) – šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas iš šaltinių įrenginyje arba atitinkamai veiklai nurodytų dujų išmetimas iš orlaivio, vykdančio I priede nurodytą aviacijos veiklą, arba iš laivų, vykdančių I priede nurodytą jūrų transporto veiklą, arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas vykdamas III priede nurodytą veiklą;“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas – pagal 5, 6 ir 30b straipsnius išduotas leidimas;“;

c) u punktas išbraukiamas;

d) įterpiami šie v–z punktai:

„v) laivybos bendrovė – laivų savininkas arba bet kokia kita organizacija ar asmuo, kaip antai valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas, perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir perimdamas atsakomybę sutikęs perimti visas pareigas ir atsakomybę pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, išdėstytą Europos Parlamento ir tarybos reglamento (EB) Nr. 336/2006(*) I priede;

(*) 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 336/2006 dėl Tarptautinio saugaus valdymo kodekso įgyvendinimo Bendrijoje ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 3051/95 (OL L 64, 2006 3 4, p. 1).

w) laivybos bendrovę administruojanti institucija – institucija, atsakinga už ES ATLPS administravimą laivybos bendrovės atžvilgiu pagal 3gd straipsnį;

wa) įplaukimo uostas – uostas, kuriame laivas sustoja pakrauti arba iškrauti krovinį arba įlaipinti ar išlaipinti keleivius, laikant, kad į šią apibrėžtį nepatenka sustojimai tik kuro papildymo, atsargų įsigijimo, įgulos pamainos pasikeitimo tikslais, tam, kad laivas nuvyktų į sausąjį doką ar kad laivas ir (arba) jo įranga būtų pataisyti, sustojimai uoste, nes laivui reikia pagalbos ar jį ištiko nelaimė, reikia atlikti perdavimą iš laivo į laivą už uostų ribų, taip pat sustojimai tik siekiant apsisaugoti nuo nepalankaus oro ar prireikus dėl paieškos ir gelbėjimo veiklos, taip pat konteinervežių sustojimai kaimyniniuose perkrovimo uostuose, išvardytuose pagal 3g straipsnio 1 dalį priimtame įgyvendinimo akte;

wb) kruizinis keleivinis laivas – krovinių denio neturintis keleivinis laivas, skirtas tik komerciniam keleivių vežimui su apgyvendinimu nakvynei jūrų reiso metu;

x) reguliuojama įmonė – IVa skyriuje tai bet koks fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus bet kokią galutinį kuro naudotoją, užsiimantis III priede nurodyta veikla ir priskirtinas prie vienos iš šių kategorijų:

i) kai kuras yra apmokestinamų prekių sandėlyje, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos (ES) 2020/262(*) 3 straipsnio 11 punkte, įgaliotasis sandėlio savininkas, kaip apibrėžta tos direktyvos 3 straipsnio 1 punkte, privalantis sumokėti akcizą, kuris tampa mokėtinas pagal tos direktyvos 7 straipsnį;

- ii) jeigu i papunktis netaikomas, bet kuris kitas asmuo, privalantis sumokėti akcizą, kuris tampa mokėtinas pagal Direktyvos (ES) 2020/262 7 straipsnį už kurą, kuriam taikomas šis skyrius;
- iii) jeigu i ir ii papunkčiai netaikomi, bet kuris kitas asmuo, kuris turi būti užregistruotas atitinkamose valstybės narės kompetentingose institucijose, kaip asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti akcizus, įskaitant bet kokį asmenį, atleidžiamą nuo akcizų mokėjimo, kaip nurodyta Tarybos direktyvos 2003/96/EB(**) 21 straipsnio 5 dalies ketvirtoje pastraipoje;
- iv) jeigu i, ii ir iii papunkčiai netaikomi arba jeigu prievolė mokėti tą patį akcizą solidariai tenka keliems asmenims, bet kuris kitas valstybės narės paskirtas asmuo.

(*) 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka (OL L 058, 2020 2 27, p. 4).

(**) 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

y) kuras – IVa skyriuje tai bet koks Direktyvos 2003/96/EB I priedo A ir C lentelėse išvardytas kuras, taip pat bet koks kitas produktas, siūlomas parduoti kaip variklių degalai arba krosnių kuras, kaip nurodyta tos direktyvos 2 straipsnio 3 dalyje;

z) išleidimas vartoti – IVa skyriuje tai turi tokią pačią reikšmę, kaip Direktyvos (ES) 2020/262 6 straipsnio 3 dalyje.“;

3) IV skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„AVIACIJA IR JŪRŲ TRANSPORTAS“;

- 4) 3a straipsnis pakeičiamas taip:

„3a straipsnis

Taikymo sritis

3b–3f straipsniai taikomi apyvartinių taršos leidimų paskirstymui ir suteikimui I priede nurodytų rūšių aviacijos veikai. 3g–3h straipsniai taikomi I priede nurodytų rūšių jūrų transporto veikai.“;

- 5) 3f ir 3g straipsniai pakeičiami taip:

„3f straipsnis

Stebėsenos ir ataskaitų teikimo planai

Administruojančioji valstybė narė užtikrina, kad kiekvienas orlaivio naudotojas pateiktų tos valstybės narės kompetentingai institucijai stebėsenos planą, kuriame būtų nustatytos priemonės, skirtos stebėti išmetamųjų teršalų kiekius bei tonkilometrų duomenis ir teikti ataskaitas apie juos paraiškos pagal 3e straipsnį tikslais, ir užtikrina, kad tokius planus kompetentingos institucijos patvirtintų laikydamosi 14 straipsnyje nurodytų teisės aktų.

Taikymo jūrų transporto veiklai sritis

1. Apyvartinių taršos leidimų paskirstymas ir atsisakymo įpareigojimų taikymas jūrų transporto veiklos atžvilgiu taikomas penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reišus iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio įplaukimo uosto į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį įplaukimo uostą, penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reišus iš valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio įplaukimo uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią įplaukimo uostą, šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reišus iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio įplaukimo uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią įplaukimo uostą, ir šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, kurį laivai išmeta prisišvartavę valstybės narės jurisdikcijai priklausančiame įplaukimo uoste.

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. įgyvendinimo aktais nustato kaimyninių konteinerių perkrovimo uostų sąrašą ir vėliau kas dvejus metus iki gruodžio 31 d. šį sąrašą atnaujina.

Tuose įgyvendinimo aktuose išvardijami kaimyniniai konteinerių perkrovimo uostai, esantys už Sąjungos ribų, bet už mažiau nei 300 jūrmylių nuo Sąjungos teritorijos, kuriuose konteinerių perkrovimo dalis, išreikšta ekvivalentiniais dvidešimties pėdų konteineriais, sudaro daugiau kaip 65 % viso to uosto konteinerių srauto per paskutinį dvylikos mėnesių laikotarpį, apie kurį turima atitinkamų duomenų. Šioje dalyje konteineriai laikomi perkraunamais, kai jie iškraunami iš laivo į uostą tik tam, kad būtų pakrauti į kitą laivą. Į sąrašą neįtraukiami trečiojoje valstybėje esantys uostai, kurie veiksmingai taiko šiai direktyvai lygiavertes priemones.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. 9, 9a ir 10 straipsniai jūrų transporto veiklai taikomi taip pat, kaip jie taikomi kitų rūšių veiklai, įtrauktai į ES ATLPS, su toliau nurodyta išimtimi 10 straipsnio taikymo atžvilgiu.

Iki 2030 m. gruodžio 31 d. valstybėms narėms yra skiriama apyvartinių taršos leidimų dalis su tokiu laivybos bendrovių santykiu, koks pagal 3gd straipsnį jų atsakomybei tektų, palyginti su gyventojų skaičiumi 2020 m., ir remiantis turimais 2018–2020 m. laikotarpio duomenimis, esant virš 15 laivybos bendrovių milijonui gyventojų. Apyvartinių taršos leidimų skaičius atitinka 2,5 % leidimų, gaunamų iš papildomų pardavimų aukcione dėl 9 straipsnio trečioje pastraipoje nurodyto jūrų transportui skirto didžiausio ATL skaičiaus padidinimo atitinkamais metais. Be to, 2024–2027 m. leidimų skaičius dar dauginamas iš atitinkamiems metams pagal 3ga straipsnio a–d punktus taikytinų procentinių dalių. Pajamos, gautos pardavus šią leidimų dalį aukcione, turėtų būti naudojamos 10 straipsnio 3 dalies g punkte jūrų sektoriaus atžvilgiu ir i punkte nurodytais tikslais. 50 % leidimų skaičiaus paskirstoma atitinkamoms valstybėms narėms pagal jų atsakomybei tenkančių laivybos bendrovių dalį, o likutis paskirstomas tarp jų lygiomis dalimis.“;

- 6) įterpiami šie 3ga–3ge straipsniai:

„3ga straipsnis

Laipsniškas jūrų transportui keliamų reikalavimų taikymas

Laivybos bendrovės privalo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų pagal šį tvarkaraštį:

- a) 20 % patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pranešta už [...] [pirmus pilnus metus po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino];

- b) 45 % patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pranešta už [...] [antrus pilnus metus po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino];
- c) 70 % patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pranešta už [...] [trečius pilnus metus po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino];
- d) 100 % patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pranešta už [...] [ketvirtus pilnus metus po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino] ir vėliau kiekvienais metais.

Jeigu atsisakoma mažiau apyvartinių taršos leidimų, palyginti su patikrintu jūrų transporto išmetamųjų teršalų kiekiu [...] [pirmi treji metai po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino], kai nustatomas kiekvienų metų patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio ir atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus skirtumas, jį atitinkantis apyvartinių taršos leidimų skaičius panaikinamas, o ne parduodamas aukcionuose pagal 10 straipsnį.

3gaa straipsnis

Nuostatos dėl ATLPS išlaidų perkėlimo iš laivybos bendrovės kitam subjektui

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tais atvejais, kai galutinę atsakomybę už kuro pirkimą ir (arba) laivo eksploatavimą prisiima [...] kitas subjektas nei laivybos bendrovė, laivybos bendrovė turėtų teisę iš to subjekto gauti kompensaciją už išlaidas, susijusias su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu. Laivo eksploatavimas šiame straipsnyje reiškia vežamo krovinio, [...] laivo maršruto ir greičio nustatymą. [...]
Laivybos bendrovė išlieka atsakinga už apyvartinių taršos leidimų atsisakymą, kaip reikalaujama pagal šios direktyvos 3g ir 12 straipsnius, ir už bendrą nacionalinės teisės nuostatą, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, laikymąsi. Valstybės narės užtikrina, kad laivybos bendrovės, už kurias jos yra atsakingos, vykdytų savo įsipareigojimus atsisakyti apyvartinių taršos leidimų, nepaisant jų teisės į tai, kad komerciniai operatoriai kompensuotų su atsisakymu susijusias išlaidas.

3gb straipsnis

Jūrų transporto išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną ir ataskaitų teikimas

Kalbant apie teršalų kiekį, išmetamą vykdant I priede nurodytą rūšių jūrų transporto veiklą, laivybos bendrovę administruojanti institucija užtikrina, kad laivybos bendrovė, už kurią ji atsakinga, per ataskaitinį laikotarpį stebėtų ir praneštų svarbius parametrus ir pateiktų administruojančiajai institucijai bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/757(*) II skyrių.

(*) 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 123, 2015 5 19, p. 55).

3gc straipsnis

Jūrų transporto išmetamųjų teršalų kiekio tikrinimas ir akreditavimas

Laivybos bendrovę administruojanti institucija užtikrina, kad laivybos bendrovės lygmens suvestiniai išmetamųjų teršalų kiekio duomenys, kuriuos pateikia laivybos bendrovė pagal 3gb straipsnį, būtų patikrinti remiantis Reglamento (ES) 2015/757(*) III skyriuje nustatytomis tikrinimo ir akreditavimo taisyklėmis.

(*) 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 123, 2015 5 19, p. 55).

Laivybos bendrovę administruojanti institucija

1. Laivybos bendrovę administruojanti institucija yra:

- a) valstybėje narėje užregistruotos laivybos bendrovės atveju – valstybė narė, kurioje laivybos bendrovė yra užregistruota;
- b) valstybėje narėje neužregistruotos laivybos bendrovės atveju – valstybė narė, kurioje, kaip apskaičiuota, tai laivybos bendrovei vykdant reišus per pastaruosius [...] ketverius stebėsenos metus jos laivai daugiausia įplaukė į uostus ir kuri patenka į 3g straipsnyje nustatytą taikymo sritį;
- c) laivybos bendrovių, kurios nėra registruotos valstybėje narėje ir per pastaruosius [...] ketverius stebėsenos metus nevykdė nė vieno į 3g straipsnyje nustatytą taikymo sritį patenkančio reišo, atveju administruojančioji institucija yra valstybė narė, į kurią laivybos bendrovės [...] laivas atvyko arba kurioje pradėjo pirmąjį į 3g straipsnyje nustatytą taikymo sritį patenkančią reišą.

[...]

2. Remdamasi geriausia turima informacija, Komisija įgyvendinimo aktais nustato:

- a) iki [...] [2024 m. / kitų metų [...] po termino perkelti šią keičiančiąją direktyvą į nacionalinę teisę] vasario 1 d. paskelbia laivybos bendrovių, kurios [...] [2024 m. / kitų metų [...] po termino perkelti šią keičiančiąją direktyvą į nacionalinę teisę] sausio 1 d. vykdė arba pradėjo vykdyti I priede išvardytų rūšių jūrinę veiklą, patenkančią į 3 g straipsnyje apibrėžtą taikymo sritį, sąrašą, nurodydama kiekvienos laivybos bendrovės administruojančiąją instituciją pagal 1 dalį, ir

- b) vėliau kas dvejus metus [...] iki vasario 1 d. – atnaujintą sąrašą, pagal kurį valstybėje narėje registruotos laivybos bendrovės būtų perskirtos kitai administruojančiajai institucijai, jei jos pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą pakeitė registracijos Sąjungoje valstybę narę [...], arba į jį būtų įtrauktos laivybos bendrovės, kurios vėliau vykdė I priede išvardytų rūšių jūrinę veiklą, patenkančią į 3 g straipsnyje apibrėžtą taikymo sritį pagal šio straipsnio 1 dalies c punktą, ir
- c) vėliau kas ketverius metus iki vasario 1 d. – atnaujintą sąrašą, pagal kurį laivybos bendrovės, kurios nėra registruotos valstybėje narėje, būtų perskirtos kitai administruojančiajai institucijai pagal šio straipsnio 1 dalies b punktą.
- 2a. Administruojančioji institucija, kuri pagal sąrašą, sudarytą pagal 2 dalį, yra atsakinga už laivybos bendrovę, išlaiko tą atsakomybę nepriklausomai nuo vėlesnių laivybos bendrovės veiklos ar registracijos pokyčių, kol tie pakeitimai neatsispindi atnaujintame sąrašė.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, susijusios su administruojančiųjų institucijų pagal šią direktyvą vykdomu laivybos bendrovių administravimu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Ataskaitų teikimas ir peržiūra

1. [...] Jei Tarptautinė jūrų organizacija priima pasaulinę rinkos priemonę jūrų transporto išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti, Komisija peržiūri šią direktyvą, kad į tokią pažangą būtų atsižvelgta. [...] Šiuo tikslu Komisija turėtų nedelsdama iki 2028 m. bendros pažangos įvertinimo – bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2028 m. rugsėjo 30 d. [...] – pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai [...]. Ataskaitoje Komisija išnagrinėja tą priemonę, kiek tai susiję su jos užmojais, atsižvelgdama į Paryžiaus susitarimo tikslus ir jos bendrą aplinkosauginį naudingumą. Ji taip pat išnagrinėja visus klausimus, susijusius su galimu šios direktyvos sambūviu arba suderinimu su ta priemone. Kai tinkama, prie ataskaitos pridedamas [...] pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies [...] keičiama ši direktyva [...], suderintas su Sąjungos visos ekonomikos įsipareigojimais dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, siekiant išsaugoti Sąjungos klimato politikos aplinkosauginį naudingumą ir veiksmingumą, užtikrinant tinkamą Tarptautinės jūrų organizacijos priimtos pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimą, kartu atsižvelgiant į poreikį užtikrinti ES ATLPS ir pasaulinės rinkos priemonės suderinamumą ir išvengti bet kokios dėl to atsirandančios didelės dvigubos naštos.
2. Komisija stebi, kaip įgyvendinamas šis skyrius, kiek tai susiję su jūrų transportu, visu pirma siekdama nustatyti elgesį, kuriuo siekiama apeiti reikalavimus, kad tam būtų užkirstas kelias ankstyvame etape, ir praneša apie galimas tendencijas, susijusias su bendrovėmis, siekiančiomis išvengti šios direktyvos reikalavimų laikymosi. Jei tinkama, Komisija pasiūlo [...] reagavimo į tokias tendencijas priemonės.

3. Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje išnagrinėja šios direktyvos įgyvendinamumą ir ekonomini efektyvumą į ją įtraukus:

a) papildomas jūrų transporto išmetamas šiltnamio efektą sukeliančias dujas,

b) teršalus, išmetamus iš laivų, kurių [...] bendroji talpa mažesnė kaip 5000, bet ne mažesnė kaip 400 tonų.

Toje ataskaitoje taip pat apsvarstomos šios direktyvos ir Reglamento (ES) 2015/757 sąsajos ir remiamasi jų taikymo patirtimi. Toje ataskaitoje Komisija taip pat išnagrinėja, kaip šia direktyva būtų galima geriausiai skatinti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako jūrinio kuro naudojimą per gyvavimo ciklą. Prireikus, prie ataskaitos galėtų būti pridėti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.“;

7) 3h straipsnis pakeičiamas taip:

„3h straipsnis

Taikymo sritis

Šio skyriaus nuostatos taikomos leidimams išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir (apyvartinių taršos) leidimų, susijusių su I priede išvardytų rūšių veikla, išskyrus aviacijos ir jūrų transporto veiklą, paskirstymui ir išdavimui.“;

8) 6 straipsnio 2 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) įpareigojimas atsisakyti apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, prilygstančio bendram įrenginio kiekvienais kalendoriniais metais išmestų teršalų kiekiui, patikrintam pagal 15 straipsnį, per keturis mėnesius nuo tų metų pabaigos.“;

9) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) žodžiai „Europos Parlamento ir Tarybos(1)“ ir 1 išnaša išbraukiami;

b) įterpiama ši pastraipa:

„Komisija peržiūri sinergijos su Direktyva 2010/75/ES veiksmingumą. Su aplinka ir klimatu susiję leidimai turėtų būti koordinuojami, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir greitesnis priemonių, būtinų ES klimato ir energetikos tikslams pasiekti, įgyvendinimas. Bet kokios būsimos šios direktyvos peržiūros kontekste Komisija gali pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.“;

10) 9 straipsnis papildomas šia dalimi:

„[Kitais metais po šio pakeitimo įsigaliojimo] visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas [-- mln. apyvartinių taršos leidimų (bus nustatyta priklausomai nuo įsigaliojimo metų)]. Tais pačiais metais jūrų transportui skirtas bendras Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičius padidinamas [79 mln. apyvartinių taršos leidimų (79 mln. apyvartinių taršos leidimų, jei direktyva įsigalios 2023 m. / 75 mln. apyvartinių taršos leidimų, jei direktyva įsigalios 2024 m.)]. Pradedant nuo [kitų metų po šio pakeitimo įsigaliojimo] linijinis koeficientas yra 4,2 %. Komisija paskelbia visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičių per 3 mėnesius nuo [įrašyti pakeitimo įsigaliojimo datą]. Linijinis koeficientas taip pat taikomas apyvartiniams taršos leidimams, atitinkantiems pagal Reglamentą (ES) 2015/757 praneštą 2018 ir 2019 m. vidutinį vykdant jūrų transporto veiklą išmestą teršalų kiekį, kaip nurodyta 3 g straipsnyje.

Komisija paskelbia visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičių per 3 mėnesius nuo [įrašyti pakeitimo įsigaliojimo datą].“;

11) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„2021–2030 m. laikotarpiu 2 % bendro apyvartinių taršos leidimų kiekio skiriami fondai, kurio lėšos būtų naudojamos energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energetikos sistemoms modernizuoti tam tikrose valstybėse narėse (toliau – valstybės narės gavėjos), kaip išdėstyta 10d straipsnyje, sukurti (toliau – Modernizavimo fondas). Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2013 m. nesiekė 60 % Sąjungos vidurkio. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo A dalį.

Be to, 2,5 % bendro apyvartinių taršos leidimų skaičiaus nuo [kitų metų po direktyvos įsigaliojimo] iki 2030 m. parduodami aukcionuose juos skiriant Modernizavimo fondui. Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2016–2018 m. nesiekė [...] 75 % Sąjungos vidurkio. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo B dalį.“;

b) 3 dalies pirmas ir antras sakiniai pakeičiami taip:

„3. Valstybės narės sprendžia, kaip naudoti pajamas, gautas aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus, kaip nurodyta 2 dalyje, išskyrus pajamas, pagal SESV 311 straipsnio 3 dalį pripažintas nuosavais ištekliais ir įtrauktas į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės [...] tas savo pajamas, išskyrus pajamas, naudojamas 10a straipsnio 6 dalyje nurodytoms netiesioginėms anglies dioksido išlaidoms kompensuoti, arba šių pajamų vertės finansinį atitikmenį [...] turėtų naudoti vienam ar daugiau iš šių tikslų:“;

c) 3 dalies h punktas pakeičiamas taip:

„h) taikyti priemones, skirtas energijos vartojimo efektyvumui, centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms ir pastatų šiluminei izoliacijai pagerinti, ar teikti finansinę paramą siekiant spręsti su mažesnes ir vidutines pajamas gaunančiais namų ūkiais susijusius socialinius klausimus, įskaitant iškraipančių mokesčių mažinimą.“;

ca) 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Laikoma, kad valstybės narės įvykdė šios dalies nuostatas, jeigu jos turi ir įgyvendina fiskalinės ar finansinės paramos politiką, įskaitant visų pirma besivystančias šalis, ar vidaus reguliavimo politiką, pagal kurias pirmoje pastraipoje nustatytais tikslais teikiama finansinė parama, kurios vertė atitinka toje pastraipoje nurodytas pajamas.“;

d) 4 dalies pirmas sakiny pakeičiamas taip:

„4. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų papildytos šios direktyvos nuostatos dėl aukcionų terminų, administravimo ir kitų aspektų, įskaitant aukcionų sąlygas, kurios būtinos siekiant perkelti pajamų dalį į Sąjungos biudžetą kaip išorės asignuotąsias pajamas pagal 30d straipsnio 4a dalį arba kaip nuosavus išteklius pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą, siekiant užtikrinti, kad jie būtų rengiami atvirai, skaidriai, suderintai ir nediskriminuojant.“;

12) 10a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) po [...] antros pastraipos [...] įterpiama ši pastraipa:

„[...] Nemokami apyvartiniai taršos leidimai neskiriami įrenginiams tuose sektoriuose ar pošakiuose, kuriuose taikomos kitos anglies dioksido nutekėjimo rizikos mažinimo priemonės, nustatytos Reglamentu (ES) .../... [nuoroda į PADKM](**). Pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės atitinkamai patikslinamos.

(*) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).“;

(**) [išsami nuoroda į PADKM]

ii) trečios pastraipos pabaigoje pridedamas šis sakinys:

„Siekiant sukurti papildomas paskatas mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą, prieš 2026–2030 m. laikotarpį Sąjungos masto *ex ante* santykiniai taršos rodikliai peržiūrimi atsižvelgiant į galimą esamų produktų santykinų taršos rodiklių apibrėžčių ir sistemų ribų pakeitimą.“;

b) įterpiama ši 1a dalis:

„1a. Nuo pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo taikymo pradžios datos nemokami apyvartiniai taršos leidimai [PADKM] reglamento I priede išvardytų produktų gamybai neskiriami.

Nukrypstant nuo ankstesnės pastraipos, pirmaisiais [PADKM] reglamento taikymo metais šių produktų gamybai skiriamas mažesnis nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius. Taikomas koeficientas, pagal kurį mažinamas šių produktų gamybai skiriamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius (PADKM koeficientas). Laikotarpiu nuo [PADKM reglamento] įsigaliojimo iki 2025 m. pabaigos CBAM koeficientas yra lygus 100 % ir kasmet mažinamas: nuo 2026 m. iki 2028 m. – [...] 5 procentiniais punktais, nuo 2029 m. iki 2032 m. – 10 procentinių punktų, o nuo 2033 m. iki 2035 m. – 15 procentinių punktų, kad ne vėliau kaip dešimtaisiais metas pasiektų 0 %.

Nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus mažinimas apskaičiuojamas kasmet kaip [CBAM] reglamento I priede išvardytų produktų gamybai skiriamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų paklausos procentinės dalies vidurkis, palyginti su apskaičiuota visų įrenginių bendra nemokamų apyvartinių taršos leidimų paklausa atitinkamu laikotarpiu, kaip nurodyta 11 straipsnio 1 dalyje. Taikomas CBAM koeficientas.

Apyvartiniai taršos leidimai, likę sumažinus nemokamai skiriamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, skiriami remti inovacijoms pagal 10a straipsnio 8 dalį.“;

c) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) trečios pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) 2026–2030 m. laikotarpio santykinių taršos rodiklių vertės nustatomos tokia pačia tvarka, kaip nustatyta a ir d punktuose, remiantis pagal 11 straipsnį pateikta 2021 ir 2022 m. informacija ir kiekvieniems 2008–2028 m. laikotarpio metams taikant atitinkamą metinę sumažinimo normą.“;

ii) trečia pastraipa papildoma šiuo d punktu:

„d) Tais atvejais, kai metinė sumažinimo norma viršija 2,5 % arba yra mažesnė nei 0,2 %, 2026–2030 m. laikotarpio santykinių taršos rodiklių vertės yra 2013–2020 m. laikotarpiu taikytos santykinių taršos rodiklių vertės, kiekvienais 2008–2028 m. laikotarpio metais sumažintos atitinkamu iš šių dviejų procentiniu dydžiu.“;

iii) ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Nukrypstant nuo aromatiniams angliavandeniliams ir sintezės dujoms taikomų santykinių taršos rodiklių verčių, tos santykinių taršos rodiklių vertės pakoreguojamos tokia pačia procentine dalimi kaip naftos perdirbimo įmonėms taikomi santykiniai taršos rodikliai, siekiant tų produktų gamintojams užtikrinti vienodas sąlygas.“;

- d) 3 ir 4 dalys išbraukiamos;
- e) 6 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės pagal antrą ir ketvirtą pastraipas turėtų priimti finansines priemones, skirtas sektoriams ar jų pošakiams, kuriems gresia reali anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurių faktiškai patiriama su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu susijusias išlaidas perkeliant į elektros energijos kainas, jei tokios finansinės priemonės atitinka valstybės pagalbos taisykles, ir visų pirma nesukelia nepagrįstų konkurencijos iškreipimų vidaus rinkoje. Priimtomis finansinėmis priemonėmis neturėtų būti kompensuojamos netiesioginės išlaidos, kurios padengiamos nemokamais apyvartiniais taršos leidimais, remiantis pagal 1 dalį nustatytais santykiniais taršos rodikliais. Jeigu valstybė narė išleidžia didesnę sumą nei 25 % 10 straipsnio 3 dalyje nurodytų aukcionų pajamų tais metais, kai buvo patirtos netiesioginės išlaidos, ji nurodo tos sumos viršijimo priežastis.“;

- f) 7 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Nuo 2021 m. pagal 19, 20 ir 22 dalis įrenginiams nepaskirstyti apyvartiniai taršos leidimai pridedami prie pagal šios dalies pirmos pastraipos pirmą sakinį atidėtų apyvartinių taršos leidimų kiekio.“;

g) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. 365 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti skirtas nemokamai pagal šį straipsnį, ir 85 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti parduotas aukcionuose pagal 10 straipsnį, taip pat apyvartiniai taršos leidimai, likę sumažinus nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, kaip nurodyta 10a straipsnio 1a dalyje, perkeliama į fondą, kurio tikslas – remti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų inovacijas ir prisidėti prie nulinės taršos tikslų (toliau – Inovacijų fondas). Apyvartiniai taršos leidimai, kurie nebuvo paskirstyti orlaivių naudotojams dėl orlaivių naudotojų uždarymo ir kurie nėra būtini siekiant padengti nepakankamą tų orlaivių naudotojų atsisakytų leidimų skaičių, taip pat naudojami inovacijoms remti, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje.

Be to, 50 mln. nepaskirstytų apyvartinių taršos leidimų iš rinkos stabilumo rezervo papildomos likusios pajamos, gaunamos už 300 mln. apyvartinių taršos leidimų, numatytų parduoti 2013–2020 m. laikotarpiu pagal Komisijos sprendimą 2010/670/ES(*), ir jie panaudojami tinkamu laiku inovacijoms remti, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje³⁵. [...]

---

³⁵ Bendrame požiūryje dėl pasiūlymo dėl „FuelEU Maritime“ Taryba nusprendė išbraukti nuostatą, kuria nustatoma, kad pajamos iš nuobaudų pagal tą reglamentą turi būti išorės asignuotosios pajamos.

Inovacijų fondo lėšos skiriamos I ir III prieduose išvardytiems sektoriams, įskaitant aplinkai saugų anglies dioksido surinkimą ir naudojimą (CCU), padedantį gerokai sušvelninti klimato kaitą, taip pat produktams, kuriais pakeičiami daug anglies dioksido išskiriantys produktai, gaminami I priede išvardytuose sektoriuose, pastangoms skatinti projektų objektų, kuriais siekiama užtikrinti aplinkai saugų CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą (CCS), statybą ir eksploatavimą ir novatoriškoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms ir energijos kaupimo technologijoms geografiniu atžvilgiu subalansuotose vietovėse. Inovacijų fondo lėšomis taip pat gali būti remiamos novatoriškos proveržio technologijos ir infrastruktūra, skirtos jūrų sektoriaus priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti ir mažataršių bei netaršių jūrų, aviacijos, geležinkelių ir kelių transporto degalų gamybai.

Ypatingą dėmesį Komisija skiria [...] projektams sektoriuose, kurie patenka į [CBAM reglamento] taikymo sritį, siekiant remti mažo anglies dioksido kiekio technologijų, CCU, CCS, atsinaujinančiosios energijos ir energijos kaupimo inovacijas taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo, siekiant, kad per 2021–2030 m. laikotarpį projektams šiuose sektoriuose būtų suteikta didelė išmokoms, nurodytoms šio straipsnio 1a dalyje, lygiavertės finansinės vertės dalis, ir anksčiau nei 2027 m. gali paskelbti kvietimus teikti pasiūlymus, skirtus į [CBAM reglamento] taikymo sritį patenkantiems sektoriams.

Ypatingą dėmesį Komisija skiria projektams, kuriais padedama tiesiogiai arba netiesiogiai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro jūrų sektoriuje, ir atitinkamai gali paskelbti kvietimus teikti pasiūlymus šiuo tikslu.

Finansavimo reikalavimus atitinka visų valstybių narių teritorijose vykdomi projektai, įskaitant nedidelio masto projektus. Technologijos, kurioms skiriama parama, turi būti novatoriškos ir be paramos dar nebūti komerciškai perspektyvios panašiu mastu; tai turi būti proveržio sprendimai arba pakankamai brandžios technologijos, kurias galima taikyti ikikomerciniame etape.

Komisija užtikrina, kad Inovacijų fondui skirtini apyvartiniai taršos leidimai būtų parduodami aukcionuose laikantis 10 straipsnio 4 dalyje nustatytų principų ir sąlygų. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį aukcionų pajamos sudaro išorės asignuotąsias pajamas. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, truncančių daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

Ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kasmet, Komisija 22a straipsnio 1 dalyje nurodytam Klimato kaitos komitetui teikia Inovacijų fondo veiklos įgyvendinimo ataskaitą, kurioje išdėsto projektų, kuriems skirta parama, analizę pagal sektorius ir valstybes nares.

[...]

Gavusi prašymą, Komisija teikia valstybėms narėms, kurių veiksmingo dalyvavimo lygis yra žemas, techninę pagalbą, siekiant padidinti valstybės narės, prašančios remti projektų rengėjų jų atitinkamose teritorijose pastangas teikti paraiškas dėl brandžių projektų finansavimo iš Inovacijų fondo, pajėgumus, kad būtų padidintas veiksmingas dalyvavimas iš įvairių geografinių sričių Inovacijų fondo veikloje ir pagerinta bendra pateiktų projektų kokybė. Projektai atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais, kai aktualu, atsižvelgiant į tai, kiek projektais padedama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį gerokai labiau nei 2 dalyje nurodyti santykiniai taršos rodikliai. Komisija siekia veiksmingos, kokybe grindžiamos geografinės aprėpties visoje Sąjungoje ir užtikrina visapusišką pažangos stebėseną ir tinkamus tolesnius veiksmus.

Gavusi pareiškėjų sutikimą, užbaigus kvietimo teikti pasiūlymus procedūrą, Komisija informuoja valstybes nares apie paraiškas dėl projektų finansavimo jų atitinkamose teritorijose ir pateikia joms išsamią informaciją apie tas paraiškas, kad valstybėms narėms būtų lengviau koordinuoti paramą projektams. Be to, prieš skirdama paramą Komisija informuoja valstybes nares apie preliminariai atrinktų projektų sąrašą.

Projektai turi turėti potencialo būti plačiai taikomi arba labai sumažinti perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sąnaudas atitinkamuose sektoriuose. Projektams, susijusiems su CCU, sumažinamas grynas išmetamas teršalų kiekis ir užtikrinama, kad būtų išvengta CO₂ išmetimo arba jis būtų nuolat saugomas. Inovacijų fondas gali remti projektus konkurso tvarka, pavyzdžiui, sudarydamas sutartis dėl anglies dioksido kainų skirtumų. Jei dotacijos skiriamos paskelbus kvietimus teikti pasiūlymus, gali būti remiama iki 60 % atitinkamų projektų išlaidų, iš kurių iki 40 % gali nepriklausyti nuo patikrinto šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio, kuris nebuvo išmestas, su sąlyga, kad pasiekti iš anksto nustatyti tarpiniai tikslai, atsižvelgiant į diegiamą technologiją. Jei parama skiriama surengiant konkurencinius viešuosius pirkimus arba tai yra techninė pagalba, gali būti remiama iki 100 % atitinkamų projektų išlaidų.

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų papildytos šios direktyvos nuostatos dėl Inovacijų fondo veikimo taisyklių, įskaitant atrankos procedūrą ir kriterijus, ir reikalavimus atitinkančių sektorių ir įvairių rūšių paramai taikomų techninių reikalavimų.

Pagal šį mechanizmą jokiame projekte negali būti skiriama parama, viršijanti 15 % visų šiam tikslui skirtų leidimų. Į šiuos leidimus atsižvelgiama pagal 7 dalį.“;

(*) 2010 m. lapkričio 3 d. Komisijos sprendimas 2010/670/ES, kuriuo nustatomi komercinių parodomųjų projektų, kuriais siekiama užtikrinti aplinkai nežalingą CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą, taip pat inovacinių atsinaujinančių išteklių energijos technologijų naudojimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB nustatytą Bendrijos šiltnamio efekto sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, finansavimo kriterijai ir priemonės (OL L 290, 2010 11 6, p. 39).

h) 19 dalies pirmas sakiny pakeičiamas taip:

„19. Veiklą nutraukusiems įrenginiams nemokami apyvartiniai taršos leidimai neskiriami.“;

- i) straipsnis papildomas 22 dalimi:

„22. Jei tenka koreguoti pagal 11 straipsnio 2 dalį paskirstytų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, tokie koregavimai atliekami arba paimant apyvartinių taršos leidimų iš pagal šio straipsnio 7 dalį atidėtų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, arba prie šio skaičiaus pridant apyvartinių taršos leidimų.“;

12a) Į 10b straipsnio 4 dalį įtraukiamos tokios pastraipos:

„Valstybėse narėse, kuriose vidutiniškai 2014–2018 m. centralizuoto šilumos tiekimo įrenginių išmetamųjų teršalų dalis, palyginti su bendru tokių ES teršalų kiekiu, padalinta iš valstybių narių BVP dalies bendrame ES BVP, yra didesnė nei 6,5, kalbant apie centralizuotą šilumos tiekimą 2026–2030 m., tiems įrenginiams papildomai skiriama nemokamų ATL – 30 % nuo pagal 10a straipsnį nustatyto kiekio, su sąlyga, kad tų gautų papildomų nemokamų ATL vertę atitinkančios apimties investicijos būtų investuojamos siekiant iki 2030 m. gerokai sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį pagal poveikio klimatui neutralumo planus pagal 3 pastraipą ir kad 3 pastraipos b punkte nurodytų tikslų ir tarpinių reikšmių pasiekimas būtų patvirtintas pagal 4 pastraipą atliktu patikrinimu.

Centralizuoto šilumos tiekimo įrenginių operatoriai ne vėliau kaip 2024 m. gegužės 1 d. parengia savo įrenginių poveikio klimatui neutralumo planą. Tas planas turi atitikti Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, ir jame nustatoma:

- a) priemonės ir investicijos, kuriomis siekiama iki 2050 m. pasiekti neutralų poveikį klimatui įrenginių arba bendrovių lygmeniu;
- b) tarpiniai tikslai ir tarpinės reikšmės, pagal kuriuos iki 2025 m. gruodžio 31 d., o po to kas penkerius metus iki gruodžio 31 d. vertinama pažanga, padaryta siekiant a punkte nurodyto poveikio klimatui neutralumo tikslo;
- c) kiekvienos a punkte nurodytos priemonės ir investicijos poveikio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui įvertinimas.

Ar pasiekti trečios pastraipos b punkte nurodyti tikslai ir tarpinės reikšmės tikrinama iki 2025 m. gruodžio 31 d., o po to kas penkerius metus iki [...] gruodžio 31 d., laikantis 15 straipsnyje numatytų tikrinimo ir akreditavimo procedūrų. Jei 2025 m. arba 2030 m. nebuvo patikrinta, ar pasiekti tarpiniai tikslai ir tarpinės reikšmės, jokių nemokamų ATL nebesuteikiama daugiau, nei nurodyta pirmoje pastraipoje.“;

13) 10c straipsnio 7 dalis pakeičiama taip:

„Valstybės narės reikalauja, kad lengvatas gaunantys elektros energijos gamintojai ir tinklo operatoriai kasmet ne vėliau kaip vasario 28 d. pateiktų atrinktų investicinių projektų įgyvendinimo ataskaitas, be kita ko, nurodytų nemokamai suteiktų apyvartinių taršos leidimų ir patirtų investicinių sąnaudų balansą bei remiamų investicijų rūšis. Valstybės narės praneša apie tai Komisijai, o Komisija šias ataskaitas skelbia viešai.“;

14) 10d straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„1. 2021–2030 m. laikotarpiui įsteigiamas fondas, skirtas remti valstybių narių gavėjų siūlomas investicijas, įskaitant nedidelio masto investicinių projektų finansavimą, kuriomis modernizuojamos energetikos sistemos ir padidinamas energijos vartojimo efektyvumas (toliau – Modernizavimo fondas). Modernizavimo fondas finansuojamas iš pajamų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus aukcionuose pagal 10 straipsnį ten pat nurodytų valstybių narių gavėjų labui.

Remiamos investicijos turi atitikti šios direktyvos tikslus, taip pat 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato dėl Europos žaliojo kurso(*) bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119(**) tikslus ir Paryžiaus susitarime nustatytus ilgalaikius tikslus. Modernizavimo fondo lėšomis nėra remiami energiją gaminantys įrenginiai, kuriuose naudojamas iškastinis kuras. Nepaisant pirmiau pateikto sakinio, pajamos iš apyvartinių taršos leidimų, apie kuriuos pranešama pagal 10d straipsnio 4 dalį, gali būti naudojamos investicijoms, susijusioms su iškastiniu dujiniu kuru. Nepaisant to paties sakinio, pajamos iš apyvartinių taršos leidimų, nurodytų 10 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje ir parduotų aukcione iki 2029 m. gruodžio 31 d., gali būti naudojamos ir investicijoms, susijusioms su iškastiniu dujiniu kuru, jei veikla aplinkos atžvilgiu pagal Reglamentą (ES) 2020/852 laikoma tvaria ir yra tinkamai pagrįsta energetinio saugumo užtikrinimo sumetimais.“;

(*) COM(2019) 640 galutinis.

(**) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Bent 80 % Modernizavimo fondo finansinių išteklių panaudojama remiant investicijas į:

- a) elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą ir naudojimą;
- b) šildymą ir vėsinimą naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius;
- c) su paklausa susijusios energijos vartojimo efektyvumo didinimą, įskaitant pramonės, transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų sektorius;

- d) energijos kaupimą ir energetikos tinklų modernizavimą, įskaitant centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynus, elektros perdavimo tinklus ir jungčių tarp valstybių narių didinimą;
- e) paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse, siekiant kovoti su energijos nepritekliumi ir modernizuoti jų šildymo sistemas, ir
- f) teisingą pertvarką nuo iškastinio kuro priklausomuose valstybių narių gavėjų regionuose, siekiant remti darbuotojų perkėlimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, švietimą, darbo paieškos iniciatyvas ir startuolius, palaikant dialogą su socialiniais partneriais.“;

c) 11 dalis pakeičiama taip:

„11. Investicijų komitetas kasmet Komisijai ir 22a straipsnio 1 dalyje nurodytam Klimato kaitos komitetui teikia ataskaitą apie investicijų vertinimo patirtį, visų pirma susijusią su išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu ir mažinimo išlaidomis. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d., atsižvelgdama į investicijų komiteto išvadą, Komisija peržiūri 2 dalyje nurodytas projektų sritis ir pagrindą, kuriuo remdamasis investicijų komitetas grindžia savo rekomendacijas.“;

14a) 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalyje žodžiai „vasario 28 d.“ pakeičiami žodžiais „birželio 30 d.“;

15) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad nustatant, ar veiklos vykdytojas, orlaivio naudotojas ar laivybos bendrovė laikosi šio straipsnio 3 dalyje nustatytų prievolių, būtų pripažįstami kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduoti leidimai.“;

b) 2a dalis išbraukiama;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės, administruojančiosios valstybės narės ir laivybos bendrovę administruojančios institucijos užtikrina, kad iki kiekvienų metų [...] rugsėjo 30 d.:

a) kiekvienas įrenginių operatorius atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, atitinkančio bendrą tų įrenginių ankstesniais kalendoriniais metais išmestą teršalų kiekį, patikrintą pagal 15 straipsnį;

b) kiekvienas orlaivio naudotojas atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, atitinkančio jo bendrą ankstesniais kalendoriniais metais išmestą teršalų kiekį, patikrintą pagal 15 straipsnį;

c) kiekviena laivybos bendrovė atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, atitinkančio jos bendrą ankstesniais kalendoriniais metais išmestą teršalų kiekį, patikrintą pagal 3gc straipsnį.

Valstybės narės, administruojančiosios valstybės narės ir laivybos bendrovę administruojančios institucijos užtikrina, kad pagal pirmą pastraipą atsisakyti apyvartiniai taršos leidimai vėliau būtų panaikinti.“;

d) Po 3 dalies įterpiamos šios dalys:

„3-e. Nukrypstant nuo 3 dalies pirmos pastraipos c punkto [...], laivybos bendrovės gali atsisakyti 5 % mažiau leidimų nei jų patikrintas išmetamųjų teršalų kiekis, išmetamas ledo klasės laivų iki 2030 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad šie laivai turi IA arba IA Super ledo klasę arba lygiavertę ledo klasę, nustatytą remiantis HELCOM rekomendacija 25/7.

Jeigu atsisakoma mažiau apyvartinių taršos leidimų, palyginti su patikrintu išmetamųjų teršalų kiekiu, kai nustatomas kiekvienų metų patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio ir atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus skirtumas, jį atitinkantis apyvartinių taršos leidimų skaičius panaikinamas, o ne parduodamas aukcionuose pagal 10 straipsnį.

3-d. Nukrypstant nuo 3 dalies pirmos pastraipos c punkto ir 16 straipsnio, Komisija valstybės narės prašymu įgyvendinimo aktu numato, kad valstybės narės turi laikyti, jog tose nuostatose nustatyti reikalavimai yra įvykdyti, ir kad jos turi nesiimti jokių veiksmų prieš laivybos bendroves dėl išmetamųjų teršalų kiekio, išmetamo keleivinių laivų, išskyrus kruizinius keleivinius laivus, ir ro-pax laivų iki 2030 m. gruodžio 31 d. dėl reisų tarp tos prašančiosios valstybės narės jurisdikcijai priklausančios salos uosto ir tos pačios valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir dėl tų laivų veiklos prisišvartavus, susijusios su tais reisais. Tokioje saloje turi būti mažiau kaip 50 000 nuolatinių gyventojų, remiantis naujausiu oficialiu gyventojų surašymu.

Komisija paskelbia pirmoje pastraipoje nurodytų salų ir atitinkamų uostų sąrašą ir nuolat jį atnaujina.

3-c. Nukrypstant nuo 3 dalies pirmos pastraipos c punkto ir 16 straipsnio, Komisija bendru dviejų valstybių narių, iš kurių viena neturi sausumos sienos su kita valstybe nare, o kita valstybė narė yra geografiškai arčiausiai pirmosios valstybės narės, prašymu įgyvendinimo aktu nustato, kad valstybės narės turi laikyti, jog tose nuostatose nustatyti reikalavimai yra įvykdyti, ir kad jos turi nesiimti jokių veiksmų prieš laivybos bendroves dėl išmetamųjų teršalų, išmetamų keleiviniais arba ro-pax laivais iki 2030 m. gruodžio 31 d. dėl reisų, vykdomų pagal tame bendrame prašyme išdėstyta tarptautinę viešųjų paslaugų sutartį arba tarpvalstybinių viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kuriais užtikrinamas susisiekimas tarp tų dviejų valstybių narių, ir dėl tų laivų veiklos prisišvartavus, susijusios su tais reisais.

3-b. Pareiga atsisakyti apyvartinių taršos leidimų neatsiranda dėl išmetamųjų teršalų kiekio, išmetamo iki 2030 m. gruodžio 31 d. dėl reisų tarp valstybės narės atokiausiame regione esančio uosto ir toje pačioje valstybėje narėje esančio uosto, įskaitant tos pačios valstybės narės atokiausiame regione ir tarp jų esančius uostus, ir dėl tų laivų veiklos prisišvartavus, susijusios su tais reisais.“;

e) 3-a dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„3-a. Jeigu būtina ir tiek laiko, kiek būtina, siekiant apsaugoti ES ATLPS aplinkosauginį naudingumą, veiklos vykdytojams, orlaivių naudotojams ir laivybos vykdytojams ES ATLPS sistemoje draudžiama naudoti leidimus, kuriuos išdavė valstybė narė, dėl kurios esama baigiančių galioti įsipareigojimų orlaivių naudotojų, laivybos bendrovių ir kitų veiklos vykdytojų atžvilgiu.“;

f) įterpiama ši 3b dalis:

„3b. Įpareigojimas atsisakyti apyvartinių taršos leidimų netaikomas išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, kuris yra laikomas surinktu ir panaudotu taip, kad liktų nuolat chemiškai surištas produkte, kurį įprastai naudojant jis į atmosferą nepateks.

Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl reikalavimų, susijusių su tuo, ar šiltnamio efektą sukeliančios dujos laikytinos nuolat chemiškai surištomis produkte, kurį įprastai naudojant jos į atmosferą nepateks.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

16) 14 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa papildoma šiuo sakiniu:

„Tais įgyvendinimo aktais taikomi Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001(*) nustatyti biomasės naudojimo tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai (juos reikiama pakoregavus, kad galėtų būti taikomi pagal šią direktyvą) taip, kad ši biomasė būtų netarši. Jais nustatoma, kaip apskaityti su netaršių šaltinių ir netaršiais nelaikomų šaltinių mišiniu siejamą išmetamųjų teršalų kaupimą. Jais taip pat patikslinama, kaip apskaityti išmetamą teršalų kiekį, siejamą su nebiologinės kilmės atsinaujinančiųjų išteklių kuru ir perdirbtos anglies kuru, užtikrinant, kad šis išmetamas teršalų kiekis būtų įtrauktas į apskaitą ir kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo.“;

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

17) IV skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

**„AVIACIJAI, JŪRŲ TRANSPORTUI IR STACIONARIEMS ĮRENGINIAMS
TAIKOMOS NUOSTATOS“.**

18) 16 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų paskelbti veiklos vykdytojų, orlaivių naudotojų ir laivybos bendrovių, kurie pažeidė reikalavimus pagal šią direktyvą atsisakyti pakankamo skaičiaus leidimų, pavadinimai.“;

b) įterpiama ši 3a dalis:

„3a. 3 dalyje nustatytos nuobaudos taikomos ir laivybos bendrovėms.“;

c) įterpiama ši 11a dalis:

„11a. Laivybos bendrovės, kurios nesilaikė atsisakymo įpareigojimų du ar daugiau vienas po kito einančių ataskaitinių laikotarpių, atveju, ir kai kitomis vykdymo užtikrinimo priemonėmis šių reikalavimų laikymosi užtikrinti nepavyko, atvykimo uosto valstybės narės kompetentinga institucija gali, [...] suteikusi galimybę atitinkamai laivybos bendrovei pateikti savo pastabas, priimti draudimo įplaukti nurodymą, apie kurį pranešama Komisijai, Europos jūrų saugumo agentūrai (EMSA), kitoms valstybėms narėms ir atitinkamai vėliavos valstybei. Priėmus tokį draudimo įplaukti nurodymą, kiekviena valstybė narė, išskyrus valstybę narę, su kurios vėliava plaukioja laivas, atsisako į bet kurį iš savo uostų įleisti laivus, už kuriuos atsako atitinkama laivybos bendrovė, kol bendrovė įvykdys atsisakymo įpareigojimus pagal 12 straipsnį. Kai laivas plaukioja su valstybės narės vėliava ir įplaukia [...] arba yra [...] viename iš jos uostų, atitinkama valstybė narė, suteikusi atitinkamai bendrovei galimybę pateikti savo pastabas, [...] sulaiko laivą, kol bendrovė įvykdo pareigas.

Kai nustatoma, kad laivas, plaukiojantis su valstybės narės vėliava, nesilaiko pirmoje pastraipoje numatyto įpareigojimų, kol yra viename iš valstybės narės, su kurios vėliava jis plaukioja, uostų, atitinkama valstybė narė, suteikusi atitinkamai bendrovei galimybę pateikti savo pastabas, gali laivui paskelbti draudimą plaukti su jos vėliava, kol bendrovė įvykdo pareigas. Valstybė narė praneša apie tai Komisijai, EMSA ir kitoms valstybėms narėms. Paskelbus draudimą plaukti su tam tikros valstybės narės vėliava, kiekviena valstybė narė imasi tų pačių priemonių, kaip ir priėmus draudimo įplaukti nurodymą pagal pirmos pastraipos antrą sakinį.

Šia dalimi nedaromas poveikis tarptautinėms laivybos taisyklėms, taikytinoms nelaimės ištiktiems laivams. “;

19) 18b straipsnis pakeičiamas taip:

„18b straipsnis

Komisijos, Europos jūrų saugumo agentūros ir kitų atitinkamų organizacijų teikiama pagalba

1. Siekdamos vykdyti savo pareigas pagal 3c straipsnio 4 dalį ir 3f, 3gb, 3gc, 3gd, 3ge bei 18a straipsnius, Komisija, administruojančioji valstybė narė ir laivybos bendrovė administruojančios institucijos gali prašyti Europos jūrų saugumo agentūros ar kitos atitinkamos organizacijos pagalbos ir gali tuo tikslu sudaryti bet kokius tinkamus susitarimus su tomis organizacijomis.
2. Komisija, padedama Europos jūrų saugumo agentūros, stengiasi parengti tinkamas priemones ir gaires, skirtas palengvinti ir koordinuoti tikrinimo ir vykdymo užtikrinimo veiklą, susijusią su šios direktyvos taikymu jūrų transportui. Tokios gairės ir priemonės, kiek tai praktiškai įmanoma, pateikiamos valstybėms narėms ir tikrintojams dalijimosi informacija tikslais ir siekiant geriau užtikrinti patikimą šios direktyvos vykdymą.“;

20) 30 straipsnis papildomas 2a ir 5 [...] dalimis:

„2a. CBAM sektoriams taikomos priemonės peržiūrimos atsižvelgiant į Reglamento xxx [nuoroda į CBAM] taikymą. Iki 2026 m. sausio 1 d., o vėliau kas du metus Komisija į pagal [CBAM reglamento] 30 straipsnį Europos Parlamentui ir Tarybai teikiamas ataskaitas įtraukia mechanizmo poveikio anglies dioksido nutekėjimo rizikai, be kita ko, kiek tai susiję su eksportu, vertinimą. Ataskaitoje įvertinamas poreikis imtis papildomų priemonių, įskaitant teisėkūros priemones, siekiant mažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką. Su ataskaita, jei tikslinga, pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“;

„5. Iki 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia ataskaitą, kurioje įvertina [...] komunalinių atliekų deginimo įrenginių privalomo įtraukimo nuo 2031 m. į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pagal Direktyvos 2003/87/EB 1 priedą poveikį ir įgyvendinamumą, [...] atsižvelgdama į atitinkamus kriterijus, pavyzdžiui, poveikį vidaus rinkai, galimą konkurencijos iškreipimą, aplinkosauginį naudingumą, suderinimą su Atliekų pagrindų direktyvos³⁶ tikslais ir išmetamųjų teršalų stebėsenos bei apskaičiavimo patikimumą ir tikslumą. Prireikus prie tos ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, [...] kuriuo iš dalies keičiama ši direktyva.“;

21) po 30 straipsnio įterpiamas šis IVa skyrius:

„IVa SKYRIUS

PASTATAMS IR KELIŲ TRANSPORTUI TAIKOMA APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMA

30a straipsnis

Taikymo sritis

Šio skyriaus nuostatos taikomos išmetamam teršalų kiekiui, leidimams išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, apyvartinių taršos leidimų suteikimui bei atsisakymui ir III priede nurodytos veiklos stebėsenai, ataskaitų teikimui ir tikrinimui. Šis skyrius netaikomas jokiems išmetamiesiems teršalams, kuriems taikomi II [...] ir III skyriai.

30b straipsnis

Leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dugas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. jokia reguliuojama įmonė nevykdytų III priede nurodytos veiklos, nebent ta reguliuojama įmonė turi pagal 2 ir 3 dalis kompetentingos institucijos išduotą leidimą.

---

³⁶ [Įterpti nuorodą]

2. Reguluojamai įmonei pagal 1 dalį pateikiant prašymą kompetentingai institucijai išduoti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas pagal šį skyrių, prašyme nurodoma bent:
- a) reguliuojama įmonė;
  - b) kuro rūšis, kurią ji išleidžia vartoti ir kuri naudojama deginant kurą pastatų ir kelių transporto sektoriuose, kaip apibrėžta III priede, ir būdai, kuriais ji išleidžia tą kurą vartoti;
  - c) galutinė (-s) vartoti išleidžiamo kuro paskirtis (-ys) vykdant III priede nurodytą veiklą;
  - d) priemonės, kuriomis numatyta stebėti išmetamųjų teršalų kiekį ir teikti ataskaitas laikantis 14 ir 30f straipsniuose nurodytų teisės aktų;
  - e) a–d punktuose nurodytos informacijos netechninio pobūdžio santrauka.
3. Kompetentinga institucija suteikia leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kuriuo 1 dalyje nurodytai reguliuojamai įmonei leidžiama vykdyti III priede nurodytą veiklą, jeigu ji įsitikino, kad įmonė geba vykdyti su pagal III priedą vartoti išleidžiamo kuro kiekiais susijusių išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną ir teikti ataskaitas.
4. Leidimuose išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas pateikiama bent:
- a) reguliuojamos įmonės pavadinimas ir adresas;
  - b) būdų, kuriais reguliuojama įmonė išleidžia kurą vartoti į šį skyrių įtrauktuose sektoriuose, aprašymas;
  - c) kuro, kurį reguliuojama įmonė išleidžia vartoti į šį skyrių įtrauktuose sektoriuose, rūšių sąrašas;
  - d) stebėsenos planas, kuris atitinka 14 straipsnyje nurodytuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

- e) ataskaitų teikimo reikalavimai, nustatyti 14 straipsnyje nurodytuose teisės aktuose;
  - f) įpareigojimas atsisakyti pagal šį skyrių išduotų leidimų, prilygstančių bendram išmetamam teršalų kiekiui kiekvienais kalendoriniais metais, patikrintam pagal 15 straipsnį, per keturis mėnesius nuo tų metų pabaigos.
5. Valstybės narės gali leisti reguliuojamoms įmonėms atnaujinti stebėsenos planus nekeičiant leidimo. Reguluojamos įmonės pakeistus stebėsenos planus pateikia kompetentingai institucijai patvirtinti.
6. Reguluojama įmonė praneša kompetentingai institucijai apie visus numatomus veiklos pobūdžio ar vartoti išleidžiamo kuro pakeitimus, dėl kurių gali reikėti atnaujinti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas. Kai tinkama, kompetentinga institucija atnaujina leidimą pagal 14 straipsnyje nurodytus teisės aktus. Jeigu keičiasi į šį skyrių įtrauktos reguliuojamos įmonės tapatybė, kompetentinga institucija atnaujina leidimą, kuriame įrašo naujos reguliuojamos įmonės pavadinimą ir adresą.

30c straipsnis

Bendras apyvartinių taršos leidimų skaičius

1. Pagal šį skyrių suteiktų visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičius nuo [...] 2027 m. kasmet mažinamas linijiniu būdu, kuris pradedamas taikyti 2024 m. 2024 m. vertė nustatoma kaip 2024 m. išmetamųjų teršalų kiekio ribos, apskaičiuojamos remiantis baziniu išmetamųjų teršalų kiekiu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/842(*) 4 straipsnio 2 dalį, į šį skyrių įtrauktuose sektoriuose ir visam į to reglamento taikymo sritį patenkančiam išmetamųjų teršalų kiekiui taikant linijinio mažinimo trajektoriją. Po 2024 m. skaičius kasmet sumažinamas taikant 5,15 % linijinį mažinimo koeficientą. Iki 2024 m. sausio 1 d. Komisija paskelbia [...] 2027 m. visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičių.

2. Pagal šį skyrių suteiktų visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičius nuo 2028 m. kasmet mažinamas linijiniu būdu, kuris pradedamas taikyti 2025 m., remiantis 2024–2026 m. išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pranešama pagal šį skyrių, vidurkiu. Apyvartinių taršos leidimų skaičius mažinamas taikant 5,43 % linijinį mažinimo koeficientą, išskyrus atvejus, kai taikomos IIIa priedo 1 punkto sąlygos, kuomet skaičius mažinamas taikant linijinį mažinimo koeficientą, pakoreguotą pagal IIIa priedo 2 punkte nustatytas taisykles. Iki 2027 m. birželio 30 d. Komisija paskelbia 2028 m. visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičių ir prireikus pakoreguotą linijinį mažinimo koeficientą.

3. Pagal šį skyrių suteiktų visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas siekiant kompensuoti atsisakytų apyvartinių taršos leidimų skaičių tais atvejais, kai nebuvo įmanoma išvengti 30f straipsnio 4 dalyje nurodyto išmetamųjų teršalų kiekio dvigubo skaičiavimo. Šis koregavimas turi atitikti šiame skyriuje nagrinėjamą bendrą apyvartinių taršos leidimų, už kuriuos buvo kompensuotą atitinkamais ataskaitiniais metais pagal 30f straipsnio 4 dalyje nurodytus aktus, skaičių.

(*) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efekta sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

30d straipsnis

III priede nurodytai veiklai skirtų apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcionuose

1. Nuo [...] 2027 m. apyvartiniai taršos leidimai, kuriems taikomas šis skyrius, parduodami aukcionuose, nebent jie būtų perkelti į Sprendimu (ES) 2015/1814 sukurtą rinkos stabilumo rezervą. Apyvartiniai taršos leidimai, kuriems taikomas šis skyrius, parduodami aukcionuose atskirai nuo apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomi II [...] ir III skyriai.

2. Apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, pardavimas aukcionuose pradedamas [...] 2027 m., parduodant skaičių, atitinkantį 130 % [...] 2027 m. aukcionuose parduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičių, nustatytą remiantis tų metų visos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičiumi ir atitinkamomis aukcionuose parduoti skirtomis procentinėmis dalimis ir kiekiais pagal 3, 4 ir 5 [...] dalis. Papildomi aukcionuose parduotini kiekiai naudojami tik atsisakant apyvartinių taršos leidimų pagal 30e straipsnio 2 dalį ir gali būti parduodami aukcione iki 2028 m. balandžio 30 d. Papildomi kiekiai turi būti išskaitomi iš [...] 2029–2030 m. laikotarpio aukcionuose parduotinių kiekių. Tokių ankstyvų aukcionų sąlygos nustatomos pagal 6 dalį ir 10 straipsnio 4 dalį.

[...] 2027 m. sukuriama 600 mln. apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, ir jie laikomi rinkos stabilumo rezerve pagal Sprendimo (ES) 2015/1814 1a straipsnio 3 dalį.

3. 150 mln. pagal šį skyrių išduotų apyvartinių taršos leidimų parduodama aukcionuose ir visos tų aukcionų pajamos perkeliama į pagal 10a straipsnio 8 dalį sukurtą Inovacijų fondą. 10a straipsnio 8 dalis taikoma šioje dalyje nurodytiems apyvartiniams taršos leidimams.

4. Bendras apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, skaičius, atėmus 3 dalyje nustatytus skaičius, parduodamas valstybių narių aukcionuose ir joms paskirstomas dalimis, atitinkančiomis atitinkamos valstybės narės bazinio išmetamųjų teršalų kiekio dalį pagal Reglamento (ES) 2018/842 4 straipsnio 2 dalį į šį skyrių įtrauktuose sektoriuose vidutiniškai per 2016–2018 m. laikotarpį.

4a. Pajamos, gautos valstybėms narėms pardavus leidimus aukcione, kaip nurodyta 4 dalyje, neviršijant 59 000 000 000 EUR sumos, iki 2032 m. skiriamos Socialiniam ir klimato fondui, įsteigtam Reglamentu (ES) 20.../... [Socialinio klimato fondo reglamentas](*). Šios pajamos laikomos Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje nurodytomis išorės asignuotosiomis pajamomis ir panaudojamos pagal Socialiniam klimato fondui taikytinas taisykles.

Fondui skiriama metinė suma 2027 m. neviršija 10 500 000 000 EUR, 2028 m. – 10 150 000 000, 2029 m. – 9 950 000 000 EUR, 2030 m. – 9 750 000 000 EUR, 2031 m. – 9 500 000 000 EUR, o 2032 m. – 9 150 000 000 EUR.

Jeigu pajamos, gautos iš pardavimo 4 dalyje nurodytame aukcione, pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą pripažįstamos nuosavais ištekliais, ši dalis nebetaikoma.

5. Valstybės narės sprendžia, kaip naudoti pajamas, gautas 4 dalyje nurodytuose aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus, išskyrus pajamas, kurios laikomos išorės asignuotosiomis pajamomis pagal 4a dalį, arba pajamas, kurios pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą yra pripažintos nuosavais ištekliais ir įtrauktos į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės [...] turėtų naudoti tas pajamas arba šių pajamų finansinės vertės atitikmenį vienos ar kelių 10 straipsnio 3 dalyje išvardytų rūšių veiklai arba vienam ar daugiau iš toliau išvardytų dalykų:
- a) priemonėms, kuriomis siekiama sumažinti pastatams šildyti ir vėsinti naudojamo iškastinio kuro kiekį arba sumažinti pastatų energijos poreikius, įskaitant atsinaujinančiųjų šaltinių energijos integravimą, ir susijusioms priemonėms pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 11 dalį ir 12 bei 20 straipsnius [atnaujinti nuorodas pagal peržiūrėtą direktyvą], taip pat priemonėms, kuriomis siekiama skirti finansinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams mažiausio energinio naudingumo pastatuose;
  - b) priemonėms, kuriomis ketinama paspartinti netaršių transporto priemonių naudojimą arba skirti finansinę paramą, kad visiškai sąveiki papildymo degalais ir įkrovimo infrastruktūra būtų naudojama netaršioms transporto priemonėms, arba priemonėms, kuriomis siekiama skatinti perėjimą prie viešojo transporto ir pagerinti daugiarūšiškumą arba skirti finansinę paramą siekiant spręsti socialinius klausimus, susijusius su mažas ir vidutines pajamas gaunančiais transporto naudotojais.

c) finansinėms kompensacijoms, mokamoms degalų galutiniams vartotojams tais atvejais, kai buvo neįmanoma išvengti išmetamųjų teršalų dvigubo skaičiavimo, kaip nurodyta 30f straipsnio 4 dalyje.

Valstybės narės [...] turėtų panaudoti dalį savo aukcionų pajamų, gautų pagal šį straipsnį, pagal šį skyrių vykdomos apyvartinių taršos leidimų prekybos socialiniams aspektams, sutelkdamos dėmesį į pažeidžiamus namų ūkius, pažeidžiamas labai mažas įmones ir pažeidžiamus transporto naudotojus, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 20.../... [Socialinio klimato fondo reglamentas](*). [...]

Laikoma, kad valstybės narės įvykdė šios dalies nuostatas, jeigu jos turi ir įgyvendina fiskalinės ar finansinės paramos politiką ar reguliavimo politiką, pagal kurią pirmoje pastraipoje nustatytais tikslais teikiama finansinė parama ir kurios vertė atitinka šiame skyriuje nurodytų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas, nurodytas pirmoje pastraipoje.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie pajamų naudojimą ir veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį, įtraukdamos šią informaciją į savo ataskaitas, teikiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999(**).

6. 10 straipsnio 4 ir 5 dalys taikomos pagal šį skyrių suteiktiems apyvartiniams taršos leidimams. Komisija visų pirma ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. pagal 10 straipsnio 4 dalį priima deleguotąjį aktą, kuriuo nustatomos pardavimo aukcione pagal 4a dalį taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad kiekvienos valstybės narės aukcionuose parduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičius, kad būtų pasiektas toje dalyje nurodytas skaičius, būtų proporcingai paskirstytas valstybėms narėms pagal atitinkamą 4 dalyje nurodytą apyvartinių taršos leidimų dalį. Į tokias taisykles taip pat įtraukiamos atitinkamų skaičių įskaitymo į Komisijos tuo tikslu nurodytą sąskaitą sąlygos.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

(**) [*Irašyti nuorodą*].

30e straipsnis

Apyvartinių taršos leidimų perleidimas, atsisakymas ir panaikinimas

1. 12 straipsnis taikomas išmetamam teršalų kiekiui, reguliuojamoms įmonėms ir apyvartiniams taršos leidimams, įtrauktiems į šį skyrių, išskyrus 12 straipsnio 2a, 3, 3a dalis, 4 dalies antrą bei trečią sakinius ir 5 dalį. Šiuo tikslu:
  - a) visos nuorodos į išmetamuosius teršalus laikomos nuorodomis į išmetamuosius teršalus, kuriems taikomas šis skyrius;
  - b) visos nuorodos į įrenginių operatorius laikomos nuorodomis į reguliuojamas įmones, kurioms taikomas šis skyrius;
  - c) visos nuorodos į apyvartinius taršos leidimus laikomos nuorodomis į apyvartinius taršos leidimus, kuriems taikomas šis skyrius.

2. Nuo [...] 2028 m. sausio 1 d. valstybės narės užtikrina, kad iki kiekvienų metų balandžio 30 d. reguliuojama įmonė atsisakytų tokio apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, skaičiaus, kuris yra lygus ankstesnių kalendorinių metų bendram išmestam teršalų kiekiui ir atitinka pagal III priedą vartoti išleisto kuro kiekį, patikrintą pagal 15 ir 30f straipsnius, ir kad tie apyvartiniai taršos leidimai vėliau būtų panaikinti.
3. Iki 2030 m. gruodžio 31 d., nukrypstant nuo pirmos ir antros pastraipų, jei atitinkamoje valstybėje narėje įsteigta reguliuojamai įmonei taikomas 2027–2030 m. galiojantis nacionalinis anglies dioksido mokestis, apimantis III priede nurodytą veiklą, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija gali atleisti tą reguliuojamą įmonę nuo įpareigojimo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų pagal 2 dalį atitinkamais ataskaitiniais metais, jeigu:
- a) atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip [įrašyti šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminą] praneša Komisijai apie savo nacionalinį anglies dioksido mokestį, apimantį III priede nurodytą veiklą, ir apie tai, kad tuo metu yra įsigaliojęs nacionalinis įstatymas, kuriuo nustatomi 2027–2030 m. taikomi mokesčio tarifai. Atitinkama valstybė narė praneša Komisijai apie visus vėlesnius nacionalinio anglies dioksido mokesčio pakeitimus;
  - b) ataskaitiniais metais atitinkamos valstybės narės nacionalinis anglies dioksido mokestis, kurį faktiškai sumokėjo ta reguliuojama įmonė, yra didesnis už pagal šį skyrių nustatytos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos vidutinę galutinę aukciono kainą;
  - c) reguluojama įmonė visiškai laikosi įpareigojimų pagal 30b straipsnį dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų ir pagal 30f straipsnį dėl savo išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo;
  - d) atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip iki metų, einančių po ataskaitinių metų, balandžio 30 d. praneša Komisijai apie bet kurios tokios išimties taikymą ir atitinkamą apyvartinių taršos leidimų, kurie turi būti panaikinti pagal g punktą ir pagal 10 straipsnio 4 dalį priimtus deleguotuosius aktus, skaičių;

- e) per tris mėnesius nuo pranešimo pagal a punktą arba per du mėnesius nuo pranešimo dėl atitinkamų metų pagal d punktą Komisija nepareiškia prieštaravimo dėl nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo remdamasi tuo, kad priemonė, apie kurią pranešta, neatitinka šioje dalyje nustatytų sąlygų;
- f) atitinkama valstybė narė tam tikrais ataskaitiniais metais aukcione neparduoda 30d straipsnio 4 dalyje nurodyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, kol pagal g punktą nustatomas pagal šią dalį panaikintinių apyvartinių taršos leidimų skaičius, išskyrus skaičių, būtiną jos 30d straipsnio 4a dalyje nurodytu pajamu daliai gauti, arba, jei pajamos, gautos iš pardavimo 30d straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione, pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą pripažįstamos nuosavais ištekliais, siekdamos įvykdyti įpareigojimus pagal Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053³⁷. Atitinkama valstybė narė aukcione neparduoda jokio papildomo apyvartinių taršos leidimų skaičiaus pagal 30d straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą;
- g) atitinkama valstybė narė ataskaitiniais metais iš bendro apyvartinių taršos leidimų, kuriuos ji turi parduoti aukcione, skaičiaus, nurodyto 30d straipsnio 4 dalyje, panaikina apyvartinių taršos leidimų skaičių, lygų ataskaitiniais metais pagal šį skyrių patikrintam tos reguliuojamos įmonės išmetamųjų teršalų kiekiui. Kai apyvartinių taršos leidimų, kurie dar turi būti parduoti aukcione ataskaitiniais metais, einančiais po f punkto taikymo pradžios, skaičius yra mažesnis už apyvartinių taršos leidimų, kurie turi būti panaikinti pagal šią dalį, skaičių, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad iki metų, einančių po ataskaitinių metų, pabaigos ji panaikintų šį skirtumą atitinkantį apyvartinių taršos leidimų skaičių, ir

---

³⁷ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

- h) atitinkama valstybė narė įsipareigoja pirmojo pranešimo pagal a punktą metu vienai ar daugiau priemonių, išvardytų arba nurodytų 30d straipsnio 5 dalies pirmoje ir antroje pastraipose, panaudoti sumą, lygią pajamoms, kurioms būtų taikoma 30d straipsnio 5 dalis, jei nebūtų šios nukrypti leidžiančios nuostatos. Taikomos 30d straipsnio 5 dalies trečia ir ketvirta pastraipos, o Komisija užtikrina, kad pagal jas gauta informacija atitiktų prisiimtą įsipareigojimą.

Apyvartinių taršos leidimų, kurie turi būti panaikinti pagal g punktą, skaičius nedaro poveikio išorės asignuotosioms pajamoms, pripažintoms pagal 30d straipsnio 4a dalį, ir atitinkamos valstybės narės skaičiaus daliai, kaip nurodyta pagal 30d straipsnio 6 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą, arba, pajamoms, gautoms apyvartinius taršos leidimus pardavus aukcione pagal 30d straipsnį, kurios pagal SESV 311 straipsnio 3 pastraipą pripažįstamos Sąjungos biudžeto nuosavais ištekliais pagal Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053.

30f straipsnis

Išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną, ataskaitų teikimas bei tikrinimas ir akreditavimas

1. 14 ir 15 straipsniai taikomi išmetamiesiems teršalams, reguliuojamoms įmonėms ir apyvartiniams taršos leidimams, kuriems taikomas šis skyrius. Šiuo tikslu:
  - a) visos nuorodos į išmetamuosius teršalus laikomos nuorodomis į išmetamuosius teršalus, kuriems taikomas šis skyrius;
  - b) visos nuorodos į I priede nurodytą veiklą laikomos nuorodomis į III priede nurodytą veiklą;
  - c) visos nuorodos į veiklos vykdytojus laikomos nuorodomis į reguliuojamas įmones, kurioms taikomas šis skyrius;
  - d) visos nuorodos į apyvartinius taršos leidimus laikomos nuorodomis į apyvartinius taršos leidimus, kuriems taikomas šis skyrius.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kiekviena reguliuojama įmonė nuo 2025 m. kiekvienais kalendoriniais metais stebėtų išmetamą teršalų kiekį, atitinkantį pagal III priedą vartoti išleidžiamo kuro kiekį. Jos taip pat užtikrina, kad kiekviena reguliuojama įmonė praneštų apie tokius išmetamųjų teršalų kiekius kompetentingai institucijai kitais metais, pradedant nuo 2026 m., pagal 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus teisės aktus.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kiekviena reguliuojama įmonė, 2025 m. sausio 1 d. turinti leidimą pagal 30b straipsnį, ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 30 d. pateiktų savo 2024 m. ankstesnius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis.
4. Valstybės narės užtikrina, kad reguliuojamos įmonės galėtų nustatyti ir patikimai bei tiksliai dėl kiekvienos kuro rūšies dokumentuoti tiksliai vartoti išleidžiamo kuro kiekius, naudojamus juos deginant pastatų ir kelių transporto sektoriuose, kaip nustatyta III priede, ir reguliuojamų įmonių vartoti išleidžiamo kuro galutinį naudojimą. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad [...] apribotų išmetamųjų teršalų, kuriems taikomas šis skyrius, ir išmetamųjų teršalų, kuriems taikomi II [...] III skyriai, dvigubo skaičiavimo riziką.

Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl išsamių taisyklių, kaip išvengti dvigubo skaičiavimo ir suteikti finansinę kompensaciją galutiniams degalų vartotojams tais atvejais, kai tokio dvigubo skaičiavimo negalima išvengti [...]. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Išmetamųjų teršalų, kuriems taikomas šis skyrius, kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo principai nustatyti IV priedo C dalyje.
6. Išmetamųjų teršalų, kuriems taikomas šis skyrius, kiekio tikrinimo kriterijai nustatyti V priedo C dalyje.
7. Laikydamosi 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų teisės aktų, valstybės narės gali leisti reguliuojamoms įmonėms, kurių metinis išmetamųjų teršalų kiekis, atitinkantis vartoti išleisto kuro kiekį, yra mažesnis už 1000 tonų anglies dioksido ekvivalentą, taikyti supaprastintas stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemones.

30g straipsnis

Administravimas

13 ir 15a straipsniai, 16 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 12 dalys, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22a, 23 ir 29 straipsniai taikomi išmetamiesiems teršalams, reguliuojamoms įmonėms ir apyvartiniams taršos leidimams, kuriems taikomas šis skyrius. Šiuo tikslu:

- a) visos nuorodos į išmetamuosius teršalus laikomos nuorodomis į išmetamuosius teršalus, kuriems taikomas šis skyrius;
- b) visos nuorodos į veiklos vykdytojus laikomos nuorodomis į reguliuojamas įmones, kurioms taikomas šis skyrius;
- c) visos nuorodos į apyvartinius taršos leidimus laikomos nuorodomis į apyvartinius taršos leidimus, kuriems taikomas šis skyrius.

30h straipsnis

Priemonės, taikomos pernelyg didelio kainų padidėjimo atveju

1. Jeigu daugiau nei tris mėnesius iš eilės aukcionuose, surengtuose remiantis pagal 10 straipsnio 4 dalį priimtu teisės aktu, vidutinė apyvartinių taršos leidimų kaina daugiau nei dvigubai viršija vidutinę apyvartinių taršos leidimų kainą per ankstesnius šešis mėnesius iš eilės į šį skyrių įtrauktų apyvartinių taršos leidimų aukcionuose, [...] 50 mln. apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, perkeliami iš rinkos stabilumo rezervo pagal Sprendimo (ES) 2015/1814 1a straipsnio 7 dalį.

2027 m. ir 2028 m. pirmos pastraipos sąlygos tenkinamos, jei daugiau kaip tris mėnesius iš eilės vidutinė apyvartinių taršos leidimų kaina daugiau nei 1,5 karto viršija vidutinę apyvartinių taršos leidimų kainą šešių iš eilės einančių mėnesių ataskaitiniu laikotarpiu.

2. Jeigu daugiau nei tris mėnesius iš eilės aukcionuose, surengtuose remiantis pagal 10 straipsnio 4 dalį priimtu teisės aktu, vidutinė apyvartinių taršos leidimų kaina daugiau nei trigubai viršija vidutinę apyvartinių taršos leidimų kainą per ankstesnius šešis mėnesius iš eilės į šį skyrių įtrauktų apyvartinių taršos leidimų aukcionuose, 150 mln. apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, perkeliami iš rinkos stabilumo rezervo pagal Sprendimo (ES) 2015/1814 1a straipsnio 7 dalį.
3. Ivykdžius šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytą sąlygą, papildomi apyvartiniai taršos leidimai pagal tą pačią dalį perkeliama ne anksčiau nei po 12 mėnesių.
4. Jei 1 arba 2 dalyje nurodyta sąlyga neįvykdoma ir 3 dalis netaikoma, Komisija nedelsdama Oficialiajame leidinyje paskelbia dieną, kurią buvo įvykdyta 1 arba 2 dalyje nurodyta sąlyga.

30i straipsnis

Šio skyriaus peržiūra

Iki 2028 m. sausio 1 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl šio skyriaus nuostatų įgyvendinimo veiksmingumo, administravimo ir praktinio taikymo, taip pat dėl Sprendimo (ES) 2015/1814 taisyklių taikymo ir apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, naudojimo siekiant vykdyti į II [...] ir III skyrius įtrauktų reikalavimus vykdančių subjektų atitikties įsipareigojimus. Kai tinkama, Komisija kartu su šia ataskaita pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą iš dalies pakeisti šį skyrių. Ne vėliau kaip 2031 m. spalio 31 d. Komisija turėtų įvertinti, ar įmanoma į III priedą įtrauktus sektorius integruoti į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, apimančią Direktyvos 2003/87/EB 1 priede išvardytus sektorius.

Vienašališko III priede nurodytos veiklos išplėtimo į kitus sektorius, kuriems netaikomi II ir III skyriai, tvarka

1. Nuo 2027 m. valstybės narės gali apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pagal šį skyrių taikyti į III priedą neįtrauktiems sektoriams, atsižvelgdamos į visus atitinkamus kriterijus, ypač poveikį vidaus rinkai, galimus konkurencijos iškreipimus, pagal šį skyrių nustatytos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos aplinkosauginį naudingumą ir numatytos stebėsenos bei ataskaitų teikimo sistemos patikimumą, jei tokį veiklos išplėtimą patvirtina Komisija.

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl veiklos išplėtimo patvirtinimo, leidimo išduoti papildomus apyvartinius taršos leidimus ir leidimo kitoms valstybėms narėms išplėsti veiklą. Komisija, priimdama tokius deleguotuosius aktus, taip pat gali priimti papildomas veiklos išplėtimo taisykles, kuriomis būtų reglamentuojamos priemonės, skirtos galimo dvigubo skaičiavimo atvejams spręsti, be kita ko, dėl papildomų apyvartinių taršos leidimų išdavimo siekiant kompensuoti už apyvartinius taršos leidimus, kurių buvo atsisakyta dėl degalų naudojimo I priede išvardytiems veiklai. Visos valstybių narių finansinės priemonės, skirtos sektorių ir pasektorių įmonėms, kurioms kyla reali anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurios faktiškai patiriamos dėl į degalų kainas perkeliamų su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu susijusių išlaidų dėl vienašališko veiklos išplėtimo, turi atitikti valstybės pagalbos taisykles ir nesukelti netinkamų konkurencijos iškreipimų vidaus rinkoje.

2. Papildomi apyvartinės taršos leidimai, išduoti gavus leidimą pagal šį straipsnį, parduodami aukcione laikantis 30d straipsnyje nustatytų reikalavimų. Nepaisant 30d straipsnio 1–4a dalių, vienašališkai veiklą išplėtusios valstybės narės nustato, kaip bus naudojamos pajamos, gautos aukcione pardavus tuos papildomus apyvartinius taršos leidimus aukcione.“;

- 22) Direktyvos 2003/87/EB I, IIb, IV ir V priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos I priedą, o III, IIIa ir IIIb priedai įtraukiami į Direktyvą 2003/87/EB, kaip nustatyta šios direktyvos I priede.

2 straipsnis

Sprendimo (ES) 2015/1814 pakeitimai

Sprendimas (ES) 2015/1814 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 4 dalies antras sakiny s pakeičiamas taip:

„Bendras konkrečiais metais apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius gaunamas iš sudėtinio apyvartinių taršos leidimų, išduotų dėl įrenginių ir laivybos bendrovėms, ir neperkeltų į rezervą laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki tų konkrečių metų gruodžio 31 d. (įskaitant tuo laikotarpiu pagal Direktyvos 2003/87/EB 13 straipsnio 2 dalį ir per tą laikotarpį nuo 2018 m. kovo 18 d. galiojantį skaičių [...] ir ES ATLPS įrenginių veiklos vykdytojų turimas teises naudoti tarptautinius kreditus), skaičiaus atėmus sudėtinį pagal ES ATLPS patvirtintų įrenginių ir laivybos bendrovių laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki tų pačių metų gruodžio 31 d. išmestų teršalų tonų, ir visų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 4 dalį panaikintų apyvartinių taršos leidimų skaičių.“;

- b) įterpiama ši 3a dalis:

„4a. Nuo [kiti metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo] skaičiuojant bendrą konkrečiais metais apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičių įtraukiamas sudėtinis apyvartinių taršos leidimų, išduotų aviacijos sektoriui, skaičius ir sudėtinis pagal ES ATLPS patvirtintas aviacijos sektoriuje išmetamas teršalų kiekis tonomis, ir neįtraukiamas teršalų kiekis, išmetamas vykdant skrydžių maršrutus, kuriems taikomas kompensavimas, skaičiuojamas pagal 12 straipsnio 6 dalį nuo [kiti metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo] sausio 1 d. iki tų metų gruodžio 31 d. [...]

Apskaičiuojant bendrą apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičių, pagal Direktyvos 2003/87/EB 3ga straipsnį panaikinti apyvartiniai taršos leidimai laikomi išduotais.“;

c) 5 ir 5a dalys pakeičiamos taip:

„5. Bet kuriais metais, jeigu bendras apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius yra 833–1 096 mln., apyvartinių taršos leidimų skaičius, atitinkantis bendro apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, pateikto naujausioje šio straipsnio 4 dalyje nurodytoje paskelbtoje informacijoje, ir 833 mln. skirtumą, išskaičiuojamas iš apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės ketina pateikti aukcionui pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 2 dalį skaičiaus ir per 12 mėnesių laikotarpį, kuris prasideda tų metų rugsėjo 1 d., perkeliamas į rezervą. Jeigu bendras apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius viršija 1 096 mln. apyvartinių taršos leidimų, apyvartinių taršos leidimų skaičius, kurį reikia atimti iš apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, parduotino valstybių narių aukcione pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 2 dalį ir perkeltino į rezervą 12 mėnesių laikotarpiui nuo tų metų rugsėjo 1 d., lygus 12 % bendro apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus. Nukrypstant nuo paskutinio sakinio, iki 2030 m. gruodžio 31 d. ši procentinė dalis yra dvigubai didesnė.

Nedarant poveikio bendram apyvartinių taršos leidimų, išskaičiuotinių pagal šią dalį, skaičiui, nustatant valstybių narių dalį tame bendrame skaičiuje, neatsižvelgiama į Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytus apyvartinius taršos leidimus iki 2030 m. gruodžio 31 d.

5a. Nuo 2023 m. rezerve esantys apyvartiniai taršos leidimai, kurių skaičius viršija 400 mln. apyvartinių taršos leidimų, nebegalioja, nebent vykdant pirmą peržiūrą pagal 3 straipsnį būtų nuspręsta kitaip.“;

2) įterpiamas šis 1a straipsnis:

1a straipsnis

Rinkos stabilumo rezervo taikymas pastatų ir kelių transporto sektoriams

1. Į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtraukti apyvartiniai taršos leidimai perkeliama į šio sprendimo 1 straipsniu sukurto rezervo atskirą skirsnį arba iš jo laikantis šiame straipsnyje nustatytų taisyklių.
2. Apyvartiniai taršos leidimai į rezervą pagal šį straipsnį perkeliama nuo **2028 m.** rugsėjo 1 d. Į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtraukti apyvartiniai taršos leidimai į rezervą perkeliama, jame laikomi ir iš jo išleidžiami atskirai nuo apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šio sprendimo 1 straipsnis.
3. **2027 m.** 1 dalyje nurodytas skirsnis sukuriama remiantis Direktyvos 2003/87/EB 30d straipsnio 2 dalies antra pastraipa. Šioje dalyje nurodyti apyvartiniai taršos leidimai, kurie nėra išleisti iš rezervo iki 2031 m. sausio 1 d., nebegalioja.
4. Į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtrauktų apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų bendrą skaičių kiekvienais metais Komisija paskelbia iki kitų metų gegužės 15 d. atskirai nuo apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus pagal 1 straipsnio 4 dalį. Bendras konkrečiais metais apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius pagal šį straipsnį gaunamas iš sudėtinio į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtrauktų apyvartinių taršos leidimų, išduotų nuo **2027 m.** sausio 1 d., skaičiaus, atėmus sudėtinį į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtrauktą patikrintą išmetamą teršalų kiekį tonomis per laikotarpį nuo **2027 m.** sausio 1 d. iki tų pačių konkrečių metų gruodžio 31 d. ir visus į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių įtrauktus apyvartinius taršos leidimus, panaikintus pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 4 dalį. Pirmą kartą skelbiama **2028 m.** gegužės 15 d.

5. Bet kuriais metais, jeigu bendras apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų skaičius, pateiktas naujausioje šio straipsnio 4 dalyje nurodytoje paskelbtoje informacijoje, viršija 440 mln. apyvartinių taršos leidimų, 100 mln. apyvartinių taršos leidimų išskaičiuojama iš apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas IVa skyrius ir kuriuos valstybės narės ketina pateikti aukcionui pagal Direktyvos 2003/87/EB 30d straipsnį, skaičiaus ir per 12 mėnesių laikotarpį, kuris prasideda tu metų rugsėjo 1 d., perkeliama į rezervą.
6. Bet kuriais metais, jei bendras apyvartoje esantis apyvartinių taršos leidimų skaičius yra mažesnis nei 210 mln., iš rezervo į apyvartą perkeliama ir prie į IVa skyrių įtrauktų apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės parduos aukcione pagal Direktyvos 2003/87/EB 30d straipsnį, pridedama į IVa skyrių įtrauktų 100 mln. apyvartinių taršos leidimų. Kai rezerve yra mažiau nei 100 mln. apyvartinių taršos leidimų, pagal šią dalį į apyvartą perkeliama visi jame esantys apyvartiniai taršos leidimai.
7. Skaičius, kuris pagal Direktyvos 2003/87/EB 30h straipsnį turi būti perkeltas iš rezervo, pridedamas prie į IVa skyrių įtrauktų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, kurį valstybės narės pagal Direktyvos 2003/87/EB 30d straipsnį parduos aukcione per tris mėnesius – pradedant praėjus vienam mėnesiui nuo Oficialiajame leidinyje pagal Direktyvos 2003/87/EB 3h straipsnį paskelbtų sąlygų įvykdymo dienos.
8. 1 straipsnio 8 dalis ir 3 straipsnis taikomi apyvartiniam taršos leidimams, įtrauktiems į Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių.“.

3 straipsnis

[3 straipsnis bus atskirtas nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos ir taps atskiru reglamentu, kuriuo bus iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/757; tekstas perkeltas po 8 straipsnio³⁸]

---

³⁸ Plg. dok. WK 7351/2022 ADD 2.

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2023 m. gruodžio 31 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

[...] Vykdydamos savo įsipareigojimus pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalį valstybės narės užtikrina, kad [*diena prieš šios direktyvos įsigaliojimą*] taikomos redakcijos nacionalinės teisės aktai, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio u punktas, 10a straipsnio 3 ir 4 punktai, 10c straipsnio 7 punktas ir I priedo 1 punktas, būtų toliau taikomi iki 2025 m. gruodžio 31 d. Nacionalines priemones, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama tų nuostatų pakeitimai, jos taiko nuo 2026 m. sausio 1 d.

6 straipsnis

[...] ³⁹

---

³⁹ Kadangi Reglamento (ES) 2015/757 pakeitimai buvo atskirti nuo direktyvos, 6 straipsnis turi būti išbrauktas. Iš esmės pakeistas iš dalies keičiančio reglamento 2 straipsniu, kaip nurodyta toliau.

7 straipsnis

2 straipsnio įsigaliojimas ir taikymo pradžios diena

1. Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. 2 straipsnis taikomas nuo 2024 m. sausio 1 d.⁴⁰

8 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms. [...]

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė

---

⁴⁰ Šia formuluote nuostatoje dėl perkėlimo į nacionalinę teisę pakeičiama nuoroda į 2 straipsnį. Nurodant dieną užtikrinama, kad 2 straipsnio pakeitimai būtų pradėti taikyti tuo pačiu metu kaip ir nacionalinės priemonės, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas 1 straipsnis.

Reglamento (ES) 2015/757 pakeitimai siekiant numatyti, kad jūrų laivybos veikla būtų įtraukta į ES ATPLS ir įtrauktos kitos šiltnamio efektą sukeliančios dujos nei CO₂⁴¹

1 straipsnis

⁴²Reglamentas (ES) 2015/757 iš dalies keičiamas taip:

-2) Visame reglamente, išskyrus 1–2 straipsnius, 3 straipsnio a ir r punktus, 21 straipsnio 5 dalį ir I bei II priedus, formuluotė „išmetamas CO₂ kiekis“ pakeičiama formuluote „išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“, o formuluotė „išmestas CO₂ kiekis“ pakeičiama formuluote „išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.“;

-1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl laivų, kurie atvyksta į valstybės narės jurisdikcijai priklausančius uostus, juose yra arba išvyksta iš jų, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir kitos aktualios informacijos tikslios stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, siekiant paskatinti ekonomiškai efektyviu būdu mažinti jūrų transporto išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.“;

0) 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šis reglamentas taikomas laivams, kurių bendroji talpa yra 5 000 arba didesnė, dėl per reisu iš paskutiniojo jų įplaukimo uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią įplaukimo uostą ir iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio įplaukimo uosto į kitą jų įplaukimo uostą, taip pat esant valstybės narės jurisdikcijai priklausančiuose įplaukimo uostuose jų išmetamo ŠESD kiekio.

1a. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurioms taikomas šis reglamentas, yra šios:

a) anglies dioksidas (CO₂).

---

⁴¹ Turės būti įtrauktos konstatuojamosios dalys.

⁴² Įtraukti dok. WK 7351/2022 ADD 1 pateikti pasiūlymai.

b) nuo [2024 m. sausio 1 d.] – išmetamas metano (CH₄), kiekis ir

c) nuo [2024 m. sausio 1 d.] – išmetamas azoto suboksido (N₂O) kiekis.

Kai šiame reglamente nurodomas bendras suvestinis išmetamųjų teršalų arba išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, jis suprantamas kaip atskiras bendras suvestinis kiekvienų dujų kiekis⁴³.“;

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurių atžvilgiu pagal 2 straipsnio 1a dalį taikomi šiame reglamente nustatyti įpareigojimai, išmetimas iš laivų [...].“;

(b) b, d ir m punktai pakeičiami taip:

„b) įplaukimo uostas – įplaukimo uostas, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio wa punkte“;⁴⁴

d) bendrovė – laivybos bendrovė, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/ES 3 straipsnio v punkte;

m) ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. imtinai. Tuo atveju, kai reisas prasideda vienais, o baigiasi kitais kalendoriniais metais, atitinkami duomenys priskiriami atitinkamiems kalendoriniams metams“;

(c) įterpiami šie q ir r punktai:

„q) administruojančioji institucija – laivybos bendrovę administruojanti institucija, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB* 3gd straipsnyje;

---

⁴³ Siekiant užtikrinti, kad pagal reglamentą būtų atskirai pranešama apie kiekvienas dujas, nes taip būtų galima nustatyti bendrą suvestinį išmetamo CO₂ kiekio ekvivalentą.

⁴⁴ Atsižvelgiant į dok. WK 7351/2022 išdėstytus pasiūlymus, Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reglamente taip pat turi būti atspindėti su perkrovimo uostais susiję pakeitimai.

r) bendrovės lygmens suvestiniai išmetamųjų teršalų kiekio duomenys – išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, susijusio su Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytomis dujomis, kiek tai susiję su jūrų transporto veikla, ir apie kurį turi būti pranešama pagal tą direktyvą visų laivų, patenkančių į jos taikymo sritį, atžvilgiu per ataskaitinį laikotarpį, suma.

* 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).“;

2) 4 straipsnis papildomas šia 8 dalimi:

„8. Bendrovės pateikia laivų, už kuriuos jos atsako, bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis per ataskaitinį laikotarpį pagal 11a straipsnį.“;

3) 5 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami [...] I ir [...] II priedai, siekiant atsižvelgti į išmetamo metano ir azoto suboksidų kiekių įtraukimą į šio reglamento taikymo sritį, Direktyvos 2003/87/EB peržiūras, įskaitant suderinimą su įgyvendinimo aktais, priimtais pagal Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnio 1 dalį, atitinkamas tarptautines taisykles, taip pat tarptautinius ir Europos standartus. Komisijai pagal 23 straipsnį taip pat suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad pakeistų I ir II priedus, siekiant patobulinti juose išdėstytus stebėsenos metodų elementus atsižvelgiant į technologijų ir mokslo raidą ir siekiant užtikrinti, kad pagal Direktyvą 2003/87/EB sukurta ES ATLPS veiktų veiksmingai.

Komisija ne vėliau kaip [2023 m. spalio 1 d.] priima tokius deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami I ir II priedai, kad į šio reglamento taikymo sritį būtų įtraukti išmetamo metano ir azoto suboksidų kiekiai. I priede nustatyti metodai ir II priede nustatytos taisyklės, kai tikslinga, suderinami su Reglamente [xxx/yyyy] dėl [iniciatyvos „FuelEU Maritime“, 2021/0210 (COD)] nustatytais metodais ir taisyklėmis.“;

4) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 3 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) bendrovės pavadinimas ir kontaktinio asmens adresas, telefono ir el. pašto duomenys, TJO suteiktas bendrovės ir registruotojo savininko unikalus identifikavimo numeris;“;

a) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Bendrovės naudoja standartizuotus stebėsenos planus, grindžiamus šablonais, o stebėsenos planai pateikiami naudojant automatizuotas sistemas ir duomenų mainų formatus. Tuos šablonus, įskaitant technines jų vienodo taikymo ir automatinio perdavimo taisykles, nustato Komisija įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

b) straipsnis papildomas šiomis 6, 7 ir 8 dalimis:

„6. [...] Ne vėliau kaip [2024 m. balandžio 1 d.] bendrovės atsakingai administruojančiajai institucijai pateikia kiekvieno jų laivo, patenkančio į šio reglamento taikymo sritį, stebėsenos planą, kurį tikrintojas pirmiausia turi įvertinti kaip atitinkantį šį reglamentą ir kuriame atsižvelgiama į išmetamo metano ir azoto suboksidų kiekių įtraukimą į šio reglamento taikymo sritį.

7. Nepaisant 6 dalies, laivams, pirmą kartą patenkantiems į šio reglamento taikymo sritį po [2024 m. sausio 1 d.], [...] skirtą stebėsenos planą pagal šio reglamento reikalavimus bendrovės nepagrįstai nedelsdamos atsakingai administruojančiajai institucijai pateikia ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo kiekvieno laivo pirmojo įplaukimo į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą.

8. Ne vėliau kaip [įrašyti datą – dveji metai nuo šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo dienos] atsakingos administruojančiosios institucijos patvirtina bendrovių pateiktus stebėsenos planus pagal Komisijos pagal antrą pastraipą priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytas taisykles. Dėl laivų, kuriems [peržiūrėta ATLPS direktyva] pirmą kartą pradėdama taikyti po [2024 m. sausio 1 d.] [...], pateiktą stebėsenos planą atsakinga administruojančioji institucija patvirtina per keturis mėnesius nuo laivo pirmojo įplaukimo į valstybės narės jurisdikcijai priklausantį uostą pagal Komisijos pagal antrą pastraipą priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytas taisykles.

Komisija pagal 23 straipsnį ne vėliau kaip [2023 m. spalio 1 d.] priima deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos 6, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių nuostatos dėl stebėsenos planams taikomų taisyklių, siekiant atsižvelgti į išmetamo metano ir azoto suboksidų kiekių įtraukimą į šio reglamento taikymo sritį.

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl administruojančiųjų institucijų suteikiamo stebėsenos planų patvirtinimo.“;

5) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalies antras sakiny s pakeičiamas taip:

„Atlikę įvertinimą tikrintojas bendrovei praneša apie tai, ar tie pakeitimai atitinka reikalavimus. Kai iš tikrintojo gauna pranešimą, kad stebėsenos planas atitinka reikalavimus, bendrovė savo pakeistą stebėsenos planą pateikia atsakingai administruojančiai institucijai.

b) įterpiama ši 5 dalis:

„5. Administruojančioji institucija patvirtina stebėsenos plano pakeitimus pagal 2 dalies a, b, c ir d punktus remdamasi Komisijos pagal šios dalies antrą pastraipą priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytais taisyklėmis.

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl administruojančių institucijų suteikiamo stebėsenos planų pakeitimų patvirtinimo.“;

6) 10 straipsnio pirmoje pastraipoje įterpiamas šis k punktas⁴⁵:

„k) bendrą suvestinį [...] išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, kiekį, susijusį su jūrų transporto veikla pagal tos direktyvos I priedą, apie kurį turi būti pranešama pagal tą direktyvą [...], kiek tai susiję su jūrų transporto veikla, kartu pateikiant būtiną informaciją, kuria pagrindžiamas bet kurios atitinkamos nuo tos direktyvos 12 straipsnio 3 dalies nukrypti leidžiančios nuostatos, numatytos tos direktyvos 12 straipsnio 3-e, 3-d, 3-c ir 3-b dalyse, taikymas.“;

6a) 11 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

Pradedant 2025 m., ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 31 d. bendrovės atsakingai administruojančiajai institucijai, atitinkamų vėliavos valstybių valdžios institucijoms, prižiūrinčioms su tos valstybės narės vėliava plaukiojančius laivus, ir Komisijai pateikia išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitą už visą ataskaitinį laikotarpį apie kiekvieną laivą, už kurį jos yra atsakingos, kurią tikrintojas yra įvertinęs kaip tinkamą pagal 13 straipsnį. Administruojančioji institucija gali prašyti bendrovių pateikti išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitas anksčiau nei kovo 31 d., bet ne anksčiau nei vasario 28 d.“;

6b) 11 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Pasikeitus bendrovei, ankstesnė bendrovė savo atsakingai administruojančiajai institucijai, atitinkamų vėliavos valstybių valdžios institucijoms, prižiūrinčioms su tos valstybės narės vėliava plaukiojančius laivus, naujai bendrovei ir Komisijai kuo anksčiau, kaip tai praktiškai įmanoma, iki pakeitimo užbaigimo dienos ir ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos pateikia ataskaitą, kurioje nurodomi tie patys duomenys kaip ir išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitoje, tačiau tik už laikotarpį, kuriuo ji buvo atsakinga už vykdomą veiklą.“;

---

⁴⁵ Tekstas pakoreguotas siekiant atsižvelgti į tai, kad buvo įtrauktas išmetamas ne CO₂ teršalų kiekis.

6c) 11 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos 11, 11a ir 12 straipsnių nuostatos dėl ataskaitų teikimo taisyklių, siekiant atsižvelgti į išmetamo metano ir azoto suboksido kiekių įtraukimą į šio reglamento taikymo sritį. Pirmasis toks deleguotasis aktas priimamas ne vėliau kaip [2023 m. spalio 1 d.]“;

7) įterpiamas šis 11a straipsnis:

„11a straipsnis

Ataskaitų teikimas ir suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų teikimas bendrovės lygmeniu

1. Bendrovės nustato ataskaitinio laikotarpio bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis remdamosi išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitomis ir 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos duomenimis dėl kiekvieno laivo, už kurį jos atsako per ataskaitinį laikotarpį, laikydamosi pagal 4 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytų taisyklių.
2. Nuo 2025 m. [...] bendrovė ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 m. atsakingai administruojančiajai institucijai pateikia bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis, į kuriuos įtraukiamas ataskaitinio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis, apie kurį turi būti pranešama pagal Direktyvą 2003/87/EB jūrų transporto veiklos atžvilgiu, laikantis pagal 4 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytų taisyklių, ir kuris yra patikrintas pagal šio reglamento III skyrių (toliau – patikrinti bendrovės lygmens suvestiniai išmetamųjų teršalų kiekio duomenys).
3. Administruojančioji institucija gali prašyti bendrovių pateikti patikrintus bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis anksčiau nei kovo 31 d., bet ne anksčiau nei vasario 28 d.

4. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl bendrovės lygmens suvestinių duomenų stebėsenos bei ataskaitų teikimo ir bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų teikimo administruojančiajai institucijai.“;

8) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos forma ir bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų teikimas“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Išmetamųjų teršalų kiekio ataskaita ir bendrovės lygmens suvestiniai išmetamųjų teršalų kiekio duomenys teikiami naudojant automatizuotas sistemas ir duomenų mainų formatus, įskaitant elektroninius šablonus.“;

9) 13 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Tikrintojas įvertina išmetamųjų teršalų ataskaitos ir 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos atitiktį 8–12 straipsniuose ir I ir II prieduose nustatytiems reikalavimams.“;

b) straipsnis papildomas šiomis 5 ir 6 dalimis:

„5. Tikrintojas įvertina bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų atitiktį pagal 6 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytiems reikalavimams.“

Jeigu tikrintojas pakankamai užtikrintai prieina prie išvados, kad bendrovės lygmens suvestiniuose išmetamųjų teršalų kiekio duomenyse reikšmingų iškraipymų nėra, tikrintojas parengia tikrinimo ataskaitą, kurioje konstatuoja, kad bendrovės lygmens suvestiniai išmetamųjų teršalų kiekio duomenys patikrinti ir laikomi patenkinamais remiantis pagal 6 dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytais taisyklėmis.

6. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų tikrinimo ir tikrinimo ataskaitos paskelbimo.“;

10) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) apskaičiavimai, kuriais remiantis nustatomas bendras [...] išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir bendras suvestinis [...] išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, kiekis, susijęs su jūrų transporto veikla pagal tos direktyvos I priedą, apie kurią turi būti pranešama pagal tą direktyvą [...], kiek tai susiję su jūrų transporto veikla;“;

b) pridedama ši 4 dalis:

„4. Atlikdamas bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų tikrinimą, tikrintojas įvertina pateiktų duomenų išsamumą ir suderinamumą su bendrovės pateikta informacija, įskaitant jos patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitas ir 11 straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitą.“;

11) 15 straipsnis papildomas šia 6 dalimi:

„6. Tikrindami bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis, tikrintojas ir bendrovė laikosi pagal antrą pastraipą priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytų tikrinimo taisyklių. Tikrintojas netikrina kiekvieno laivo, už kurią atsako bendrovė, išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos ir 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos.

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl bendrovės lygmens suvestinių išmetamųjų teršalų kiekio duomenų tikrinimo, įskaitant tikrinimo metodus ir tikrinimo procedūrą.“;

12) 16 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Tikrintojus, kurie vertina stebėsenos planus, išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitas ir bendrovės lygmens suvestinius išmetamųjų teršalų kiekio duomenis ir pateikia šiame reglamente nurodytas tikrinimo ataskaitas ir atitikties patvirtinimo dokumentus, veiksmai, kuriai taikomas šis reglamentas, vykdyti akredituoja nacionalinė akreditavimo įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008.“;

13) 20 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip⁴⁶:

„3. Laivai, kurie nesilaikė stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimų du ar daugiau vienas po kito einančių ataskaitinių laikotarpių, atveju, ir kai kitomis vykdymo užtikrinimo priemonėmis šių reikalavimų laikymosi užtikrinti nepavyko, atvykimo uosto valstybės narės kompetentinga institucija gali, suteikusi galimybę atitinkamai bendrovei pateikti savo pastabas, priimti draudimo įplaukti nurodymą, apie kurį pranešama Komisijai, EMSA, kitoms valstybėms narėms ir atitinkamai vėliavos valstybei. Priėmus tokį draudimo įplaukti nurodymą, kiekviena valstybė narė, išskyrus valstybę narę, su kurios vėliava plaukioja laivas, atsisako įleisti atitinkamą laivą į visus savo uostus, kol bendrovė įvykdys 11 ir 18 straipsniuose nustatytus stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimus. Kai laivas plaukioja su valstybės narės vėliava ir įplaukia [...] arba yra [...] viename iš jos uostų, atitinkama valstybė narė, suteikusi atitinkamai bendrovei galimybę pateikti savo pastabas, [...] sulaiko laivą, kol bendrovė įvykdo pareigas.

---

⁴⁶ Siekiant suderinti su ATLPS direktyvos formuluote.

Kai nustatoma, kad laivas, plaukiojantis su valstybės narės vėliava, nesilaiko pirmoje pastraipoje numatytų įpareigojimų, kol yra viename iš valstybės narės, su kurios vėliava jis plaukioja, uostų, atitinkama valstybė narė, suteikusi atitinkamai bendrovei galimybę pateikti savo pastabas, gali laivui paskelbti draudimą plaukti su jos vėliava, kol bendrovė įvykdo savo įsipareigojimus. Valstybė narė apie tai praneša Komisijai, EMSA ir kitoms valstybėms narėms. [...]

Tų įpareigojimų vykdymas patvirtinamas pateikiant draudimo įplaukti nurodymą paskelbusiai nacionalinei kompetentingai institucijai pranešimą apie galiojančią atitikties patvirtinimo dokumentą. Šia dalimi nedaromas poveikis tarptautinėms laivybos taisyklėms, taikomoms nelaimės išstikties laivams.“;

13a) 20 straipsnio 5 dalis papildoma šia pastraipa:

„Galimybė nukrypti pagal šią dalį netaikoma valstybėms narėms, kurių atsakinga institucija yra laivybos bendrovę administruojanti institucija.“;

13b) 21 straipsnio 2 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) laivo identifikavimo duomenys (pavadinimas, TJO identifikavimo numeris ir registracijos arba prirašymo uostas);“;

13c) 21 straipsnio 5 dalis iš dalies keičiama taip:

„5. Komisija kas dvejus metus įvertina bendrą jūrų transporto sektoriaus poveikį pasaulio klimatui, įskaitant su CO2 nesusijusių išmetamųjų teršalų arba kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir dalelių, turinčių visuotinio atšilimo potencialą, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, poveikį.“;

13d) Įterpiamas šis straipsnis:

„22a straipsnis

Peržiūra

Komisija ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. peržiūri šį reglamentą, visų pirma atsižvelgdama į tolesnę jį įgyvendinant įgytą patirtį. Atliekant peržiūrą įvertinama, ar tikslinga į šio reglamento taikymo sritį įtraukti laivus, kurių bendroji talpa yra [...] mažesnė nei 5000, tačiau ne mažesnė nei 400, siekiant juos vėliau galimai įtraukti į Direktyvą 2003/87/EB arba pasiūlyti kitų priemonių, kuriomis būtų mažinamas tokių laivų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Jei tikslinga, su ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas.“:

14) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Įgaliojimai priimti [...] 6 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 5 dalyje, 11a straipsnio 4 dalyje, 13 straipsnio 6 dalyje ir 15 straipsnio 6 dalyje, Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [peržiūrėto Stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reglamento] įsigaliojimo dienos.“;

b) 3 ir 5 dalyse žodžiai „5 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje“ pakeičiami žodžiais „5 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 5 dalyje, 11a straipsnio 4 dalyje, 13 straipsnio 6 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje, 15 straipsnio 6 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje“.

c) 5 dalis papildoma šia pastraipa:

„Tačiau pirmos pastraipos paskutinis sakinys netaikomas deleguotiesiems aktams, priimtiems ne vėliau kaip 2023 m. spalio 1 d. pagal 5 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, 6 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą, 11 straipsnio 4 dalį ir 15 straipsnio 5 dalį.“.

2 straipsnis

Isigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas nuo įsigaliojimo dienos. Tačiau 1 straipsnio 1 dalies b punktas taikomas nuo 2024 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

PRIEDAS

Direktyvos 2003/87/EB I priedas iš dalies keičiamas taip:

1 ir 3 punktai pakeičiami taip:

„1. Ši direktyva netaikoma įrenginiams ar jų dalims, kurie yra naudojami su naujais gaminiais ir procesais susijusiems moksliniams tyrimams, plėtrai ir testavimui. [...] Ši direktyva netaikoma įrenginiams, kai per atitinkamą ankstesnį penkerių metų laikotarpį, nurodytą 11 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, deginant biomasę, atitinkančią pagal 14 straipsnį nustatytus kriterijus, išmetamas teršalų kiekis vidutiniškai sudaro daugiau kaip 95 % bendro vidutinio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio.

3. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą (galia) siekiant nustatyti, ar jis turi būti įtrauktas į ES ATLPS, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, nominalus šiluminis našumas (galia). Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, fakelai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas (galia) mažesnis nei 3 MW, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama.“;

– lentelė iš dalies keičiama taip:

i) antra eilutė pakeičiama taip:

„Naftos perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas (galia) yra didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas“;
--	---------------------

ii) penkta eilutė pakeičiama taip:

„Ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydų liejimą, kurių pajėgumas yra didesnis nei 2,5 tonos per valandą	Anglies dioksidas“;
--	---------------------

iii) septinta eilutė pakeičiama taip:

„Pirminė aliuminio ar aliuminio oksido gamyba	Anglies dioksidas ir <u>perfluorangliavandeniliai</u> “;
---	--

a) veiklos rūšių kategorijų penkiolikta eilutė pakeičiama taip:

3) „Gipso džiovinimas arba kalcinavimas, arba gipso plokščių ir kitų gipso produktų gamyba, kai kalcinuoto gipso ar džiovinto antrinio gipso gamybos bendras pajėgumas yra didesnis nei 20 tonų per dieną	4) Anglies dioksidas“;
---	------------------------

iv) aštuoniolikta eilutė pakeičiama taip:

„Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų (alyvų, deguto, krekingo produktų ir distiliacijos likučių) karbonizaciją, kai gamybos pajėgumas yra didesnis nei 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas“;
---	---------------------

v) dvidešimt ketvirta eilutė pakeičiama taip:

„Vandenilio (H ₂) ir sintezės dujų gamyba, kai gamybos pajėgumas yra didesnis nei 25 tonos per dieną	Anglies dioksidas“;
--	---------------------

vi) dvidešimt septinta eilutė pakeičiama taip:

„Šiltnamio efektą sukeliančių dujų gabenimas į geologinio saugojimo saugyklą, patvirtintą pagal Direktyvą 2009/31/EB, išskyrus tas išmetamąsias šiltnamio efektą sukeliančių dujas, kurios pagal šią direktyvą priskiriamos kitai veiklai	Anglies dioksidas“;
---	---------------------

vii) po paskutinės naujos eilutės įtraukiama ši eilutė, ją atskiriant skiriamąja linija:

<p>„Jūrų transportas</p> <p>Laivų, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757, jūrų transporto veikla vykdančiais reisus, siekiant vežti keleivius ar krovinius komerciniais tikslais</p>	<p>[...] <u>Anglies dioksidas</u>“;</p>
---	---

1) Direktyvos 2003/87/EB IIb priedas pakeičiamas taip: „IIb PRIEDAS

„IIb PRIEDAS

**A dalis. MODERNIZAVIMO FONDO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS PAGAL 10 STRAIPSNIO
1 DALIES TREČIĄ PASTRAIPĄ**

	Dalis
Bulgarija	5,84 %
Čekija	15,59 %
Estija	2,78 %
Kroatija	3,14 %
Latvija	1,44 %
Lietuva	2,57 %
Vengrija	7,12 %
Lenkija	43,41 %
Rumunija	11,98 %
Slovakija	6,13 %

**B dalis. MODERNIZAVIMO FONDO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS PAGAL 10 STRAIPSNIO
1 DALIES KETVIRTĄ PASTRAIPĄ**

	Dalis
Bulgarija	4,9 %
Čekija	12,6 %
Estija	2,1 %
Graikija	10,1 %
Kroatija	2,3 %
Latvija	1,0 %
Lietuva	1,9 %
Vengrija	5,8 %
Lenkija	34,2 %
Portugalija	8,6 %
Rumunija	9,7 %
Slovakija	4,8 %
<u>Slovėnija</u>	<u>2,0 %</u>

2) į Direktyvą 2003/87/EB įterpiami šie III, IIIa ir IIIb priedai:

„III PRIEDAS

VEIKLA, KURIAI TAIKOMAS IVa SKYRIUS

<p>Veikla:</p> <p>1. Pastatų ir kelių transporto sektoriuose deginimui naudojamo kuro išleidimas vartoti.</p> <p>Šiai veiklai nepriskiriama:</p> <p>a) kuro, naudojamo šios direktyvos I priede nustatytai veiklai vykdyti, išleidimas vartoti, išskyrus atvejus, kai jis naudojamas deginimui vykdant šiltnamio efektą sukeliančių dujų vežimo į geologinę saugyklą veiklą (dvidešimt septinta veiklos eilutė);</p> <p>b) kuro, kurio išmetamųjų teršalų faktorius yra nulis, išleidimas vartoti.</p> <p>2. Pastatų ir kelių transporto sektoriai atitinka šiuos išmetamųjų teršalų kiekio šaltinius, apibrėžtus 2006 m. TKKK nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse, prireikus tas apibrėžtis pakoreguojant taip:</p> <p>a) bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (CHP) (šaltinių kategorijos kodas 1A1a ii) ir šilumos gamybos įmonės (šaltinių kategorijos kodas 1A1a iii), jeigu šiluma gaminama šio punkto c ir d papunkčiuose nurodytų kategorijų reikmėms tiesiogiai arba per centralizuoto šilumos tiekimo tinklus;</p> <p>b) kelių transportas (šaltinių kategorijos kodas 1A3b), išskyrus žemės ūkio transporto priemonių naudojimą grįstuose keliuose;</p> <p>c) komercinės / institucinės paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4a);</p> <p>d) gyvenamosios paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4b).</p>	<p>Šiltnamio efektą sukeliančios dujos</p> <p>Anglies dioksidas (CO₂)</p>
---	--

**LINIJINIO MAŽINIMO KOEFICIENTO KOREGAVIMAS PAGAL 30c STRAIPSNIO
2 DALĮ**

1. Jeigu pagal IVa skyrių pateiktas išmetamo teršalų kiekio 2024–2026 m. vidurkis daugiau nei 2 % viršija 2025 m. kiekio vertę, nustatytą pagal 30c straipsnio 1 dalį, ir jeigu tokie skirtumai atsiranda ne dėl mažesnių nei 5 % skirtumų tarp pagal IVa skyrių pateikto išmetamųjų teršalų kiekio ir registro duomenų dėl 2025 m. Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš JTBKKK kategorijų šaltinių į IVa skyrių įtrauktuose sektoriuose, linijinis mažinimo koeficientas apskaičiuojamas pakoreguojant 30c straipsnio 1 dalyje nurodytą linijinį mažinimo koeficientą.
2. Pagal 1 punktą pakoreguotas linijinis mažinimo koeficientas nustatomas taip:

$$[LRF_{adj} = 100\% * ((MRV_{[2024-2026]} - (MRV_{[2024-2026]} + (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]}) - MRV_{[2024-2026]}) / 5)) / MRV_{[2024-2026]}],$$
 kur,

LRF_{adj} – pakoreguotas linijinis mažinimo koeficientas;

$MRV_{[2024-2026]}$ – pagal IVa skyrių patikrinto 2024–2026 m. išmetamųjų teršalų kiekio vidurkis;

$ESR_{[2024]}$ – 2024 m. išmetamųjų teršalų kiekio vertė, nustatoma pagal 30c straipsnio 1 dalį, į IVa skyrių įtrauktuose sektoriuose;

$LRF_{[2024]}$ – 30c straipsnio 1 dalyje nurodytas linijinis mažinimo koeficientas).]“

3) Direktyvos 2003/87/EB IV priedas iš dalies keičiamas taip:

A dalies skirsnis „Skaičiavimas“ iš dalies keičiamas taip:

i) ketvirtoje pastraipoje paskutinis sakinys „Biomasės išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui.“ pakeičiamas taip:

„Biomasės, atitinkančios Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus biomasės tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, atlikus visas reikiamas korekcijas pagal šią direktyvą, kaip nustatyta 14 straipsniuose nurodytuose įgyvendinimo aktuose, išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui.“;

ii) šešta pastraipa pakeičiama taip:

„Naudotini pagal Direktyvą 2010/75/ES apskaičiuoti oksidacijos faktoriai, nebent operatorius gali įrodyti, kad konkrečios veiklos faktoriai yra tikslesni.“;

b) B dalies skirsnio „Anglies dioksido emisijų stebėseną“ ketvirtoje pastraipoje paskutinis sakinys „Biomasės emisijos išmetimo koeficientas yra lygus nuliui.“ pakeičiamas taip:

„Biomasės, atitinkančios Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus biomasės tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, atlikus visas reikiamas korekcijas pagal šią direktyvą, kaip nustatyta 14 straipsniuose nurodytuose įgyvendinimo aktuose, išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui.“;

a) įterpiama ši C dalis:

„C DALIS. Vykdam III priede nurodytą veiklą išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną ir ataskaitų teikimas

Išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną

Išmetamųjų teršalų kiekio stebėseną – šio kiekio apskaičiavimas.

Skaičiavimas

Išmetamųjų teršalų kiekis apskaičiuojamas pagal formulę:

Vartoti išleidžiamas kuras × išmetamųjų teršalų faktorius

Vartoti išleidžiamas kuras apima reguliuojamos įmonės vartoti išleidžiamo kuro kiekį.

Naudojami numatytieji Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (TKKK) išmetamųjų teršalų faktoriai, nustatyti pagal 2006 m. TKKK parengtas ŠESD apskaitos gaires arba paskesnes atnaujintas šių gairių redakcijas, nebent konkrečiai kuro rūšiai taikomi išmetamųjų teršalų faktoriai, kuriuos, pasitelkusios priimtinius analizės metodus, nustatė nepriklausomos akredituotos laboratorijos, būtų tikslesni.

Atskirai atliekamas kiekvienos reguliuojamos įmonės ir kiekvieno kuro rūšies kiekio apskaičiavimas.

Išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitų teikimas

Savo ataskaitoje kiekviena reguliuojama įmonė pateikia šią informaciją:

reguliuojamos įmonės identifikavimo duomenis, įskaitant:

- reguliuojamos įmonės pavadinimą;
- jos adresą, įskaitant pašto indeksą ir šalį;
- vartoti išleidžiamo kuro rūšį ir veiklą, kurią vykdydama ji išleidžia kurą vartoti, įskaitant naudojamą technologiją;
- kontaktinio asmens adresą, telefoną, fakso numerį ir el. pašto duomenis ir
- reguliuojamos įmonės ir patrunuojančiosios įmonės savininko vardą ir pavardę;

B. dėl kiekvienos vartoti išleidžiamo kuro rūšies, naudojamos deginti pastatų ir kelių transporto sektoriuose, kaip apibrėžta III priede, kuriai apskaičiuojamas išmetamųjų teršalų kiekis:

- vartoti išleidžiamo kuro kiekį;
- išmetamųjų teršalų faktorius;
- bendrą išmetamą teršalų kiekį;
- galutinę (-es) vartoti išleidžiamo kuro paskirtį (-is) ir
- neapibrėžtį.

Valstybės narės, siekdamos, kad verslui tektų kuo mažiau ataskaitų teikimo reikalavimų, imasi priemonių ataskaitos teikimo reikalavimams su kitais galiojančiais šio pobūdžio reikalavimais suderinti.“;

4) Direktyvos 2003/87/EB V priede įterpiama ši C dalis:

„C DALIS. Vykiant III priede nurodytą veiklą išmetamųjų teršalų kiekio tikrinimas

Bendrieji principai

1. Vykiant III priede išvardytą veiklą išmetamas teršalų kiekis turi būti patikrintas.
2. Tikrinimo procesas apima pagal 14 straipsnio 3 dalį teikiamos ataskaitos ir per ankstesnius metus atliktos stebėsenos nagrinėjimą. Tikrinant vertinamas stebėsenos sistemų patikimumas, įtikimumas ir tikslumas ir su išmetamųjų teršalų kiekiu susiję duomenys bei informacija, visų pirma:
  - a) pateikti vartoti išleidžiamo kuro duomenys ir susiję skaičiavimai;
  - b) išmetamųjų teršalų faktorių pasirinkimas ir naudojimas;
  - c) skaičiavimai, kuriais remiantis buvo nustatytas bendras išmetamųjų teršalų kiekis.

3. Ataskaitoje nurodytas išmetamųjų teršalų kiekis gali būti patvirtintas tik jei patikimi ir įtikimi duomenys bei informacija leidžia jį nustatyti labai patikimai. Kad būtų užtikrinamas aukštas patikimumo lygis, reguliuojama įmonė turi įrodyti, jog:

- a) pateiktuose duomenyse nėra neatitikimų;
- b) duomenys buvo surinkti taikant patvirtintus mokslinius standartus; ir
- c) atitinkami reguliuojamos įmonės įrašai yra išsamūs ir nuoseklūs.

4. Tikrintojui užtikrinama prieiga į visas veiklos vykdymo vietas ir prie informacijos, susijusios su tikrinamuoju dalyku.

5. Tikrintojas atsižvelgia į tai, ar reguliuojama įmonė užregistruota pagal Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS).

Metodika

Strateginė analizė

6. Patikrinimas grindžiamas viso reguliuojamos įmonės vartoti išleidžiamo kuro kiekio strategine analize. Tam reikia, kad tikrintojas apžvelgtų visą veiklą, kurią vykdydama reguliuojama įmonė išleidžia kurą vartoti, ir jos svarbą išmetamam teršalų kiekiui.

Proceso analizė

7. Pateikta informacija, kai tikslinga, tikrinama pačioje reguliuojamoje įmonėje.

Tikrintojas, siekdamas nustatyti pateiktų duomenų ir informacijos patikimumą, atlieka patikrinimus vietoje.

Rizikos analizė

8. Tikrintojas atlieka visų priemonių, kuriomis reguliuojama įmonė išleidžia kurą vartoti, įvertinimą siekdamas nustatyti, ar bendri reguliuojamos įmonės išmetamųjų teršalų kiekio duomenys yra patikimi.

9. Remdamasis šia analize, tikrintojas aiškiai nustato tuos elementus, kurie sietini su didele paklaidos rizika, ir kitus stebėsenos bei ataskaitų teikimo procedūros aspektus, galinčius padidinti tikimybę, kad bendras išmetamųjų teršalų kiekis bus nustatytas klaidingai. Tai pirmiausia siejama su skaičiavimais, kurie yra būtini siekiant nustatyti iš pavienių šaltinių išmetamųjų teršalų kiekio lygį. Ypatingas dėmesys skiriamas elementams, kurie siejami su aukštu paklaidos lygiu, ir pirmiau nurodytiems stebėsenos procedūros aspektams.

10. Tikrintojas atsižvelgia į visus veiksmingus rizikos kontrolės metodus, kuriuos reguliuojama įmonė naudoja siekdama kuo labiau sumažinti neapibrėžties lygį.

Ataskaita

11. Tikrintojas parengia patvirtinimo proceso ataskaitą, kurioje nurodo, ar pagal 14 straipsnio 3 dalį pateikta ataskaita yra patenkinama. Joje konkrečiai nurodomi visi klausimai, susiję su tikrintojo atliktu darbu. Tikrintojas gali pareikšti, kad pagal 14 straipsnio 3 dalį pateikta ataskaita yra patenkinama, jeigu, jo nuomone, bendras išmetamųjų teršalų kiekis iš esmės nurodytas teisingai.

Minimalieji tikrintojo kompetencijos reikalavimai

12. Tikrintojas turi būti nepriklausomas nuo reguliuojamos įmonės, dirbti teisingai, objektyviai bei profesionaliai ir išmanyti:

- a) šios direktyvos nuostatas, taip pat Komisijos pagal 14 straipsnio 1 dalį priimtus atitinkamus standartus ir rekomendacijas;

- b) su tikrinamomis veiklomis susijusius teisės aktų, reguliavimo ir administracinius reikalavimus; ir
  - c) kaip gaunama visa informacija, susijusi su visomis priemonėmis, kuriomis reguliuojama įmonė išleidžia kurą vartoti, visų pirma, kaip renkami, matuojami, apskaičiuojami ir pateikiami duomenys.“.
-